

फक्त कार्यालयीन उपभोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९९५-९६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक

व

आर्थिक समालोचन

1995 - 96

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1995-96

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
[एक]	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान		[1994]	[1992-93]
	तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	7.8	2.6
	2) कमाल	-----	47.0	46.2
	3) पर्जन्य [सरासरी]	मि.मि.	1247.80	1035.16
	क) प्रशासकिय विभाग[1995-96]			
	1) तालुके	संख्या	14	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	298
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	-	उना
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	13	0
	5) शहरे	संख्या	23	336
	6) गावे [एकुण] 1991 प्रमाणे	संख्या	1878	43025
	1) निर्जन	संख्या	243	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1635	40412
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मि.	9931	307713
दोन	प्रशासकिय संस्था [1995-96]			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	298
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	12
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	233
	4) कटक मंडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	775	27614
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	42[95-96]	893
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	99[95-96]	1455

अक्र	बाब	परिणाम	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
तीन	लोकसंख्या [1991] प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1256	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2031	30542
	3) एकुण लोकसंख्या	आकडे हजारात	3287	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	619	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	12.83	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	458	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	13.93	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	1710	40826
	9) स्त्रियां	आकडे हजारात	1577	38112
	10) स्त्रि-पुरुष प्रमाण	1000-पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	922	934
	11) घनता	दर चौरस किमि क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण [1991]			
	1) एकुण	टक्केवारी	73.64	64.87
	2) पुरुष	टक्केवारी	81.79	76.6
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	64.74	52.3
	4) राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	2	0
चार	कृषि [अध्यायी]		(1994-95)	(1995-96)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	140	5277
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	14.20	17.16
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	61	1236
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	57	1712
	क) एकुण [अ + ब]	हजार हेक्टर	118	2948

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
4)	पडीत जमिनी न्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
1)	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	58	1358
2)	झाडे झुडूपालील जमीन	हजार हेक्टर	22	222
3)	लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	69	890
5)	<u>पडीत जमीन</u>			
1)	चालू पड	हजार हेक्टर	22	1037
2)	इतर पड	हजार हेक्टर	39	1116
6)	<u>पिकाखालील जमीन</u>			
1)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	519	17911
2)	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	59	3416
3)	एकुण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	578	21327
7)	<u>ओलित क्षेत्र</u>		(1994-95)	(1995-96)
1)	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	82	2510
2)	एकुण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	156	3287
8)	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	348	13275
9)	<u>वहित धारण जमिन [अंतिम (1990-91)]</u>			
1)	2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	6003
2)	2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3297
3)	10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	170
10)	जमिन महसूल वसुली (1995-96 सुधारीत)	लाख रुपये	17.35	8500
11)	जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार रुपये	3651	189343
12)	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	1793	
पाच)	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना 1992]</u>			
1)	एकुण पशुधन	संख्या हजारात	1061	36393
2)	गायी व बैल	संख्या हजारात	635	17441
3)	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	88	5447
4)	मेंढ्या	संख्या हजारात	17	13015
5)	शेळ्या	संख्या हजारात	308	
6)	कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	599	32187

अक्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा. नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सहा)	<u>सहकार [1995-96]</u>			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	4504	139089
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	597	20137
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	195	9062
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	273	20038
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	22.80	1497
सात)	<u>जलसिंचन [1995-96] च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र</u>			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	33
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	177
	3) लघु प्रकल्प [राज्यक्षेत्रा] लाभक्षेत्र	1 व 2 चे लाभक्षेत्र हजार हेक्टर	244	उना
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	48 19	1700 उना
	5) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	43	1371
आठ)	<u>उद्योग [1995 अखेर]</u>			
	1) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	संख्या	1709	31555
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू कारखाने]	संख्या	1373	27438
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या [1995-96]	संख्या	3	109
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन [1993-94]	हजार.मेटन	6	5253
	5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या [1993-94]	संख्या	9	238
नऊ)	<u>वीज</u>		[31. 3. 96]	[31. 3. 94]
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1901	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1878	उना

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	अ) वीज पुरवठा केलेले पंप संच [मार्च 1996 अक्षरपर्यंत]	संख्या "000"	61	2026
	ब) बसविण्घात आलेले गोबरगॅस संपत्रे	संख्या	13550	0
दहा]	<u>सर्वजनिक आरोग्य</u>		[1995-96]	[1995]
	1) रुग्णालये	संख्या	30	736
	2) दवाखाने	संख्या	140	1418
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके [अस्थायी]	संख्या	0	161
अकरा]	<u>शिक्षण</u>		[1994-95]	[1995-96]
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2334	62202
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	433	11709
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	299
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	32	39
बारा]	<u>माध्यमिक शिक्षण [1994-95]</u>			
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	644	13077
	2) शाळेतिल एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	380	6514
	3) शाळेतिल शिक्षक	संख्या हजारात	12	200
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	32	33
तेरा]	<u>उच्च शिक्षण (1995-96)</u>			
	1) संस्था	संख्या	127	1345
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	95	876
चौदा]	<u>अ) प्रौढ शिक्षण</u>		[1995-96]	[1993-94]
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	139	0
	2) प्रौढांची उपस्थिती [साक्षर]	संख्या हजारात	3	0

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण[1995-96]			
11	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	40	485
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	11	241
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	29	244
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	4544	78416
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षी साठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	8 1928	94 23251
	4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	10 2420	182 31416
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गटा व त्यांची प्रवेश क्षमता]	संख्या संख्या हजारात	93 10	उना उना
पंधरा	परीवहन आणि दळणवळण [मार्च 1996 अखेर]			
	1) एकुण रेल्वे मार्ग लांबी	किमि	457.42	5461
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	710	26756
	ब) हंगामी	संख्या	493	8480
	3) एकुण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठां किता)	किमि	8042	153414
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	किमि	287	2963
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	किमि	1108	32070
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किमि	841	40748
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किमि	1208	40558
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	किमि	4598	70751

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सोळा]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे 2) 1982-83 च्या सर्वेक्षणानुसार 1994-95 वर्षातील	संख्या लाखात	1.11	34.34
	जुने लाभार्थी	संख्या	13675	19214
	नविन लाभार्थी	संख्या	73453	162383
	एकुण	संख्या	87128	181597
सतरा]	<u>रोजगार निर्मिती</u>		[1995-96]	[1994-95]
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [लाखात]	7.87	942.05
	ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम [1995-96 अखेर]	-----	21.89	912.05
अठरा]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>			
	आदिवासीकरीता आश्रमशाळा विद्यार्थी	संख्या संख्या	7 2343	731 248298
एको- णवीस	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u>		[1995-96]	[1994-95]
	अ) मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	9	192
	ब) वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	725	12797
वीस]	<u>जिल्हा नियोजन [1995-96]</u>			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	45.10	2559.83
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	8.76	245.32
एकेवीस]	<u>नागरी पुरवठा [1995-96]</u>			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1340	41879
	2) पुरविलेला एकुण साठा			
	अ) गहू	हजार टन	47.7	960
	ब) तांदूळ	हजार टन	26.8	858
	3) शासकिय गोदामे [30.6.96]	संख्या	18	955
	4) साठविण्याची क्षमता [30.6.96]	मेटन	278644	583281

टिप : उना = उपलब्ध नाही

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर

भाग = 1

समालोचन

1995 - 96

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1995-96

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

1.1 भौगोलिक स्थान

गोंड राजा बरुत बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर वसविले. व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यात आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबर्डीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा हस्त होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व वऱ्हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यात आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली.

सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा विदर्भासक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20.° 35 ते 21.° 44 व पूर्व रेखांश 78.° 15 ते 79.° 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 9981 चौ. कि. मी. असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागाचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे 1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यात आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यात आले. नागपूर जिल्ह्यात नागपूर - शहर, सावनेर, फरशिवनी, रामटेक, मौदा, कामठी, कुही, भिवापूर, नागपूर [गा], हिंगणा, काटोल, नरखेड व कळमेश्वर असे चौदा तालुके असून तेरा पंचायत समित्या आहेत.

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यात 11 गणना शहरे तसेच एकूण 1878 खेडी असून त्यापैकी 1635 लोकवस्ती असलेली व 243 ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये 775 ग्रामपंचायती असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिकदृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खोऱ्यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड गरमसुर, पिपरडोह, जामगड, चापेमडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिद्ध कालीदास स्मारक उभाण्यात आले आहे. जिल्ह्याची समुद्रसपाटीपासून कमीत कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :

नागपूर जिल्हा हा गोंडवाना प्रदेशात येत असून येथील भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खोऱ्यात कोळसा, खापा, सावनेर व रामटेक विभागात मँगनीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये कच्चे लोखंड व चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांदी, प्रतगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, क्वार्ट्ज व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारतीकरीता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजामुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या :

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते. वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगम पावून वैनगंगेस मिळते. पेंच कोलार आणि नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खोऱ्यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :

जिल्ह्यातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण तर हिवाळ्यात थंड असते. 1994 वर्षातील मे महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 47.0 डिग्री सेल्सिअस पर्यंत नोंदल्या गेले तर डिसेंबर 94 महिन्यात उष्णतामान कमीत कमी 7.8 डिग्री सेल्सिअस असल्याचे आढळून येते.

जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 1004 ते 1274 मि.मी. असून सर्वात जास्त पाऊस मौदा, उमरेड, भिवापूर व कुही या तालुक्यात पडतो. सन 1995 या वर्षात काटोल व नरखेड तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या सोऱ्यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येत असून कापसाचे उत्पादनाकरीता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यात 'भोरांड' प्रकारची जमीन सर्वच तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरीता उपयुक्त समजली जाते. खरडी, बरडी जमीने रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 82,87,139 असून त्यापैकी 17,10,404 पुरुष व 15,76,735 स्त्रिया आहेत. सन 1981 ते 1991 या दशवर्षामध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 26.96 % ने वाढल्याचे आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 49.43 % , सावनेर तालुका 5.70 % , पारशिवनी तालुका 3.85 % , रामटेक तालुका 3.89 % , मौदा तालुका 3.28 % , कामठी तालुका 5.56 % , कुही तालुका 3.28 % , भिवापूर तालुका 2.29 % , उमखेड तालुका 3.98 % , नागपूर [ग्रामीण] तालुका 4.09 % , हिंगणा तालुका 3.48 % , काटोल तालुका 4.25 % , नरखेड तालुका 3.94 % , कळमेश्वर तालुका 2.98 % , एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता [1991] :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 % आहे. व लोकसंख्या 4.17 % आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता दर चौ. कि.मी. मागे 331 असून हे प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता दर चौ. कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ. कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 61.78 % व ग्रामीण भागामध्ये 38.22 % लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या 20,30,914 असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरात 16,24,752 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्ह्यातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 80 % लोकसंख्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 20 % लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड, सावनेर, सापा, कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमखेड, डिगडोह, वाडी, चिंचोली, वलणी, सिल्लेवाडा, कन्हान [पिंपरी] टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी व तोतलाडोह अशा बावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे 922 असून महाराष्ट्राच्या 934 च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 933 असून नागरी भागात हे प्रमाण 915 आहे.

2.5 अनुसूचित जाती व जमाती [1991]

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नवबोधदासह प्रमाण 13.83 % असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण 13.93 % आहे. हेच प्रमाण राज्याकरीता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 % आहे.

2.6 कामगार

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 11,67,900 असून 64,900 सिमांतिक कामगार आहेत. उरलेले 20,54,400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी 2,14,700 शेतकरी, 2,80,200 शेतमजूर, 25,300 वस्तू निर्माण प्रक्रीया, सेवा व दुरुस्त्या ह. घरगुती उद्योगात काम करणारे असून 6,47,700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 9,88,514, 15 ते 19 या वयोगटात 2,59,936, 20 ते 24 या वयोगटात 2,36,307, 25 ते 29 या वयोगटात 1,91,656, 30 ते 34 या वयोगटात 1,63,400, 35 ते 39 या वयोगटात 1,52,900, 40 ते 49 या वयोगटात 2,55,200, 50 ते 59 या वयोगटात 1,65,645 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 1,68,671 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 6,599 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता [ग्रामीण व नागरी]-1

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 73.64 % लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 61.68 % व नागरी भागात 80.91 % आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 64.74 व 81.79 % आहे.

2.9 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण कुटुंबांची संख्या 6,10,795 एवढी असून त्यापैकी 2,44,165 ग्रामीण भागात व 3,66,630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 7,73,170 एवढी असून ग्रामीण भागात 3,13,700 व नागरी भागात 4,59,470 घरे आहेत.

3. वने

3.1 जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :

1995-96 वर्षासाठी जिल्हयातील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र 2947 चौ. कि. मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या 29.67 % आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरसेड, उमरेड, कुही, हिंगणा आणि भिवापूर या तहसीलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी 517 चौ. कि. मी. (17.54%) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते आणि 2430 चौ. कि. मी. (82.46%) राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 54 %, सुरक्षित वनक्षेत्र 28 % व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 18 % एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतिम वनक्षेत्रात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :

रामटेक, सावनेर, हिंगणा, नरसेड, भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रांमध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्हयामध्ये सालई, धावडा, खैर, बांबू, पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादानापासून 1995-96 या वर्षामध्ये 1000.96 लाख रुपये एवढे उत्पन्न झाले. ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 6.67 टक्क्यांनी वाढल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रम :

धूप, जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्वाची कामगिरी बजावतात. त्यादृष्टीने वनविकासाकरीता जिल्हास्तरावर [अ] मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना [ब] निकृष्ट वनांचे पुनर्वनीकरण [क] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागण-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना [ड] वैरण साधन संपत्तीचा विकास [इ] किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुक्त योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयामध्ये सन 1995-96 या वर्षात वनविभागातील बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 25.35 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. 1994-95 वर्षाच्या तुलनेत 1995-96 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 12.86 % नी खर्च कमी करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :

1994-95 वर्षात जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 67.95 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.84 % क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 11.99 % क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते.

1994-95 वर्षामध्ये 670 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 519 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 52.58 % एवढे होते व लागवडीलायक क्षेत्राच्या 77.38 % एवढे होते. दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या 11.39 % होते.

4.2 वहित धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ. क्र.	धारणगट - हेक्टर	भूधारक [टक्केवारी]		क्षेत्र [टक्केवारी]	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1.	2 पर्यंत	46	53	18	23
2.	2 ते 5	37	34	36	40
3.	5 ते 10	14	11	31	26
4.	10 ते 20	3	2	13	9
5.	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 % वैयक्तिक भूधारक, 3.62 % संयुक्त धारक, व 0.20 % संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 % आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 % वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटच झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती

1994-95 वर्षीत जिल्ह्यातील एकूण पिकाखालील 577872 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील 348210 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 60.25 % एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे 26.71 % होते. दाळी वर्गीय पिकाखालील 41.47 %, गव्हाखालील 18.31 %, धानाखालील 12.60 % इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 7.13 %, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 6.25 %, व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 21.97 % होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन

1995-96 वर्षीत तृणधान्याचे उत्पादनात 1994-95 च्या तुलनेत 10 टक्क्याने कडधान्याचे उत्पादनात 11 टक्क्याने आणि तेलबियांचे उत्पादनात 24 टक्क्याने वाढ झालेली आढळते. तेलबियांमध्ये प्रामुख्याने भूईमूगाचे उत्पादन सर्वात जास्त होते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवस, तीळ, मिरची व संत्रा ही महत्वाची पिके होत. सन 1995-96 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 1164 कि. ग्रॅम, गहू 1210 कि. ग्रॅम, धान 1329 कि. ग्रॅम, तूर 622 कि. ग्रॅम, हरभरा 483 कि. ग्रॅम, भुईमूग 1245 कि. ग्रॅम, जवस 262 कि. ग्रॅम, तीळ 192 कि. ग्रॅम, मिरची 224 कि. ग्रॅम व हळद 952 कि. ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 125 कि. ग्रॅम एवढे होते. 1994-95 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 1995-96 वर्षामध्ये 27 टक्क्याने घट झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :

तृणधान्यासालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकासालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 69 %, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र 72 % व एकूण धान या पिकासालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 85 % एवढे होते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :

जिल्ह्यात सन 1995-96 मध्ये 95563 मे. टन. रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 1994-95 च्या तुलनेत 1995-96 मध्ये रासायनिक खताचे वाटपात जवळजवळ 8 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाण्याचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 5.12 लाख रुपये, आदिवासी योजनेतून 0.49 लाख रुपये, आणि ओ.टी.एस.पी. योजनेतून 0.50 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत राज्य शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेसाठी 2.91 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 8.76 लाख रुपये, टी.एस.पी. साठी 0.27 लाख रुपये व ओ.टी.एस.पी. साठी 0.37 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच मागासवर्गीय नवबौद्ध व आदिवासींना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी टी.एस.पी. योजनेतून 15.00 लाख रुपये व ओ.टी.एस.पी. मधून 15.00 लाख रुपये, विशेष केंद्रीय सहाय्य टी.एस.पी. योजनेतून 16.45 लाख रुपये, ओ.टी.एस.पी. तून 5.26 लाख रुपये आणि वीस कलमी कार्यक्रमांतर्गत 151.54 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. यात लाभार्थींना विहीरी बांधणे, बैलजोडी घेणे, सुधारित अवजारे जमीन सुधारणा, निविष्टा वाटप इ. करिता अर्थसहाय्य देण्यात येते. फलोत्पादन विकासाकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना मिळून एकंदर 23.09 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी बोरे, आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रूपांतर करण्यासाठी कलमा व रोपे वाळूप करण्यात आली. तसेच अल्पभूधारक सिमांतीक शेतकऱ्यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनांही राबविण्यात आली.

4.9

शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी

जिल्हयामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 1995-96 मध्ये जिल्हयातील कृषी उत्पन्न बाजार समितीमार्फत तांदूळ 40165 मे.टन, गहू 11346 मे.टन., ज्वारी 4289 मे.टन., कापूस 132238 मे.टन., तूर 2927 मे.टन., मूग 354 मे.टन., उडीद 71 मे.टन., हरभरा 2170 मे.टन., भुईमूग 51 मे.टन., जवस 488 मे.टन., तीळ 3 मे.टन., सोयाबीन-56377 मे.टन., सुकलेली मिरची 18891 मे.टन., व संत्री 6710 मे.टन., कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण मूल्य 1604463 हजार रुपये होते.

4.10

जमीन सुधारणा

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायांद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 1995-96 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 194.36 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. याशिवाय जमीन सुधारणा या कार्यक्रमांतर्गत महसूल विभागामार्फत अतिरिक्त जमिनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देण्यात येते. या योजनेवर सन 1995-96 या वर्षामध्ये 0.63 लाख रुपये खर्च करण्यात आला. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिकाऱ्यामार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौद्ध शेतकऱ्यांना जमीन सुधारणेकरीता अर्थसहाय्य देण्यात येते. अलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्हयांतील भूविकास अधिकार्यामार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11

इतर विकास कार्यक्रम

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा [1] तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास [2] एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम [3] कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम [4] मागासवर्गीय नवबौद्ध व आदिवासी कुटुंबांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी विशेष सहाय्य [5] सुधारित शेतकी अवजारे व साधने विकत घेण्यासाठी अर्थसहाय्य [6] तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम [7] तुषार व ठिबक सिंचन योजना तसेच फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. [1] बागायती रोपमळ्यांचे बळकटीकरण [2] गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडाच्या नुतनीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना [3] अल्पभूधारक सिमांतिक शेतकऱ्यांना फलोत्पादन विकासासाठी भांडवली अनुदान.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्हयामध्ये सन 1995-96 वर्षाकरीता अनुक्रमे 197.98 व 23.09 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 210.49 लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1994-95 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 22.52 % हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 1994-95 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 47434 एवढी होती. पैकी 32197 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :

सन 1994-95 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 50.40 टक्के, कडधान्ये 10.33 टक्के, उस 0.36 टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 7.86 टक्के, फळे व भाजीपाला 13.81 टक्के, कापूस 2.30 टक्के, गळीताची पिके 12.96 टक्के, व इतर पिके 1.97 टक्के एवढे ओलित करण्यात आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :

जिल्हयामध्ये सन 1994-95 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 116835 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 67434 हेक्टर आणि तळी व कालवे याद्वारे 49401 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प :

जिल्हयामध्ये मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पापैकी पंच प्रकल्पाचे काम पूर्ण झालेले आहे. मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पापैकी रामटेक तलाव, वेणा प्रकल्प, कान्होलीबारा, मकरधो कडा, पांढराबोडी, केसरीनाला, चंद्रभागा, उमरीनाला, मोरघाम, कोलारनदी, सेकरानाला, व जामनदी या 12 प्रकल्पाची कामे पूर्ण झालेली आहेत. सायकी-मकरधोकडा या प्रकल्पाचे काम प्रगतीपथावर आहे. शिवाय पेंढरीनाला व हीवरानाला हे दोन प्रकल्प मंजूर झालेले आहेत. परंतु आर्थिक तरतूदीमुळे व वनजमिनीमुळे प्रकल्पाची कामे अधूर्ण आहेत. पूर्ण झालेल्या प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 240209 हेक्टर असून 1995-96 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 80476 हेक्टर म्हणजेच 33.50 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन :

नागपूर जिल्हयामध्ये 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1060836 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1987 मध्ये 1121207 एवढी होती. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 59.82 टक्के, म्हशी, रेडे 8.28 टक्के, मेंढया, बकरे 30.62 टक्के व इतर पशुधन 1.28 टक्के आढळून येते. 1987 ते 1992 या पाच

वर्षाचे काळात पशुधनांची संख्या 5.4 टक्क्यांनी कमी झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 28 टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 105 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. जिल्हयामध्ये गायीचे व म्हशीचे बाबतीत मिश्र जातीची जनावरे आढळून येत असली तरी प्रामुख्याने गौळाऊ जातीच्या गायी विस्तृत प्रमाणात आढळतात. तसेच नागपूर पासून 30 कि.मी. च्या परिसरात साहीवाल जातीची जनावरे आढळतात. इतर भागात गौळाऊ जातीची आढळतात. म्हशीचे बाबतीत नागपूर जिल्हयामध्ये आढळणाऱ्या म्हशी ह्या नागपूरी म्हशी म्हणूनच ओळखल्या जातात. तसेच मुहा जातीच्या म्हशी ह्या बऱ्याच प्रमाणात आढळतात.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा

नागपूर जिल्हयामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 36 दवाखाने व 36 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. ह्याशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्हयामध्ये 174 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रामध्ये उपचार केलेल्या पशुची संख्या सन 1995-96 मध्ये 455191 एवढी आहे. तसेच 174 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रामध्ये 40179 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1782585 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थाव्दारे लसी टोचण्यात आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरीता यंत्रे खरेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम 4) आधारभूत ग्रामकेंद्राची/विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरीता सहाय्य 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बंदकांच्या पिलांचे गंट वाटप इ. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरीता 1) दुग्ध उत्पादक/दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य 2) भाकड-गाभण म्हशींची पुरवठा (वाहतूक व स्वाद्य अनुदानासह) 3) देशी गायींचे वाटप 4) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्षे वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्यांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

1995-96 या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास विभागाव्दारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) अनुक्रमे 28.60 व 1.18 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

7. मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :

नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण 10769 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्हयामध्ये साधारणतः मरळ, कतला, मगर, कटवा, पोष्टी, कोलस, झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 1995-96 मध्ये, मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 10769 हेक्टर क्षेत्रापासून 3270 मे. टन. भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 820.72 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 112 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :

नागपूर जिल्हयामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

- 1) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना.
- 2) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन.
- 3) मत्स्यव्यवसायापयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या सख्खीसाठी अर्थसहाय्य.
- 4) मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास.
- 5) मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण.
- 6) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे.
- 7) मच्छीमारांना विमा हप्त्या भरण्याकरीता अनुदान.

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 1995-96 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 11.72 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8. विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :

1991 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 1635 वस्ती असलेली व 243 ओसाड अशी एकूण 1878 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्हयामध्ये 100 % विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :

जिल्हयामध्ये 31 मार्च 1996 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 60664 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर :

1995-96 मध्ये 1183063 हजार कि.वॅट. तास विद्युत वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 26.59 % , व्यापारी कामासाठी व लघुशक्तीसाठी 4.67 % , औद्योगिक वापरासाठी 60.00 % , सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 1.30 % , कृषीकामाकरीता 5.23 % , व इतर कामाकरीता 4.50 % , विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 472709 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 1995-96 या वर्षात वीजेच्या वापरात 0.97 % व संबंधनात 14.74 % नी घट झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये सापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. साणकाम व उद्योग :

9.1 खनिज उत्पादने :

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मँगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. जिल्ह्यामध्ये सावनेर ते कन्हान (कामठी) या उत्तरे-पश्चिम भागामध्ये कोळशाचे भरपूर साठे आढळून आले आहेत. याशिवाय उमरेड येथे उच्च प्रतीचा कोळसा आहे. नागपूर जवळील बोसारा येथे कोळशाचा साठा आढळल्याचा अंदाज घेण्यात आला आहे. मँगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मँगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. मँगनीज सावनेर व रामटेक या परिसरामध्ये मुख्यत्वेकरून आढळून येते. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 % लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. चांगल्या प्रतीचे चुन्याचे दगड कांदीजवळ, पटगोवारी व देवलापार येथे आढळून येतात. तसेच पांढऱ्या मातीचे साठे शेमडा, चोरसैरी, सैरीखापरी व बाजारगांव येथे आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेंती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेंतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फेलस्पार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार :

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंडया बांधणे,

सूतगिरणी, लाकूड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने, व रासायनिक पदार्थ, फेरोगॅनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुटे भाग, मूलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर प्लॅस्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 1995 मध्ये 1709 होती. व 1373 चालू कारखान्यामध्ये 54120 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत :

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरीता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंमणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर असून 1258 भूखंडांपैकी 1179 भूखंडाचे निरनिराळे उद्योग सुरु करण्याकरीता वाटप करण्यात आलेले आहे. शिवाय कामठी रोडवर उप्पलवाडा येथे देखील औद्योगिक वसाहत कार्यरत आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत :

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे. औद्योगिक वसाहतीसाठी मुलभूत सोयी पुरविण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारचे उद्योग संचालनालय, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळामार्फत कार्य करित आहे. औद्योगिक वसाहतीत आतापर्यंत 636 भूखंडाचे वितरण उद्योजकांना करण्यात आले आहे. त्यापैकी 233 उद्योजकांनी इमारतीच्या बांधकामाचे नकाशे मंजूर केलेत. आणि 35 उद्योजकांनी बांधकाम पूर्ण केले आहे.

ही वसाहत या विभागातील फार मोठ्या गुंतवणूकीच्या रोजगाराचे साधन ठरणार असल्यामुळे नवीनतम मुलभूत सोयी येथे उपलब्ध करून देण्याचा शासन प्रयत्न करित आहे. त्यानुसार आजमितीला येणा-या कोठल्याही उद्योजकाला वीज, पाणी व दुग्धवनी तांबडतोब पुरविल्या जाऊ शकेल अशी व्यवस्था आहे. वीजेसाठी 220 कि. वॉटची 4 सबस्टेशने प्रस्तावित आहेत. त्यापैकी 1 सबस्टेशन उभारलेले आहे. कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 86017 कि.मी. पाईप लाईनचे काम डिसेंबर 95 मध्ये पूर्ण झाले आहे. 11200 चौ. कि.मी. जागा दुग्धवनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नवीनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. नागपूर शहरापासून औद्योगिक वसाहतीला जाणा-या महामार्गावर ही वसाहत असल्यामुळे दळणवळणासाठी या मार्गावरील रेल्वे क्रॉसिंगवर पूल बांधण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. महामार्गाला समांतर असे थेट औद्योगिक वसाहतीत जाणारा रस्ता निर्माण करण्याचे प्रयत्न होत आहेत. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंटेनर कार्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात येत आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकांनी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे. वसाहतीच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने मोठे पोलिस स्टेशन उभारण्यासाठी शासनाकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसले की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्हयातील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना :

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कांही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजने 1 ऑक्टोबर 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 % पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 % व 22.5 % पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 % व्याजदराने असून पुढील 7 वर्षांत परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 1978-79 ते 1995-96 पर्यंत नवीन व जुन्या बीज भांडवल योजनेअंतर्गत साधारण टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 633.37 लाख रुपयांची तरतूद करण्यात आली असून लक्ष 5377 लाभार्थी होते. त्याप्रमाणे 639.37 लाख रुपये आर्थिक व 5363 लाभार्थीचे भौतिक लक्ष साध्य करण्यात आले आहे.

9.6 छोट्या उद्योगात बीज भांडवल :

या योजनेचा मुळ उद्देश निमशहरी व ग्रामीण भागात अतिलहान उद्योगांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून त्यांचा विकास साधणे व त्यांद्वारे अधिक संधी व स्वयंरोजगार निर्माण करणे असा आहे. उद्योग घटक हा एक लाखापेक्षा कमी लोकवस्तीच्या ठिकाणी असावयास पाहिजे. ज्या छोट्या उद्योगांची दोन लाख रुपयापर्यंत यंत्रसामुग्रीमध्ये स्थिर भांडवली गुंतवणूक असेल अशा उद्योजकाला संपूर्ण प्रकल्प राशीच्या वीस टक्के किंवा तीस टक्के अ.जा. व अ.ज. उमेदवारासाठी, इतकी रक्कम बीज भांडवलाच्या स्वरूपात कर्ज म्हणून मिळू शकते. वित्तीय महामंडळ किंवा बँका यांनी कर्ज मंजूर केलेल्या उद्योजकांनाच असे कर्ज देता येते. यात वय व शिक्षणाची अट नाही.

नागपूर जिल्हयात नागपूर सहकारी औद्योगिक व कुंतलापूर औद्योगिक वसाहत काटोल अशी दोन सहकारी औद्योगिक वसाहती कार्यरत आहेत. त्यामध्ये अनुक्रमे 52 व 32 तयार भूखंड गाळ्यापैकी 43 व 32 दिल्या गेलेल्या भूखंड गाळ्यांची संख्या आहे. व ज्यात चालू असलेल्या उद्योग घटकांची संख्या अनुक्रमे 43 व 7 आहे. तसेच प्रियदर्शनी इंदिरा सहकारी औद्योगिक वसाहत, बुटीबोरीचे काम सुरु आहे. नागपूर जिल्हयात प्रस्तावित औद्योगिक संस्था खालील प्रमाणे आहेत.

- 1) सहकारी औद्योगिक वसाहत, सावनेर.
- 2) निर्भय को-ऑपरेटिव्ह सहकारी औद्योगिक संस्था, भांडेवाडी, पारडी.

तसेच काटोल येथे सहकारी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. कळमेश्वर येथे 116.76 हेक्टर जमिनीवर मिनी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. यात एकूण 150 भूखंड आहेत. या औद्योगिक वसाहतीमध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत भूधारकांना उद्योग उभारण्याकरिता पाणी, वीज व रस्ते इत्यादी सेवा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये दुहेरी रुंद लोहमार्ग 175.54 कि.मी. लांबीचे व एकेरी रुंद लोहमार्ग 146.88 कि.मी. लांबीचे आहेत. तसेच अरुंद लोहमार्गाची [नॅरोगेज] लांबी 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून नागपूर पासून मद्रासपर्यंत, नागपूर ते दिल्ली पर्यंत तसेच नागपूर पासून मुंबईपर्यंत व नागपूर पासून कलकत्तापर्यंत सर्वच प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनाव्दारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 स्त्यांची लांबी :

जिल्ह्यामध्ये मार्च 1996 पर्यंत 6561 कि.मी. लांबीच्या स्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 1481 कि.मी. लांबीच्या स्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले. ग्रामीण भागात 2784 कि.मी. व नागरी भागात 981 कि.मी. लांबीच्या डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे. तसेच सिमेंटच्या स्त्यांची लांबी नागरी भागात 16 कि.मी. आहे. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत 1995-96 वर्षात पृष्ठभागीय व स्त्याच्या लांबीमध्ये 1.64 % वाढ झाल्याचे आढळून येते.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च 1996 अखेर 336514 एवढी आहे. त्यात 84 % मोटर सायकली व स्कुटर, 7 % मोटारी व जीप, 5 % मालमोटारी व 4 % इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात 1995-96 या वर्षी 10.68 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये :

जिल्ह्यामध्ये मार्च 1996 अखेर 338 टपाल कार्यालये व 175 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 10.28 टपाल कार्यालये व 5.32 तार कार्यालये पडतात. जिल्ह्यामध्ये दूरध्वनीची संख्या 87194 इतकी आहे. 1994-95 च्या तुलनेत 1995-96 मध्ये 36.29 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1701 आहे.

10.5 दूरदर्शन :

जिल्ह्यामध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यात आली असून दूरचित्रवाणीव्दारे ग्रामीण जनतेला ज्ञान मिळण्याचे दृष्टीने महाराष्ट्र शासनातर्फे काही ग्रामपंचायतींना अनुदान तत्वावर सांमुहिक दूरदर्शन संघ पुरविण्यात आलेत. 31 मार्च 1995 अखेर वाटप केलेल्या दूरदर्शनची संख्या 918 इतकी आहे.

11. कामगार व रोजगार

11.1 जिल्ह्यात निरनिराळ्या उद्योगामध्ये मार्च 1996 अखेर 285477 कामगार असून त्यापैकी 100309 शासकीय, 85578 निमशासकीय व 49590 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 79 % व खाजगी क्षेत्रामध्ये 21 % रोजगार आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 1995 मध्ये 46617 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरीता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 992 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 63 % अनुसूचित जाती-जमाती व 37 % इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर

सन 1995-96 या वर्षामध्ये कुशल कारागिर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे 65.00 रुपये, 53.00 रुपये, व 35.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारे सरासरी मजूरीचे दर 25.00 रुपये व 20.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च 1996 अखेर 4504 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 945 हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पतसंस्था 29.51 % असून सहकारी पतसंस्थांमध्ये कृषी पतसंस्था 44.92 % व इतर सहकारी पतसंस्था 55.08 % आहे. तसेच एकूण सहकारी संस्थांमध्ये सहकारी बिगर पतसंस्था ह्या 70 % आहेत. ह्या बिगर पतसंस्थांमध्ये नमूद करण्यालायक म्हणजे घरबांधणी संस्था 34 %, विणकर सहकारी संस्था 15 %, गाहक भांडारे 13 %, दुग्ध व्यवसाय संस्था व संघ 9 %, इतर औद्योगिक संस्था 15 % व कामगार कंत्राटदार संस्था 4 % आहेत. 1994-95 वर्षाच्या तुलनेत 1995-96 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत आणि त्यांच्या सभासदांच्या संख्येत विशेष अशी काही वाढ झालेली दिसून येत नाही.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च 1996 अखेर 945 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 195161 म्हणजेच 21 % आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च 1996 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 30008 शेतकरी सभासदांना 2280.29 लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च 1996 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 2528.52 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 1995-96 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 3189.40 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च 1996 अखेर अल्प मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 2966.41 लाख रुपये व मध्यम मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 814.63 लाख रुपये इतकी आहे. व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 79.73 लाख रुपये आहे.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 1995-96 या वर्षात 261 आहे. त्यापैकी 58 % शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व 42 % शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर भागांमध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या 128 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकांच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे 8 इतकी येते.

14. बाजार भाव

14.1 घाऊक बाजार भाव :

मार्च 1996 ला संपणा-च्या वर्षाकरीता धान्यामध्ये गव्हाचे सरासरी घाऊक बाजारभाव दर क्विंटलमागे 442 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 1995-96 मध्ये गव्हाचे भावात 5 % ने घट झालेली आहे.

ज्वारीचे सरासरी घाऊक बाजारभाव 1995-96 मध्ये दर क्विंटलमागे 365 रुपये होते. तर तांदळाचे सरासरी घाऊक बाजारभाव 1995-96 मध्ये दर क्विंटल मागे 701 रुपये होते. गेल्या वर्षाच्या तुलनेत ज्वारीचे व तांदळाचे भावात अनुक्रमे जवळजवळ 5 % व 8 % वाढ झालेली आढळून येते.

1995-96 वर्षात विद्वल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर क्विंटलमागे अनुक्रमे 1393 व 780 रुपये असे होते. तेलबियांमध्ये जवस, तीळ व शेंगदाणा यांचे भाव अनुक्रमे 1359, 1445 व 1556 रुपये होते. गेल्या वर्षाच्या तुलनेत जवस व शेंगदाणा या तेलबियांचे भावात वाढ झाल्याचे आढळून येते. रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संत्री ही महत्त्वाची पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत. संत्र्याचे भावामध्ये वाढ झालेली आढळते.

14.2 किरकोळ बाजारभाव :

सन 1994 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किंमती दर किलोमागे पुढीलप्रमाणे आहेत. तांदूळ (मध्यमा) 9.93 रुपये, गहू (लोकवना) 7.25 रुपये, ज्वारी (पांढरी) 6.82 रुपये, बाजरी (जाडी) 6.60 रुपये, हरभरा दाळ 14.22 रुपये, तूरदाळ 26.87 रुपये, मसूरदाळ 16.91 रुपये, सासर (सु. बा.) 13.62 रुपये, गूळ 15.41 रुपये, भुईमूगाचे तेल 43.93 रुपये, वनस्पती तूप 49.99 रुपये, म्हशीचे दूध प्रति लिटर 11.00 रुपये, बोकडाचे मांस 58.26 रुपये, मिरची 41.62 रुपये, बटाटे 6.00 रुपये, कांदे 5.58 रुपये, केळी प्रति डझन 6.52 रुपये, चहापत्ती 72.00 रुपये किलो, जळाऊ लाकूड प्रति मण (40 किलो) 60.00 रुपये, साडी (सुती) 123.43 रुपये प्रति नग, शर्टिंग (टेरिकॉट) 48.00 रुपये प्रति मीटर, धुण्याचे साबण दोन वड्या 12.72 रुपये, अंधोळीचा साबण 6.42 रुपये, सुपारी प्रति किलो 120.00 रुपये, एकंदरीत गेल्या वर्षाच्या तुलनेत वरील बहुतेक वस्तूंच्या किंमतीत वाढ झाल्याचे आढळते. यात विशेष अशी वाढ तूरदाळ, मसूरदाळ, भुईमूगाचे तेल, गहू, तांदूळ, वनस्पती तूप, धुण्याचा साबण, सुती साडी आणि सुपारी यांचे किंमतीत अंदाजे 7 टक्क्यांपासून 45 टक्क्यांपर्यंत झालेली दिसून येते. परंतु हरभरादाळ, सासर, गूळ, चहापत्ती यांचे किंमतीत घट झाल्याचे आढळून येते.

14.3 गाहक किंमतीच्या निर्देशांक

पायाभूत वर्ष 1982 बरोबर 100 धरून 1995-96 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 320 व अन्नगट निर्देशांक 331 आहे. पानसुपारी, तंबाखू इ. 443, इंधन व दिवाबत्ती 279, घरे निर्देशांक 366, कापड बिछाना व पादत्राणे निर्देशांक 234, व संकीर्ण निर्देशांक 305 आहे. 1994-95 च्या तुलनेत 1995-96 सर्वसाधारण निर्देशांकांमध्ये 8 % वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1994-95 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2334 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 498, उच्च माध्यमिक शाळा 146 व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 54 आहेत.

15.2 1994-95 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 922134 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 432763 (46.93%), माध्यमिक शाळेमध्ये 224679 (24.37%), उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये 155635 (16.88%), महाविद्यालयीन 70441 (7.64 %) व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये 38616 (4.19%) विद्यार्थी आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 17, विधी पदवी महाविद्यालये 1, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 2 व अभियांत्रिक महाविद्यालये 7 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरीता दरलाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 125 येते.

15.4 प्रौढ शिक्षण

नागपूर जिल्ह्यामध्ये पूर्णपणे साक्षरतेचा प्रसार व्हावा यादृष्टीकोनातून प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिका-यामार्फत राबविल्या जातो. सन 1995-96 मध्ये जिल्हा 100 % साक्षर करावयाचा असल्याने प्रौढ शिक्षण केंद्रे बंद करण्यात आली. पण त्याऐवजी नवसाक्षरांसाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम राबविण्यात आला असून त्याअंतर्गत 139 जनशिक्षण निलयम केंद्रे उघडण्यात आली. त्याअंतर्गत 2502 प्रौढ दाखल झाले होते.

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे, जिल्हा, परिषदांतर्फे, नगरपालिकांतर्फे तसेच धर्मादाय संस्थांतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 1995-96 मध्ये 30 रुग्णालये, 140 दवाखाने, 45 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व 26 सुतिकागृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.91 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक, वैद्यकीय संस्थांतील खाटांची संख्या 152 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता 177 आहे. तसेच उपचार केलेल्या आंतररुग्णांची संख्या 447300 व बाह्यरुग्णांची संख्या 4450500 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण :

नागपूर जिल्ह्यात सन 1995 या वर्षातील जन्म 65660 आणि मृत्यू 17100 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 1995 वर्षासाठी नागपूर जिल्ह्याकरीता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 18.22 व मृत्यूचे प्रमाण 4.74 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.22 असे आढळते. 1994-95 च्या तुलनेत 1995-96 वर्षी जन्माचे प्रमाणात वाढ झाल्याचे निदर्शनास येते.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31.3.96 रोजी एकूण 75 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 1995-96 मध्ये निर्बिबीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 25584 आहे. त्यापैकी 718 पुरुष नसबंदी व 24866 स्त्रियांची नसबंदी करण्यात आली. शिवाय 24987 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करित असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नगरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टी., पोलिओ, बी.सी.जी., गोंवर, बी.टी. तसेच 10 वर्षे व 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणाकरीता महाराष्ट्र शासनातर्फे निरनिराळ्या योजना जिल्हास्तरावर राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नवबौध्दांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थसहाय्य योजना 2) अनुसूचित जाती/नवबौध्द शेतकऱ्यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य [दुग्ध कार्यक्रम] लाभधारकाकडे असलेल्या दुधाळ जनावरांना वैरणीसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य [केंद्र पुस्कृत योजना] सहकार विभागांतर्गत आदिवासी/अनुसूचित जाती/नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग स्वैदीसाठी अर्थसहाय्य, जमीन सुधारणेकरीता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देणे. ग्रामीण व लघु उद्योगांतर्गत सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थ सहाय्य, दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना जनता साडी व धोतर संचाचे सवलतीच्या दरात वाटप, शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनुसूचित जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, गृहनिर्माण योजनेंतर्गत मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण तसेच ग्रामीण भागातील भूमिहीन मजुरांना घरबांधणीसाठी जागा देणे व झोपड्या बांधणे आणि सिमांतिक शेतकरी व कामगारांसाठी निवा-याची तरतूद इंदिरा आवास योजना वगैरे नगरविकास योजनेंतर्गत गलिच्छ वस्ती सुधारणा कार्यक्रम, मागासवर्गीयांचे कल्याण या. विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे 2) माध्यमिक शाळांमध्ये शिकणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या देणे 3) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे 4) विमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती 5) मागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले व जी.आय.शिटस् व गवती छपरे बदलण्यासाठी व्यक्तिगत आर्थिक सहाय्य देणे 6) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा 7) गलिच्छ

वस्त्यात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती, कामगार व कामगार कल्याण विभागांतर्गत संजय गांधी स्वावलंबन योजना तसेच समाजकल्याण विभागांतर्गत देखील ब-याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना :

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाव्दारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतकऱ्यांची निवड करण्यात आली आहे. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबांचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरीता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा, सुधारित अवजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन या बाबीवर खर्च करण्याकरीता देण्यात येतात. सन 1995-96 मध्ये 2315.58 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम :

जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखाली जीवन जगणाऱ्या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरीता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याची केंद्र शासनाने धोरणानुसार वीस केलमी कार्यक्रमातील तिसऱ्या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणाऱ्या कुटुंबांची गणना मार्च 1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 1995-96 मध्ये 128.96 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वावलंबन योजना :

जिल्ह्यातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरीता संजय गांधी स्वावलंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरीता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :

1995-96 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 17056.99 लाख रुपये असून खर्च 16966.46 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 महानगरपालिका, 10 नगरपालिका व 1 कटकमंडळ आहे. नगरपालिकांची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमिनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 1995-96 मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटकमंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 17648.84 लाख रुपये व खर्च 17076.63 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात 1995-96 मध्ये एकूण 775 ग्रामपंचायती आहेत. सन 1995-96 मध्ये सर्व ग्रामपंचायतीचे एकूण उत्पन्न 927.99 लाख रुपये व खर्च 594.22 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 1995-96 या वर्षीत नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 17.35 लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 347343 आहे.

नागपूर जिल्ह्यात 1995-96 वर्षातील कायम चित्रपटगृहांची संख्या 30, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 5 व सरकारमान्य विहिडीओ केंद्राची संख्या 75 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 360.83 लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त विक्री कर, वाहनकर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.3 गृहनिर्माण योजना :

नागपूर जिल्ह्यात गृहनिर्माण योजनेअंतर्गत सालील योजना राबविण्यात येतात. 1) मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण योजना 2) भूसंपादन व भूविकास 3) खेड्यातील गावठाणांचा विस्तार व घरबांधणीसाठी जागांची तरतूद 4) ग्रामीण क्षेत्रातील भूमिहिन मजुरांना घरबांधणीसाठी जागा देणे व झोपड्या बांधणे आणि सिमांतिक शेतकरी व भूमिहिन कामगारांसाठी निवा-याची तरतूद इ. उपरोक्त योजनेवर नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1995-96 मध्ये 22.00 लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

18.4 वृत्तपत्रे व नियत कालिके :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च 1996 यादिवशी 19 मराठी दैनिके, 14 हिंदी दैनिके, 5 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 117 साप्ताहिके 8 पाक्षिके व 41 मासिके मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्ह्यामध्ये 697 मुद्रणालये आहेत.

18.5 वाचनालये :

नागपूर जिल्हयाचे मुख्यालयाची एक "अ" वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्हयातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरीता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे :

नागपूर जिल्हयामध्ये 1995-96 या वर्षात सुरक्षिततेच्या दृष्टीने 42 पोलिस ठाणी, 95 आऊटपोस्ट, व 63 लॉकअप्स व 4 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 1995-96 मध्ये एकूण 26125 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त गुन्हे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरविलेले गुन्हे 12576 इतके आहेत.

2 = 1111

(111)

96 - 5661

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1995-96

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या			
1.	1.1	1991च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3.	1.3	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
4.	1.4	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
5.	1.5	1991च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	13
6.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	17
7.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	18
8.	1.7	1991च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आर्येवारी	19
9.	1.8	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	21
10.	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	22
11.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	23
2. हवामान			
12.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1995	24
13.	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1994	29
3. कृषी			
14.	3.1	जमिनीचा वापर सन 1991-92, 1992-93, 1993-94 व 1994-95 करिता	30
15.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (1991-92, 1992-93, 1993-94, 1994-95)	36
16.	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (1995-96)	54
17.	3.4	विविध साधनानी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1991-92, 1992-93, 1993-94, 1994-95)	55
18.	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1991-92, 1992-93, 1993-94, 1994-95 या वर्षाकरिता	58

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
19.	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1991-92, 1992-93 1993-94, 1994-95	70
20.	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या (1995-96)	72
21.	3.7	विहीरी सेरीज लघु पाटबंधाऱ्यांची कामे (1995-96)	73
22.	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून, 1996 अखेरची	75
23.	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता-खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	79
24.	3.10	कृषी विषयक अजारे कृषी गणना 1992	82
25.	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 1995-96	83
26.	3.12	टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 1995-96	86
4. पशुसंवर्धन			
27.	4.1	तहसिलवार पशुधन (1992च्या पशुगणनेप्रमाणे)	88
28.	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 1995-96	95
29.	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1995-96)	97
30.	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1995-96	98
31.	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1995-96)	99
32.	4.5	जिल्ह्यातील बनक्षेत्र वर्ष 1995-96	100
33.	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादने वर्ष (1995-96)	101
34.	4.7	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1995-96)	102
35.	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1995-96)	103
5. रोजगार उद्योग, सनीकर्म व वीज			
36.	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 1995	104
37.	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995	118
38.	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 1995	122
39.	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1995-96	126
40.	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1995	128
41.	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1995-96	130
42.	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1995)	131

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
43.	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 96 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	132
44.	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च, 1996 अखेर	133
45.	5.10	विजेचा वापर 1995-96 या वर्षाकरिता	135
46.	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1990)	136
47.	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	138
48.	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	139
49.	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	140
50.	5.15	बिगर कृषी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकूण) (आर्थिक गणना 1990)	141
51.	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	142
52.	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	143
53.	5.17(ब)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा उद्योगगटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	144
54.	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	145
55.	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	146
56.	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	147
57.	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	148
58.	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	149

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
59.	5. 20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटांमधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	150
6. सहकार			
60.	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.96 अखेर	151
61.	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.96 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	152
62.	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.96 अखेर	153
63.	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.96 अखेर	154
64.	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	155
65.	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	158
66.	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	161
67.	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर	164
68.	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर	165
69.	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर	166
70.	6.11	जिल्ह्यातील बिहार कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	167
71.	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	168
72.	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर	171
73.	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.96 अखेर	172
74.	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.96 अखेर	173
75.	6.16	जिल्ह्यातील सावकासांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.96 अखेर	181
7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
76.	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1995	182
77.	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या 1995	184
78.	7.3	विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या 1995	185
79.	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 1995-96 वर्षाकरिता	186
80.	7.5	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या 1995-96	187

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
8. शिक्षण			
81.	8.1	1991 च्या जनगणने नुसार तालुकावार साक्षरता	188
82.	8.2	शैक्षणिक संख्या आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1994-95	189
83.	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागांसवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1994-95	190
84.	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1994-95	192
85.	8.5	आर्थिक दृष्ट्या नानासंल्ल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1994-95	193
86.	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1995-96	194
87.	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 1995-96	195
88.	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1995-96	196
89.	8.9	शिक्षकाकरीता प्रशिक्षण संस्था 1994-95	197
9. वाहतुक व दळणवळण			
90.	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.96 या वर्षाअखेर)	198
91.	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31.3.96 या दिवशीची)	199
92.	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 1996 अखेर	200
93.	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 1996 वर्षाअखेर	201
94.	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी (95-96) वर्षाकरिता	202
95.	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतुक गणना 1995 या वर्षाकरिता (वाहतुक गणना मे, 1995)	203
96.	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 96) अखेर	208
10. स्थानिक संस्था			
97.	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 1995-96 करिता)	209
98.	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1995-96 या वर्षाकरिता	210
99.	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (1995-96 या वर्षाकरिता)	213
100.	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च (1995-96 वर्षाकरिता)	215

सहा

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
<u>11. नियोजन</u>			
101.	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च 1995-96	217
102.	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1995-96 या वर्षाकरिता	219
103.	11.3	रोजगार हमी योजना (1996 या वर्षाकरिता)	228
104.	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च 1996 या वर्षाकरिता	229
105.	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 1996 या वर्षाकरिता	230
106.	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणाऱ्या धिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (1995-96 वर्षाकरिता)	233
107.	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खताचे वाटप (वर्ष 1995-96 या वर्षाकरिता)	239
108.	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 1995-96 या गळीत हंगामाकरिता	240
109.	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 1995-96)	241
110.	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 1995-96)	242
111.	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च (वर्ष 1995-96)	243
112.	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (1995-96 वर्षाकरिता)	245
113.	11.13	विशेष घटक योजना (1995-96 या वर्षाकरिता)	246
114.	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 1995-96)	247
<u>12. किंमती व निर्देशांक</u>			
115.	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी ढांडुक किंमती एप्रिल 1995 ते मार्च 1996	248
116.	12.2	जिल्ह्यातील मुरुयालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाचा वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 1995	250
117.	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 1995-96	256

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
13. न्याय व प्रशासन			
118.	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 1995-96	257
119.	13.2	जिल्ह्यातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 1995-96	258
120.	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 1995-96	260
121.	13.4	तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 1995-96	261
122.	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 1995-96	262
14. बँकींग व विमा			
123.	14.1	जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 1995-96	263
124.	14.2	जिल्ह्यातील 31 मार्च 1996 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	264
125.	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (1995-96)	264
15. संकिर्ण			
126.	15.1	जिल्ह्यातील चित्रपट गृहविषयी आकडेवारी सन 1995-96	265
127.	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व सातेदारांची संख्या सन 1995-96	266
128.	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 1995-96	267
129.	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियमकालिके 31.3.96 या दिवशी	268
130.	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर सन 1995-96	270
131.	15.6	जिल्ह्यातील मागणी व वसूल केलेले धान्य सन 1995-96	270
132.	15.7	जिल्ह्यातील 1996 मधील लोकसभा व 1995 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	271
133.	15.8	जिल्ह्यातील 31.3.96 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुका निहाय यादी	275
134.	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल 1995-96	277

...1...
तक्ता क्र. 1.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बा ब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घरे मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे. संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या हजारांत		
					वस्ती अ. स. ले	ओ. सा. ड.		वापरा तील निवा-संख्या	कुटुंबे संख्या	ए. कू. ण	पु. रु. ष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (शहर)	एकूण	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
		ग्रामीण नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	एकूण	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
		एकूण	612.0	306	126	6	5	36	38	187	98	89
		ग्रामीण नागरी	588.39	195	126	6	-	22	24	115	60	55
3	पारशिवनी	एकूण	23.61	3045	-	-	5	14	14	72	38	34
		एकूण	919.0	137	109	6	2	23	27	126	66	60
		ग्रामीण नागरी	913.99	98	109	6	-	16	19	90	47	43
4	रामटेक	एकूण	5.01	7185	-	-	2	7	8	36	19	17
		एकूण	734.0	174	139	15	3	24	26	128	66	62
		ग्रामीण नागरी	730.47	133	139	15	-	18	20	97	50	47
5	मौदा	एकूण	3.53	8782	-	-	3	5	6	31	16	15
		एकूण	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
		ग्रामीण नागरी	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
6	कामठी	एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	455.0	402	73	2	4	33	34	183	95	88
		ग्रामीण नागरी	435.63	165	73	2	-	14	15	72	37	35
7	कुही	एकूण	19.37	5731	-	-	4	19	19	111	58	53
		एकूण	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
		ग्रामीण नागरी	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
8	भिवापूर	एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37
		ग्रामीण नागरी	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37

तक्ता क्र. 1.1 पुढे सुरु.

२...
तक्ता क्र. 1.1 पुढे चालू

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बा ब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	दर चौ. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे संख्या	आंकडे हजारात		लोकसंख्या हजारात		
					वस्ती अ. स. ले	ओ. ड. ली		वापरा तील निवा-संख्या	कुटुंबे संख्या	ए. कू. ण	पु. रु. ष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9 उमरुडे	एकूण		988.0	133	138	53	1	26	26	131	68	63
	ग्रामीण		975.05	89	138	53	-	18	18	87	45	42
	नागरी		12.95	3398	-	-	1	8	8	44	23	21
10 नागपूर (ग्रामीण)	एकूण		683.5	196	151	11	1	28	29	134	71	63
	ग्रामीण		679.15	165	151	11	-	23	24	112	59	53
	नागरी		4.3	5116	-	-	1	5	5	22	12	10
11 हिंगोणा	एकूण		698.0	163	121	34	1	24	24	114	61	53
	ग्रामीण		698.0	163	121	34	-	20	20	97	51	46
	नागरी		-	-	-	-	1	4	4	17	10	7
12 काटोल	एकूण		807.0	172	168	20	1	28	29	139	72	67
	ग्रामीण		796.64	141	168	20	-	23	24	112	58	54
	नागरी		10.36	2606	-	-	1	5	5	27	14	13
13 नरसेड	एकूण		803.0	161	133	21	2	26	27	129	67	62
	ग्रामीण		787.89	129	133	21	-	21	22	102	53	49
	नागरी		15.11	1787	-	-	2	5	5	27	14	13
14 कळमेश्वर	एकूण		541.0	181	92	13	2	19	20	98	51	47
	ग्रामीण		527.67	150	92	13	-	16	16	79	41	38
	नागरी		13.33	1425	-	-	2	4	4	19	10	9
जिल्हा	एकूण		9931.0	331	1635	243	23	619	654	3287	1710	1577
	एकूण		9599.8	131	1635	243	-	249	260	1256	650	606
			331.2	6132	-	-	23	370	394	2031	1061	970

टीप : 1) "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

3) क्षेत्रफळ 1981 च्या जनगणना प्रकाशनातून घेण्यात आले आहे.

आधार : 1991 ची जनगणना.

.... 8
तक्ता क्रमांक : 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नागपूर (शहर)	1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34	-
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27	-
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19	-
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16	-
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17	-
3	पारशिवनी	1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15	-
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14	-
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9	-
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6	-
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5	-
5	मौदा	1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ...

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	कामठी	1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कूही	1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440
		1961	828	138	690	436	70	366	392	68	324
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

..... 0

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंमण	1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19
		1961	168	138	30	83	70	16	82	67	15
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14
13	नरसेड	1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा	1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970	
1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701		
1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500		
1961	1512	725	787	784	368	416	728	356	372		
1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280		

तत्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर एकूण	दश वार्षिक ग्रामीण	नामरी
---------	-------	------	--------------------------------	--	---------	--------------------	-------

1	2	3	13	14	15	16	17
---	---	---	----	----	----	----	----

1	नागपूर (शहर)	1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1991	306	908	-	-	-
		1981	195	931	+23.84	+18.56	+43.01
		1971	157	946	+21.58	+21.55	+21.69
		1961	110	961	+10.56	+17.69	+10.42
		1951	96	971	-	-	-
3	पारशिवनी	1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	+36.78	+36.07	+43.68
		1971	84	945	+22.40	+18.94	+70.44
		1961	75	966	+19.19	+19.18	+19.24
		1951	63	986	-	-	-
5	मौदा	1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तत्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमार्गे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1.	2.	3.	13.	14.	15.	16.	17.
6	कामठी	1991	402	928	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
7	कूही	1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
9	उमरेड	1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	+20.30	+19.56	+25.17
		1971	94	967	+22.80	+23.25	+19.44
		1961	77	979	+21.42	+21.86	+18.23
		1951	63	975	-	-	-
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	+40.00	+39.33	+40.13
		1971	540	899	+33.70	+28.24	+34.79
		1961	394	899	+28.23	+16.41	+42.24
		1951	308	952	-	-	-

तत्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
11	हिंमणा	1991	183	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	+16.37	+14.25	+21.11
		1971	126	943	+21.13	+21.16	+25.42
		1961	175	953	+13.17	+13.76	+10.62
		1951	93	922	-	-	-
13	नरसोड	1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	कळमेडवर	1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
जिल्हा	एकूण	1991	331	922	+26.96	+12.14	+38.26
		1981	261	924	+33.26	+26.17	+39.22
		1971	196	921	+28.79	+22.37	+33.98
		1961	152	929	+22.54	+10.38	+36.36
		1951	124	957	+16.47	+ 3.57	+38.13

टिप : 1) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

2) नवीन तालुक्यानुसार 1981 ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 ची जनगणना.

.....१.....
तक्ता क्रमांक : 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या शंभरात)

अ. तहसील क.	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
	200 पेक्षा कमी संख्या लो. संख्या	200 ते 499 संख्या लो. संख्या	500 ते 999 संख्या लो. संख्या	1000 ते 1999 संख्या लोकसंख्या					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279	
3 पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245	
4 रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295	
5 मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225	
6 कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209	
7 कूही	18	15	61	210	50	330	21	281	
8 भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155	
9 उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113	
10 नागपूर (गा)	37	28	46	149	40	285	19	256	
11 हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175	
12 काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326	
13 नरसेड	32	26	35	118	36	263	21	287	
14 कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	233	
एकूण जिल्हा	302	272	515	1768	437	3375	229	3084	

तक्ता क्र. : 1.3 पुढे सुरु....

.....10.....

तक्का क्रमांक : 1.3 पुढे सरु ..

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
		2000 ते 4999	5000 ते 9999	10000 व अधिक	ए	कू	ण			
		संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	ओसाड गावे संख्या		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6
3	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6
4	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
5	मौदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
6	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2
7	कुही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
8	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
9	उमखेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
10	नागपूर (गा)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11
11	हिंगणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
13	नरखेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
14	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
जिल्हा एकूण		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टीप : 1) "आकडेवारी केवळ अस्थायी" पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार: 1991 ची जनगणना.

...11...

तक्का क्रमांक : 1.4

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या					
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	4	52
3	पारशिवनी	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	-	-	2	11	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	2	-	-	2	29
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमोड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (गा)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	-	-	1	8	1	19
14	कळमेश्वर	-	-	1	7	1	12
जिल्हा एकूण		1	2	4	26	11	166

तक्का क्र. : 1.4 पुढे सुरु ...

....12....

तक्ता क्रमांक : 1.4 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे		शहरांची		संख्या			
		20000 ते 49999	50000 ते 99999	100000 व अधिक	एकूण शहरे	संख्या	लोकसंख्या		
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या		
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	1	1625	1	1625
2	सावनेर	1	20	-	-	-	-	5	72
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	1	20	-	-	-	-	3	31
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	1	79	-	-	4	110
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमोड	1	44	-	-	-	-	1	44
10	नागपूर (ग्राम)	1	22	-	-	-	-	1	22
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	1	27	-	-	-	-	1	27
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	2	27
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	2	19
जिल्हा एकूण		5	133	1	79	1	1625	23	2031

टीप : "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग							
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	स्वाण-काम व दगड-स्वाण-काम करणारे	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा-व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांधकाम करणारे	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	नागपूर (श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436	
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436	
2	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11	
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11	
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22	
3	पारशिवनी	ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	8	
		नागरी	4	7	2	39	1	12	5	
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13	
4	सामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11	
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8	
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19	
5	मौदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3	
6	कामठी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7	
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36	
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43	
7	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3	
8	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3	

....14....

तक्ता क्रमांक : 1.5 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			शेत-करी	शेत-मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	स्वाम्य-काम व दगड-स्वाम्य-काम करणारे	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा-व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांधकाम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	उमरुड	ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	12
10	नागपूर (गा)	ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
11	हिंगणा	ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12	काटोल	ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
13	नरसेड	ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	7	-	8	10	3
14	कळमेश्वर	ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
जिल्हा	एकूण	ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121
		नागरी	123	239	96	153	174	1125	515
		एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636

तक्ता क्र. : 1.5 पुढे सुरु

तत्का कमांक : 1.5 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	का म क र णा -यां या व र्ग					ए कू ण	
			व्यापार*आ- णि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठ- वण आणि दळण वळण	इतर काम कर- णारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरी- ज)	सिमा- तिक काम कर- णारे	एकूण काम न कर- णारे	ए कू ण लोक- संख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर (श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
2	सावनेर	ग्रामीण	11	4	24	533	39	579	1151
		नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	13	62	754	51	1068	1873
3	पारशिवनी	ग्रामीण	8	5	20	412	33	457	902
		नागरी	8	5	11	95	8	280	363
		एकूण	16	10	31	507	41	718	1265
4	रामटेक	ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	973
		नागरी	13	4	21	97	8	200	305
		एकूण	23	10	43	552	46	680	1278
5	मौदा	ग्रामीण	13	5	22	520	69	488	1077
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	13	5	22	520	69	488	1077
6	कामठी	ग्रामीण	10	8	20	350	20	354	724
		नागरी	46	28	109	330	16	759	1105
		एकूण	57	36	129	680	36	1113	1829
7	कुही	ग्रामीण	11	2	25	527	40	513	1080
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	11	2	25	527	40	513	1080
8	भिवापूर	ग्रामीण	9	2	17	387	22	346	755
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	9	2	17	387	22	346	755

तक्ता क्रमांक : 1.5 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणारे	काम न करणारे	एकूण	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16
9	उमरुड	ग्रामीण	8	4	17	410	30	434
		नागरी	19	5	21	136	18	436
		एकूण	27	9	38	546	48	1309
10	नागपूर (गा)	ग्रामीण	20	11	52	491	24	611
		नागरी	6	10	12	66	2	151
		एकूण	26	21	64	557	26	762
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	432	23	516
		नागरी	4	1	18	59	-	114
		एकूण	19	5	50	491	23	630
12	काटोल	ग्रामीण	15	4	27	509	65	549
		नागरी	13	4	19	85	2	186
		एकूण	28	8	46	594	67	735
13	नरखेड	ग्रामीण	9	2	21	488	24	510
		नागरी	10	2	12	99	12	161
		एकूण	18	4	34	587	36	671
14	कळमेश्वर	ग्रामीण	7	3	15	367	37	383
		नागरी	7	2	9	61	13	118
		एकूण	14	5	24	428	50	501
	जिल्हा	ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325
		एकूण	1357	706	1829	11679	649	20544

टीप : "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

....17. ..

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1981

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

बा . ब	सर्व वयोगट	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
1	2	3	4	5	6	7
एकूण	25888	9885	2599	2363	1917	1634
ग्रामीण	11195	4397	1009	891	763	688
नागरी	14693	5488	1592	1472	1154	946

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ) पुढे सुरु ..

बा . ब	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्देशित
1	8	9	10	11	12
एकूण	1529	2552	1658	1687	66
ग्रामीण	670	1158	776	821	24
नागरी	859	1394	880	866	42

टिप : आकडे पुर्णकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार : 1981 ची जनगणना.

.... 18....

तत्का क्रमांक : 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बा ब	सर्व धर्म	बौद्ध	जिज्ञे	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्दिशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामीण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2.	स्त्रिया	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामीण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामीण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टीप : "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बा ब	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए क ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(श)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
2	सावनेर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
3	पारशिवनी	एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
4	रामटेक	एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
5	मौदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17
7	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक : 1.7 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसील	बा ब	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए. कू. ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9 उमरड	एकूण		25	13	12	30	15	15	55	28	27
	ग्रामीण		19	10	9	20	10	10	39	20	19
	नागरी		6	3	3	9	5	5	15	8	8
10 नागपूर(गा)	एकूण		28	14	13	21	11	10	49	25	23
	ग्रामीण		21	11	10	19	10	9	40	21	19
	नागरी		6	3	3	2	1	1	8	4	4
11 हिंमणा	एकूण		15	8	7	26	14	13	41	22	20
	ग्रामीण		12	6	6	25	13	12	37	19	18
	नागरी		3	2	2	1	1	1	4	3	3
12 काटोल	एकूण		23	12	11	34	17	16	57	29	27
	ग्रामीण		19	10	9	31	16	15	50	26	24
	नागरी		4	2	2	3	2	1	7	4	3
13 नरखेड	एकूण		21	11	10	25	13	12	46	24	22
	ग्रामीण		17	9	8	22	11	10	39	20	18
	नागरी		4	2	2	3	1	1	7	3	3
14 कळमेश्वर	एकूण		15	8	7	13	7	6	28	15	13
	ग्रामीण		13	7	6	11	5	5	24	12	11
	नागरी		2	1	1	3	1	1	5	2	2
जिल्हा	एकूण		619	320	299	458	236	222	1077	556	521
	एकूण		220	114	106	236	121	114	456	235	220
			399	206	193	222	115	107	621	321	300

टीप : 1] " आकडेवारी केवळ अस्थायी " व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2] आकडे पुर्णकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना,

भिंती / छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा	ब	ए कू ण सं रु या	ग्रा मी ण सं रु या	ना ग री सं रु या
1	2		3	4	5
	<u>एक : एकूण जनगणना घरे</u>		773170	313700	459470
1	भिंतीची सामुग्री : गवत, पाने, वेळू व बांबू		66255	32540	33715
2	माती		252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा		76870	21250	55620
4	लाकूड		20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा		304385	60820	243565
6	गॅल्वानाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे		3760	830	2930
7	दगड		3090	1180	1910
8	सिमेंट काँक्रीट		44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री		1030	310	720
	<u>दोनःछपरांसाठी वापरलेली सामुग्री</u>				
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू		52820	33740	19080
2	कौले, तक्की दगड, कंकर		445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे		37925	7035	30890
4	अॅसबेसटॉस सिमेंटचे पत्रे		22270	3715	18555
5	विटा व चूना		10395	3530	6865
6	दगड		1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट		160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री		43180	17260	25920

टीप : " आकडेवारी केवळ अस्थायी " व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक : 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपुर

(1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा ब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे ड) इतर	244165 210155 20995 - 13015	366630 233800 119420 - 13410	610795 443955 140415 - 26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे ड) इतर	36315 26800 5975 - 3540	46910 22055 22595 - 2260	83225 48855 28570 - 5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे ड) इतर	116790 99505 10525 - 6760	175575 102965 65780 - 6830	292365 202470 76305 - 13590
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे ड) इतर	76930 70360 4145 - 2425	111495 81315 26450 - 3730	188425 151675 30595 - 6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे ड) इतर	14130 13490 350 - 290	32650 27465 4595 - 590	46780 40955 4945 - 880

टीप : "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

..... १३.....
 तक्ता क्रमांक : 1.10

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(1991 ची जनगणना)

अ. क्र.	बा ब	एकूण जनगणना घरे	जनगण-नेच्या सुरुवातीची रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर राहाणे	दुकान आणि राहाणे	घंत्रशाळा (कुटीरो-घोगास-हा) आणि राहाणे	इतर वाप-रासह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यक्ती-रिक्त राहाणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटन-घरे इत्यादि
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	773170	51885	570675	9595	20930	7230	23175
2	ग्रामीण	313700	17110	266225	3210	8905	4440	425
3	नागरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्र.-1.10 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	बा ब	उपहार गृहे सोडून दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने घंत्रशाळा छपरे इत्यादी	स्टॉरंट मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक पंचायत घरे सांस्कृतिक केंद्र ह. पुजा-स्थाने सोडून	पुजास्था-नादेवळे चर्च म-शिद गु-रूद्वारा वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	23175	6900	17040	2495	1040	6160	54695
2	ग्रामीण	3495	1715	3875	525	340	3440	39995
3	नागरी	19680	5185	13165	1970	700	2720	14700

टीप : * आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
 आधार : 1991 ची जनगणना

.....24.....

तक्ता क्र. 21

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1996 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी			फेब्रुवारी			मार्च		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूरश.	11.3	5	43.2	17.5	2	1.2	18.0	8	90.1
2	सावनेर	13.7	3	28.8	16.2	1	0.6	17.4	5	107.0
3	पारशिवनी	14.9	2	23.9	20.0	2	31.3	17.3	6	96.2
4	रामटेक	14.6	2	41.0	21.2	2	18.2	18.8	8	79.7
5	मौदा	14.6	3	70.2	21.2	1	7.6	18.8	8	93.9
6	कामठी	14.3	2	24.6	6.6	-	-	21.0	-	-
7	कुही	12.1	4	78.0	17.2	2	9.4	14.7	5	51.8
8	भिवापूर	12.1	4	77.2	17.2	2	18.0	14.7	4	42.2
9	उमखेड	12.1	4	86.4	17.2	-	-	14.7	7	40.6
10	नागपूरग्या	14.3	2	30.8	6.6	2	4.0	21.0	7	60.6
11	हिंगणा	14.3	2	32.0	6.6	-	-	21.0	3	49.0
12	काटोल	14.7	2	35.4	17.6	1	2.8	13.9	6	76.4
13	नरखेड	14.7	2	49.2	17.6	1	14.4	13.9	6	101.4
14	कळमेश्वर	13.7	3	36.6	16.2	1	5.4	17.4	10	76.4

तक्ता क्र. 21 पुढे सुरु...

.....25.....

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1995 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल			मे			जून		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर	16.3	1	4.9	20.5	-	-	204.5	12	137.4
2	सावनेर	11.9	4	23.4	14.1	3	5.8	172.2	11	272.8
3	पारशिवनी	9.9	1	21.2	11.7	-	-	159.1	11	136.0
4	रामटेक	15.3	2	18.0	13.3	-	-	201.0	8	80.0
5	मौदा	15.3	-	-	13.3	-	-	201.0	7	96.0
6	कामठी	21.8	-	-	14.7	-	-	165.6	10	98.6
7	कुही	13.2	4	6.2	14.3	-	-	192.2	12	96.5
8	भिवापूर	13.2	3	45.5	14.3	4	34.2	192.2	8	68.0
9	उमरुड	13.2	2	42.2	14.3	-	-	192.2	10	154.7
10	नागपूर	21.8	1	5.0	14.7	-	-	165.6	6	135.8
11	हिंगणा	21.8	1	7.6	14.7	-	-	165.6	10	166.0
12	काटोल	12.9	1	2.0	16.4	1	20.2	170.4	9	200.6
13	नरखेड	12.9	1	10.0	16.4	1	4.0	170.4	12	132.8
14	कळमेश्वर	11.9	3	12.8	14.4	3	5.8	172.2	12	117.3

तक्ता क्र. 2.1 पुढे सुरु....

..... 26.....

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1995 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तेहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै			ऑगस्ट			सप्टेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	नागपूर [श]	368.3	21	347.7	238.4	22	266.4	186.9	10	272.6
2	सावनेर	305.1	21	408.4	231.3	16	114.0	205.5	11	258.2
3	पारशिवनी	343.4	25	461.4	249.0	20	197.4	174.7	12	243.8
4	रामटेक	372.9	20	341.2	297.3	17	150.1	197.7	11	178.0
5	मौदा	372.9	22	365.8	297.3	19	167.6	197.7	9	225.4
6	कामठी	341.3	17	293.5	271.5	20	119.0	212.6	8	213.5
7	कुही	393.2	22	432.5	324.1	22	280.7	219.9	11	291.9
8	भिवापूर	393.2	21	341.2	324.1	15	164.2	219.9	8	200.0
9	उमरुड	393.2	19	301.1	324.1	18	196.0	219.9	8	141.2
10	नागपूर[गा]	341.3	18	278.5	271.5	16	193.6	212.6	8	265.2
11	हिंमणा	341.3	17	344.0	271.5	13	160.4	212.6	9	280.0
12	काटोल	285.6	13	341.8	225.5	12	95.6	178.6	7	191.8
13	नरखेड	285.6	21	391.2	225.5	15	143.6	178.6	14	192.0
14	कळमेडवर	305.1	19	327.1	231.3	17	115.0	205.5	9	277.0

तक्ता क्र. 2.1 पुढे सुरु....

.....27.....

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1995 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर			नोव्हेंबर			डिसेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नागपूर [शा]	51.5	3	35.2	16.5	-	-	11.9	-	-
2	सावनेर	46.2	3	17.2	16.1	2	2.0	10.2	-	-
3	पारशिवनी	49.1	4	61.8	10.6	-	-	7.2	-	-
4	रामटेक	49.7	4	10.9	14.1	-	-	7.3	-	-
5	मौदा	49.7	4	25.0	14.1	-	-	7.3	-	-
6	कामठी	49.7	4	28.8	3.4	-	-	23.8	-	-
7	कुही	51.7	6	52.3	15.4	-	-	6.3	-	-
8	भिवापूर	51.7	5	83.4	15.4	-	-	6.3	-	-
9	उमरेड	51.7	4	52.4	15.4	-	-	6.3	-	-
10	नागपूरगा	49.7	4	32.6	3.4	-	-	23.8	-	-
11	हिंगणा	49.7	2	34.0	3.4	-	-	23.8	-	-
12	काटोल	43.7	2	14.2	16.4	-	-	8.4	1	8.0
13	नरसेड	43.7	2	7.0	16.4	-	-	8.4	-	-
14	कळमेश्वर	46.2	4	42.4	16.1	-	-	10.2	-	-

तक्ता क्र. 2.1 पुढे सुरु....

.....28.....

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

निचडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1995 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	ए	कू	ण	1	9	9	5
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य				
1	2	39	40	41				
1	नागपूर (श.)	1161.5	84	1198.7				
2	सावनेर	1060.2	80	1238.2				
3	पारशिवनी	1066.9	83	1273.0				
4	रामटेक	1223.2	74	917.1				
5	मौदा	1223.3	73	1051.5				
6	कामठी	1146.3	61	773.0				
7	कुही	1274.3	88	1298.9				
8	भिवापूर	1274.3	74	1073.9				
9	उमरेड	1274.3	72	1014.6				
10	नागपूरग्रा	1146.3	64	1005.8				
11	हिंगणा	1146.8	57	1073.0				
12	काटोल	1004.1	55	988.8				
13	नरखेड	1004.1	75	1045.6				
14	कळमेश्वर	1060.2	81	1015.8				

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....29.....
तक्का क्रमांक : 2.2

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान (1994)

जिल्हा : नागपूर

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ. क्र.	महिना	केंद्र : नागपूर विमानतळ		केंद्र : नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
1	2	3	4	5	6
1.	जानेवारी	33.2	8.1	31.5	10.5
2.	फेब्रुवारी	34.8	8.4	30.7	11.0
3.	मार्च	40.5	13.3	32.8	12.5
4.	एप्रिल	41.8	17.7	40.9	21.5
5.	मे	47.0	25.0	40.7	22.2
6.	जून	45.4	22.1	43.1	24.2
7.	जुलै	33.2	22.2	उ. ना.	उ. ना.
8.	ऑगस्ट	33.4	21.4	उ. ना.	उ. ना.
9.	सप्टेंबर	34.1	20.0	उ. ना.	उ. ना.
10.	ऑक्टोबर	33.8	17.6	33.5	17.2
11.	नोव्हेंबर	31.9	10.9	34.4	12.8
12.	डिसेंबर	32.0	7.8	31.7	10.4
वर्ष : 1994		47.0	7.8	43.1	10.4

आधार : विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला शेत्या-बिगर शेती वापराखा-लील जमीन	उपलब्ध पडीत क्षेत्र	नस-एकूण (6+7)	पडीत जमिनी वडा न झालेली	व्यातिरिक्त लागवडी लागू करण व. चरणाची जागा	लागवडी लागू करण व. चरणाची जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुड-पे, फळबागा याखा-लील जमीन	एकूण (9+10+11)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
1	नागपूरशा	1991-92	209	67	72	17	89	46	23	0	69	
		1992-93	209	7	41	12	53	46	23	0	69	
		1993-94	209	0	72	11	83	45	0	0	45	
		1994-95	209	0	71	23	94	41	0	0	41	
2	सावनेर	1991-92	619	0	108	31	139	30	12	0	42	
		1992-93	619	0	108	43	151	31	12	0	43	
		1993-94	619	0	95	47	142	32	21	0	53	
		1994-95	619	0	53	22	75	108	12	0	120	
3	पारशिवनी	1991-92	787	267	22	63	85	71	16	4	91	
		1992-93	787	270	22	63	85	33	31	3	67	
		1993-94	787	271	35	63	98	28	25	5	58	
		1994-95	787	271	78	55	133	22	31	3	56	
4	रामटेक	1991-92	1143	618	72	17	89	58	21	0	79	
		1992-93	1143	610	86	17	103	51	21	0	72	
		1993-94	1143	580	100	16	116	52	16	26	94	
		1994-95	1143	580	27	64	91	86	21	0	107	
5	मौदा	1991-92	613	4	62	8	70	58	13	27	98	
		1992-93	613	4	62	8	70	3	3	10	16	
		1993-94	613	3	34	8	42	1	15	10	26	
		1994-95	613	3	51	2	53	2	3	12	17	

तक्ता क्र. 3.1.
जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र'00'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध लेले क्षेत्र	नसलेली जमीन	पडीत जमिनी वड न झालेली	व्यतिरिक्त जमिनी	लागवडी लागवडी पण वापरात नसलेली	एकूण जमीन (9+10+11)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	कामठी	1991-92	424	24	49	11	60	26	20	20	66
		1992-93	424	24	49	11	60	12	20	19	52
		1993-94	424	1	29	11	40	46	20	16	82
		1994-95	424	1	30	11	41	49	20	20	89
7	कुही	1991-92	829	7	52	15	67	26	13	39	78
		1992-93	829	17	55	14	69	3	27	38	68
		1993-94	829	16	16	26	42	3	27	32	62
		1994-95	829	16	15	27	42	55	13	137	205
8	भिवापूर	1991-92	702	108	19	14	33	14	22	15	51
		1992-93	702	105	27	14	41	19	42	9	70
		1993-94	702	86	27	56	83	22	42	9	73
		1994-95	702	86	14	69	83	27	42	9	78
9	उमरुड	1991-92	979	232	42	16	58	41	45	19	105
		1992-93	979	236	59	14	73	32	128	20	180
		1993-94	979	186	59	17	76	57	125	21	203
		1994-95	979	186	43	33	76	53	128	20	201
10	नागपूर(गा)	1991-92	620	37	64	20	84	42	29	68	139
		1992-93	620	37	63	21	84	41	29	8	78
		1993-94	620	17	41	25	66	41	29	8	78
		1994-95	620	17	20	46	66	63	29	8	100

32...
तक्ता क्र. 3.1.
जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र'00'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र		नसलेले एकूण क्षेत्र (6+7)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन			
					बिगर शेती वापरासाठी नसलेली जमीन	पडीत लागवडी योग्य पारतंत्र्य नसलेली जमीन		कायम गुरे चरण व चरणाची जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुडपे, फळबागा याखातील जमीन	एकूण (9+10+11)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंमण	1991-92	786	115	47	148	195	70	30	12	112
		1992-93	786	109	47	60	107	68	90	12	170
		1993-94	786	108	47	93	140	63	77	11	151
		1994-95	786	108	60	85	145	47	91	12	150
12	काटोल	1991-92	842	80	51	0	51	33	33	17	83
		1992-93	842	87	42	2	44	33	91	0	124
		1993-94	842	87	42	2	44	52	93	5	150
		1994-95	842	87	25	35	60	52	91	0	143
13	नरखेड	1991-92	768	46	23	39	62	30	67	21	118
		1992-93	768	45	51	23	74	27	59	1	87
		1993-94	768	46	89	27	116	27	52	6	85
		1994-95	768	46	84	28	112	51	61	1	113
14	कळमेश्वर	1991-92	543	38	45	50	95	31	31	0	62
		1992-93	543	32	34	42	76	33	34	0	67
		1993-94	543	1	57	56	113	33	37	0	70
		1994-95	543	1	42	71	113	34	35	0	69
जिल्हा एकूण		1991-92	9864	1576	728	470	1177	576	375	241	1192
		1992-93	9864	1577	746	344	1090	432	611	120	1163
		1993-94	9864	1402	743	458	1201	502	579	149	1230
		1994-95	9864	1402	613	571	1184	689	577	222	1489

तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू.

... 33. ...
 तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका-पेक्षा अधिक	लागवडी-सालील ए. क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूरशा	1991-92	7	17	24	27	4	31	97
		1992-93	7	41	48	39	4	43	133
		1993-94	11	22	33	29	4	33	107
		1994-95	5	42	47	29	4	33	117
2	सावनेर	1991-92	8	19	27	410	54	464	467
		1992-93	17	14	31	393	25	418	456
		1993-94	19	14	33	391	42	433	456
		1994-95	19	14	33	391	42	433	532
3	पारशिवनी	1991-92	11	25	36	307	57	364	418
		1992-93	11	10	21	343	77	420	400
		1993-94	14	12	26	334	30	364	393
		1994-95	11	20	31	334	30	364	390
4	रामटेक	1991-92	26	86	112	245	65	310	415
		1992-93	29	38	67	290	53	343	408
		1993-94	30	39	69	300	7	307	447
		1994-95	30	38	68	300	8	308	454
5	मौदा	1991-92	13	27	40	401	32	433	526
		1992-93	10	86	96	428	15	443	537
		1993-94	11	42	53	438	54	542	552
		1994-95	10	46	56	438	78	566	558

तक्ता क्र. 3.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका-पेक्षा अधिक	लागवडी-सालील ए. क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
6	कामठी	1991-92	5	17	22	252	70	322	320
		1992-93	9	6	15	272	102	374	319
		1993-94	3	16	19	297	59	356	378
		1994-95	11	6	17	297	59	356	383
7	कुही	1991-92	12	46	58	620	57	677	743
		1992-93	38	98	136	540	13	553	717
		1993-94	4	53	57	565	39	604	657
		1994-95	7	14	21	585	41	606	778
8	भिवापूर	1991-92	54	31	85	425	45	470	539
		1992-93	7	31	38	447	54	501	513
		1993-94	8	34	42	418	39	457	491
		1994-95	5	31	36	418	45	463	490
9	उमरेड	1991-92	53	56	109	476	31	507	645
		1992-93	5	4	9	482	113	595	542
		1993-94	23	27	50	473	35	508	601
		1994-95	13	34	47	474	43	517	594
10	नागपूरगावा	1991-92	6	16	22	339	22	361	471
		1992-93	35	47	82	338	15	353	469
		1993-94	40	31	71	388	12	400	508
		1994-95	36	37	73	389	13	402	533

तक्ता क्र. 3.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका-पेक्षा अधिक	लागवडी-खालील ए. क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
11	हिंगणा	1991-92	0	4	4	360	54	414	446
		1992-93	9	39	48	352	75	427	480
		1993-94	12	20	33	354	30	384	461
		1994-95	9	39	48	355	30	385	462
12	काटोल	1991-92	23	40	63	564	42	606	677
		1992-93	25	39	56	530	20	550	619
		1993-94	25	31	56	522	30	552	635
		1994-95	25	32	57	523	29	552	632
13	नरखेड	1991-92	24	58	82	461	47	508	594
		1992-93	19	59	78	484	48	532	590
		1993-94	10	18	28	493	51	544	554
		1994-95	9	12	21	494	50	544	567
14	कळमेश्वर	1991-92	25	9	34	315	58	373	379
		1992-93	6	11	17	352	81	433	402
		1993-94	29	8	37	323	36	359	393
		1994-95	26	21	47	323	38	361	404
जिल्हा एकूण	1991-92	267	451	718	5202	638	5840	6737	
	1992-93	228	515	743	5290	695	5985	6585	
	1993-94	239	367	607	5375	468	5843	6633	
	1994-95	216	387	602	5331	509	5890	6394	

टीप :- 1991-92 व 1992-93 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1993-94 व 1994-95 ची आकडेवारी जिल्हा ऋतू व पिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे
2) जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.... 96.
 तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र
 [वर्ष: 1991-92 ते 1994-95]

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हॅक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीसर्प ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	जरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर [श]	1991-92	226	530	1063	-	1066	-	29	-	-
		1992-93	226	530	164	1	165	-	29	-	-
		1993-94	119	489	864	-	864	-	26	-	-
		1994-95	111	487	475	-	475	-	40	-	-
2	सावनेर	1991-92	123	2080	13399	-	13399	-	1	-	-
		1992-93	131	2470	13646	-	13646	-	1	-	-
		1993-94	131	2470	13637	-	13637	-	2	-	-
		1994-95	131	2470	13637	-	13637	1	-	-	-
3	पारशिवनी	1991-92	2206	3022	5393	101	5394	-	41	-	-
		1992-93	2958	2109	5653	1100	6753	-	36	-	-
		1993-94	1256	260	2767	2153	4920	-	21	-	-
		1994-95	660	295	2767	2213	4880	-	22	-	-
4	रामटेक	1991-92	9673	2215	2997	3860	6857	-	421	-	-
		1992-93	10141	4400	2899	2620	5519	-	421	-	-
		1993-94	9674	3712	920	575	1495	-	416	-	-
		1994-95	10795	4223	1565	1237	2832	-	287	-	-
5	मौदा	1991-92	10474	4507	440	1328	1768	-	-	-	-
		1992-93	9126	4199	239	1548	1887	-	-	-	-
		1993-94	12255	9673	-	205	205	-	-	-	-
		1994-95	17205	17765	-	104	104	-	-	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू.

.... 37....

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीस ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	कामठी	1991-92	997	2130	2677	531	3208	-	279	-	-
		1992-93	1629	2355	5850	448	6298	-	1	-	-
		1993-94	984	5535	1456	2677	4133	-	29	-	-
		1994-95	2753	5309	2350	44	2394	-	28	-	-
7	कुही	1991-92	9075	5992	1417	9381	10798	-	-	-	-
		1992-93	9609	3909	1003	9006	10009	-	-	-	-
		1993-94	9094	7590	708	6282	6990	-	-	-	-
		1994-95	9045	7471	246	5797	6043	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991-92	2775	3917	175	8630	8805	-	-	-	-
		1992-93	2228	3143	136	9596	9732	-	6	-	-
		1993-94	2787	5576	97	6972	7069	-	-	-	-
		1994-95	2910	6065	13	7007	7020	-	-	-	-
9	उमरुडे	1991-92	1946	4811	5237	3507	8744	-	5	-	-
		1992-93	2045	5454	5285	2427	7712	-	1	-	-
		1993-94	2027	6378	3204	3670	6874	-	-	-	-
		1994-95	1967	6619	3749	-	3749	-	-	-	-
10	नागपूर (गा)	1991-92	58	2722	10326	-	10326	-	8	-	-
		1992-93	87	2999	9345	-	9345	-	7	-	-
		1993-94	48	2777	8567	7	8574	-	3	-	-
		1994-95	41	3084	7141	58	7199	-	1	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंगणा	1991-92	31	425	12287	-	12287	-	1	-	-
		1992-93	214	2927	9695	-	9695	-	-	-	-
		1993-94	2	1293	10522	-	10522	-	2	-	-
		1994-95	16	4444	9953	-	9953	-	-	-	-
12	काटोल	1991-92	559	2014	18859	-	18859	82	19	-	-
		1992-93	398	2153	9832	-	9832	39	22	-	-
		1993-94	385	2321	17541	-	17541	47	24	-	-
		1994-95	396	2600	15887	-	15887	42	21	-	-
13	नरसेड	1991-92	266	1333	15161	-	15161	84	21	-	-
		1992-93	232	1103	14463	-	14463	82	26	-	-
		1993-94	246	2369	13396	-	13396	63	25	-	-
		1994-95	202	2772	12474	-	12474	70	30	-	-
14	कळमेश्वर	1991-92	74	2196	13274	-	13274	6	3	-	-
		1992-93	258	3181	16257	-	16257	3	2	-	-
		1993-94	41	4333	12585	-	12585	-	2	-	-
		1994-95	39	2557	12214	-	12214	2	1	-	-
जिल्हा एकूण	1991-92	39083	37894	103708	27338	131046	172	828	-	-	
	1992-93	39282	40932	94467	26846	121312	124	552	-	-	
	1993-94	39049	54776	86264	22541	108805	110	550	-	-	
	1994-95	46471	66166	82471	16490	98961	115	430	-	-	

... 39 ...
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी	मटकी
---------	-------	------	---------------	----------------	-------	-----	-----	------	-----	------	------

1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

1	नागपूर (अ)	1991-92	3	1854	3	164	12	-	-	-	-
		1992-93	3	953	3	164	12	-	-	-	-
		1993-94	-	1498	80	110	13	-	-	-	1
		1994-95	-	1113	80	132	8	-	5	-	7
2	सावनेर	1991-92	4	16107	1148	8353	159	-	-	-	-
		1992-93	-	12994	1275	7032	190	-	-	-	-
		1993-94	-	16240	2275	6270	290	22	131	4	62
		1994-95	1	16240	1275	7031	190	30	135	4	62
3	पारशिवनी	1991-92	-	11863	1994	6101	121	-	-	-	-
		1992-93	7	15863	2041	6101	100	-	-	-	-
		1993-94	-	6457	2136	5710	104	20	14	41	-
		1994-95	-	6157	1676	4609	-	104	30	35	100
4	रामटेक	1991-92	-	19166	1295	2413	115	-	-	-	-
		1992-93	-	20481	1259	2374	167	-	-	-	-
		1993-94	-	15297	2296	2339	345	27	32	12	-
		1994-95	-	18142	1333	1603	113	30	40	18	10
5	मौदा	1991-92	-	16749	2916	5643	28	-	-	-	-
		1992-93	-	15212	3950	5428	25	-	-	-	-
		1993-94	-	22133	3982	4048	23	14	31	-	-
		1994-95	-	35074	2230	831	10	-	20	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु.

..... 40.....
 तबता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराव्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी-ध	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
6	कामठी	1991-92	6	6620	1190	2245	37	-	-	-	-
		1992-93	-	10233	1170	2270	29	-	-	-	-
		1993-94	-	10381	2366	2790	333	23	131	9	5
		1994-95	-	10484	1479	1176	137	37	25	10	10
7	कुही	1991-92	-	25865	1749	2030	124	-	-	-	-
		1992-93	-	23527	1573	2029	165	-	-	-	-
		1993-94	-	23674	3325	1333	336	170	1	-	-
		1994-95	-	22559	2289	1780	175	88	6	-	-
8	भिवापूर	1991-92	-	15497	1106	1901	51	-	-	-	-
		1992-93	-	15109	929	1970	39	-	-	-	-
		1993-94	-	15432	1443	1029	40	185	-	-	20
		1994-95	-	15995	1360	919	37	187	-	-	22
9	उमरेड	1991-92	-	15506	2339	2238	115	-	-	-	-
		1992-93	-	15212	3564	2427	132	-	-	-	-
		1993-94	-	15279	2247	2360	105	63	1	-	33
		1994-95	2588	14923	2147	2320	137	63	4	-	-
10	नागपूर (गा)	1991-92	-	13114	637	3204	123	-	-	-	-
		1992-93	-	12438	822	3515	171	-	-	-	-
		1993-94	-	11402	2095	4911	359	47	33	38	22
		1994-95	-	10325	413	2348	53	50	25	-	-

तबता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

.... 41....

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	जाल	कुळी-ध	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
11	हिंगणा	1991-92	-	12744	1409	4480	782	-	-	-	-
		1992-93	-	12836	1485	5666	761	-	-	-	-
		1993-94	-	11819	1414	6301	187	-	21	8	-
		1994-95	-	14413	1722	2705	45	5	26	-	9
12	काटोल	1991-92	6	21539	3038	4576	2283	-	-	-	-
		1992-93	8	12452	3947	4499	2282	-	-	-	-
		1993-94	-	20318	2354	2570	2253	1309	28	32	212
		1994-95	3	18949	2245	3359	1159	1350	31	137	182
13	नरखेड	1991-92	-	16835	2424	4112	1543	-	-	-	-
		1992-93	21	15927	2721	5932	1526	-	-	-	-
		1993-94	-	16099	2276	5075	1162	524	19	16	126
		1994-95	9	15557	2884	2913	565	625	26	56	85
14	कळमेश्वर	1991-92	-	15553	915	3034	288	-	-	-	-
		1992-93	5	19706	941	3943	222	-	-	-	-
		1993-94	-	16961	2066	3895	196	98	50	12	130
		1994-95	-	14813	1131	2843	202	100	60	49	135
जिल्हा एकूण	1991-92	19	209042	22204	52145	5781	-	-	-	-	
	1992-93	44	202993	25680	53355	5821	-	-	-	-	
	1993-94	-	203290	30860	51132	5796	2502	492	172	611	
	1994-95	2601	214744	22264	34569	2831	2669	433	309	622	

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

... 12 ...
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराल्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर कडधान्य	एकूण कडधान्य	एकूण अन्नधान्य	ऊस	मिरची	हळद	सुपारी	इतर मसा-ल्याचे पदार्थ	एकूण मसा-ल्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपूर [श.]	1991-92	13	192	2046	1	-	-	-	-	65
		1992-93	14	193	1146	1	-	-	-	-	65
		1993-94	60	211	1709	1	38	-	-	6	44
		1994-95	993	1228	2341	-	26	-	-	1	27
2	सावनेर	1991-92	720	10180	2328	49	-	-	-	-	429
		1992-93	1125	9622	22616	32	-	-	-	-	439
		1993-94	-	9054	25294	32	358	-	-	81	439
		1994-95	327	9054	25294	32	358	-	-	81	439
3	पारशिवनी	1991-92	317	10183	22046	184	-	-	-	-	946
		1992-93	1166	9408	25271	120	-	-	-	-	348
		1993-94	7879	15004	22361	126	332	-	-	139	471
		1994-95	9797	15004	22508	125	556	-	-	15	571
4	रामटेक	1991-92	478	4301	23467	135	-	-	-	-	712
		1992-93	625	4425	24906	122	-	-	-	-	711
		1993-94	2599	3250	22947	-	572	-	-	125	697
		1994-95	471	3618	21760	142	601	1	-	143	745
5	मौदा	1991-92	429	9016	25765	147	-	-	-	-	147
		1992-93	498	9901	25113	166	-	-	-	-	166
		1993-94	-	8098	30221	2	2811	2	-	249	3062
		1994-95	3042	6133	41207	387	2877	2	-	274	3153

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर कडधान्य	एकूण कडधान्य	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सुपारी	इतर मसाल्याचे पदार्थ	एकूण मसाल्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
6	कामठी	1991-92	273	3746	10366	218	-	-	-	-	2589
		1992-93	307	3783	14066	-	-	-	-	-	2639
		1993-94	-	5657	16338	3	2559	-	-	66	2625
		1994-95	1452	4326	14810	414	957	-	-	56	1013
7	कुही	1991-92	1230	5133	30998	75	-	-	-	-	8305
		1992-93	660	4427	27954	57	-	-	-	-	8832
		1993-94	1720	10135	33809	5	2968	2	-	5	2975
		1994-95	17344	21682	44241	70	8275	3	-	217	8495
8	भिवापूर	1991-92	5767	8825	24322	3	-	-	-	-	3725
		1992-93	5726	8664	23773	2	-	-	-	-	3724
		1993-94	777	3490	18922	-	3019	78	-	11	3108
		1994-95	1288	3813	19808	1	3329	73	-	144	3546
9	उमोड	1991-92	353	3036	20542	8	-	-	-	-	3248
		1992-93	605	6728	21940	10	-	-	-	-	3214
		1993-94	-	4809	20088	3	4851	5	-	110	4966
		1994-95	18733	23404	38327	2	2656	6	-	131	2793
10	नागपूर (गा)	1991-92	96	4110	17224	15	-	-	-	-	738
		1992-93	313	4821	17259	-	-	-	-	-	782
		1993-94	6740	13945	25347	6	503	-	-	108	611
		1994-95	10527	13416	23741	7	480	-	-	17	497

..... 44.....
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांशालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क- डधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण अन्न- धान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सु- पारी	इतर मसा- ल्या- चे प- दार्थ	एकूण मसा- ल्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	हिंगणा	1991-92	250	6921	19665	13	-	-	-	-	119
		1992-93	317	8229	21065	6	-	-	-	-	163
		1993-94	-	7931	19750	-	470	-	-	401	871
		1994-95	3557	8069	22482	4	107	-	-	37	144
12	काटोल	1991-92	2215	12112	33661	19	-	-	-	-	397
		1992-93	3095	13823	26275	9	-	-	-	-	415
		1993-94	-	8758	29076	8	324	-	-	81	405
		1994-95	647	9110	28059	5	334	-	-	96	430
13	नरसेड	1991-92	760	8839	25704	-	-	-	-	-	57
		1992-93	1459	11638	27565	-	-	-	-	-	32
		1993-94	2988	12186	28285	8	273	12	-	94	379
		1994-95	13068	20222	35779	5	290	12	-	135	437
14	कळमेश्वर	1991-92	445	4682	20235	16	-	-	-	-	531
		1992-93	1128	6239	25945	16	-	-	-	-	529
		1993-94	1428	7875	24836	14	345	1	-	202	548
		1994-95	1076	5596	20409	15	369	3	-	168	540
जिल्हा एकूण		1991-92	13146	93276	302318	883	-	-	-	-	22035
		1992-93	17038	101901	304894	541	-	-	-	-	22059
		1993-94	24138	115703	318993	208	19423	100	-	1678	21201
		1994-95	82325	146022	360766	1209	21215	100	-	1515	22830

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साद्य-पिके	एकूण साद्य-पिके	कापूस	इतर तंतू-पिके	एकूण तंतू-पिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	नागपूर [श]	1991-92	-	-	400	-	2512	26	5	31	1
		1992-93	-	-	403	-	1615	26	-	31	1
		1993-94	2	-	392	141	2287	19	-	19	5
		1994-95	3	-	384	-	2752	17	-	17	1
2	सावनेर	1991-92	-	-	3359	-	30120	8662	11	8673	3083
		1992-93	-	-	3407	-	26494	8828	-	8828	2450
		1993-94	4	-	3395	-	29160	8828	11	8839	2448
		1994-95	4	-	3440	2	29207	8828	10	8838	2450
3	पारशिवनी	1991-92	-	-	1927	-	25103	2258	26	2284	123
		1992-93	-	-	2281	-	28021	2093	22	2115	99
		1993-94	9	-	1156	321	24435	2155	17	2172	78
		1994-95	8	-	2152	-	25356	2606	15	2621	76
4	रामटेक	1991-92	-	-	1444	-	25758	120	73	193	8
		1992-93	-	-	1578	-	23317	109	151	260	8
		1993-94	15	-	962	587	25193	109	-	109	5
		1994-95	30	-	1489	-	24136	236	122	358	7
5	मौदा	1991-92	-	-	2080	-	29367	-	-	-	-
		1992-93	-	-	2139	-	30393	-	23	23	-
		1993-94	140	-	5151	2465	40311	-	17	17	3
		1994-95	12	-	2298	-	47044	1	15	16	3

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साद्यपिके	एकूण साद्यपिके	कापूस	इतर तंतूपिके	एकूण तंतूपिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
6	कामठी	1991-92	-	-	2717	-	15884	764	2	766	4
		1992-93	-	-	2041	-	18746	15787	-	392	5
		1993-94	-	-	2890	2559	24415	-	-	-	34
		1994-95	12	-	3817	-	20054	435	1	436	27
7	कुही	1991-92	-	-	1009	23	40410	4	90	94	6
		1992-93	-	-	891	-	37734	-	89	89	4
		1993-94	13	-	1192	4167	42148	50	-	50	-
		1994-95	14	-	1336	40	54182	-	42	42	-
8	भिवापूर	1991-92	-	-	438	11	28499	1344	8	1352	1
		1992-93	-	-	349	-	27848	1042	49	1091	-
		1993-94	2	-	674	421	23125	425	84	509	-
		1994-95	2	-	707	12	24074	419	8	427	-
9	उमरेड	1991-92	-	-	687	-	24485	8765	-	8765	-
		1992-93	-	-	873	-	26037	6987	1	6988	-
		1993-94	9	-	3320	39	28416	5847	2	5849	-
		1994-95	5	-	1152	14	42288	553	2	555	-
10	नागपूर (गा)	1991-92	-	-	2301	-	20278	7389	-	7389	47
		1992-93	-	-	2304	-	20345	3560	-	3560	41
		1993-94	12	-	2392	-	28356	7213	20	7233	40
		1994-95	17	-	794	-	25039	-	-	-	41

.....47.....
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराह्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साद्य-पिके	एकूण साद्य-पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
11	हिंगणा	1991-92	-	-	1921	-	21718	15975	-	15975	187
		1992-93	-	-	2038	-	23272	15787	-	15787	128
		1993-94	2	-	1301	-	21922	13439	-	13439	112
		1994-95	18	-	1886	1	24517	13059	21	13080	109
12	काटोल	1991-92	-	-	4495	77	38639	3937	187	4124	9853
		1992-93	-	-	5238	-	31937	3925	136	4061	8582
		1993-94	6	-	3189	1975	34653	3607	126	3733	8627
		1994-95	6	-	5067	-	33561	4659	104	4763	5575
13	नरसेड	1991-92	-	-	4318	-	30108	5179	119	5298	6315
		1992-93	-	-	4162	-	31759	5111	132	5243	6220
		1993-94	3	-	5082	290	34044	5722	147	5869	5689
		1994-95	2	-	5022	1	41244	5598	91	5689	4491
14	कळमेश्वर	1991-92	-	-	4446	-	25228	5423	-	5423	3464
		1992-93	-	-	4543	-	31033	5493	56	5549	2648
		1993-94	6	-	352	-	25750	5432	-	5432	2645
		1994-95	5	-	4578	-	25542	5583	13	5596	1487
जिल्हा एकूण	1991-92	-	-	31542	111	358609	59846	521	60367	23092	
	1992-93	-	-	32046	-	362549	53353	744	54097	20186	
	1993-94	223	-	31448	12965	384815	52846	424	53270	19686	
	1994-95	138	-	34121	70	418996	41994	444	42438	14267	

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराड्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	ज्वस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
1	नागपूर [श]	1991-92	1	171	-	-	338	511	-	-
		1992-93	-	171	42	-	2350	2563	-	-
		1993-94	-	145	8	1	754	913	-	-
		1994-95	-	106	5	1	416	529	-	-
2	सावनेर	1991-92	-	152	-	-	4359	7594	16	-
		1992-93	-	102	275	-	5825	6202	56	-
		1993-94	-	103	274	-	2376	5201	16	-
		1994-95	-	102	275	-	2374	5201	16	-
3	पारशिवनी	1991-92	8	1664	-	-	7240	9035	-	-
		1992-93	-	1592	631	-	9638	11861	-	-
		1993-94	-	1141	342	-	8181	9742	-	25
		1994-95	-	1090	217	-	7000	8383	-	-
4	रामटेक	1991-92	-	1643	-	-	3364	5015	-	1
		1992-93	-	1565	708	-	4401	6674	-	-
		1993-94	-	1472	248	-	3670	5395	-	-
		1994-95	-	1631	145	-	4481	6264	-	3
5	मौदा	1991-92	-	2781	-	-	10655	13436	-	-
		1992-93	-	2431	919	-	10369	13719	-	-
		1993-94	14	1865	196	-	11189	13267	-	-
		1994-95	10	1903	141	-	7460	9517	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
6	कामठी	1991-92	-	3845	-	-	11609	15458	-	2
		1992-93	-	2061	544	-	15641	18246	-	-
		1993-94	27	2855	266	1	7904	11087	-	-
		1994-95	46	2855	101	1	11953	14933	-	-
7	कुही	1991-92	-	6037	-	-	21131	27174	-	-
		1992-93	-	3176	1477	-	12843	17496	-	-
		1993-94	-	5665	347	-	12168	18180	-	-
		1994-95	4	6028	274	-	17	6323	-	-
8	भिवापूर	1991-92	9	3730	-	-	13372	17112	-	-
		1992-93	-	3800	427	-	16915	21142	-	-
		1993-94	21	2089	178	-	19750	22038	-	-
		1994-95	77	3842	92	-	17740	21751	-	-
9	उमरेड	1991-92	-	3182	-	-	14191	17373	-	-
		1992-93	-	3088	3837	-	22423	26260	-	-
		1993-94	5	2888	617	-	12960	16470	-	-
		1994-95	14	3185	519	-	5120	8838	-	-
10	नागपूर (गा)	1991-92	2	1567	-	-	6767	8384	2	-
		1992-93	-	1612	363	-	9397	11372	-	-
		1993-94	2	1480	325	-	2476	4323	-	-
		1994-95	1	-	210	-	14871	15123	2	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
11	हिंमणा	1991-92	-	25	-	-	2571	2733	-	4
		1992-93	-	18	67	3257	3342	54	-	-
		1993-94	2	17	51	-	2547	2729	-	1
		1994-95	-	748	-	-	-	857	-	6
12	काटोल	1991-92	2	76	-	-	7865	17796	-	-
		1992-93	-	77	337	-	14446	18860	-	-
		1993-94	3	70	319	-	7727	16746	-	-
		1994-95	1	78	311	-	10886	16851	-	-
13	नरसेड	1991-92	3	21	-	-	9014	15353	-	-
		1992-93	-	100	144	-	15916	16160	-	-
		1993-94	3	103	159	-	8420	14374	-	-
		1994-95	29	87	184	-	2612	7403	-	-
14	कळमेश्वर	1991-92	-	296	-	-	2866	6626	-	-
		1992-93	-	228	425	-	6088	6741	110	1
		1993-94	-	-	181	-	1883	4709	-	1
		1994-95	-	130	170	-	3154	4941	-	-
जिल्हा एकूण		1991-92	25	25190	-	-	115343	163650	18	7
		1992-93	-	20021	10196	-	149509	180638	-	-
		1993-94	77	19893	3511	2	102005	144174	16	27
		1994-95	182	21785	2644	2	88084	126964	18	9

.....51.....
 तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिरवी पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागवडी सा-लील एकूण क्षेत्र	एकापे-क्षा अधि-क वेळा लागवडीखालील क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
1	नागपूर (श)	1991-92	-	3	-	69	614	3126	430	2696
		1992-93	-	2	-	69	2665	4279	379	3900
		1993-94	-	13	45	8	998	3285	395	2890
		1994-95	-	7	-	5	558	3310	395	2915
2	सावनेर	1991-92	16	13	-	15	16311	46431	5413	41018
		1992-93	56	59	-	84	15279	41773	2480	39293
		1993-94	16	88	4	-	14148	43308	4215	39093
		1994-95	16	42	4	5	14106	43313	4215	39098
3	पारशिवनी	1991-92	-	18	-	1	11338	36441	5685	30756
		1992-93	-	24	-	15	14050	42036	7701	34335
		1993-94	25	26	3	-	11968	36403	2986	33417
		1994-95	-	-	-	90	11094	36450	3000	33450
4	रामटेक	1991-92	1	-	-	20	5229	30987	6493	24494
		1992-93	-	-	-	17	6952	34268	5290	28978
		1993-94	-	-	-	53	5557	30750	760	29990
		1994-95	3	-	33	33	6691	30827	784	30043
5	मौदा	1991-92	-	28	-	4	13466	43333	3179	40154
		1992-93	-	129	-	7	13878	44271	1540	42731
		1993-94	-	33	2	-	13319	54230	5424	48806
		1994-95	-	24	2	2	9561	56605	7767	48338

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु.

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिर-वी पिके	संकीर्ण अ-साद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागव-डी खा-लील एकूण क्षेत्र	एकापे-क्षा अधि-क वेळा-लागव-डीखाली-ल क्षेत्र	लाग-वडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
6	कामठी	1991-92	2	-	-	75	16301	32185	7003	25182
		1992-93	-	-	-	23	18661	37407	10160	27247
		1993-94	-	10	58	-	11155	35570	5890	29680
		1994-95	-	19	98	-	15536	35590	5900	29690
7	कुही	1991-92	-	-	-	-	27268	67678	5655	62023
		1992-93	-	-	-	-	17585	55319	1319	54000
		1993-94	-	-	-	22	18252	60400	3920	56480
		1994-95	-	-	4	34	6403	60585	4072	56513
8	भिवापूर	1991-92	-	9	-	1	18474	46973	4493	42479
		1992-93	-	2	-	1	22236	50084	5370	44714
		1993-94	-	-	-	53	22600	45725	3903	41822
		1994-95	-	-	-	6	22184	46258	4425	41833
9	उमरुड	1991-92	-	41	-	-	26179	50664	3096	47568
		1992-93	-	155	-	4	33407	59444	11271	48173
		1993-94	-	-	1	64	22384	50800	3505	47295
		1994-95	-	-	3	-	9393	51634	4346	47338
10	नागपूर (गा)	1991-92	2	-	-	26	15801	36079	2163	38916
		1992-93	-	-	-	23	14955	35300	1472	33828
		1993-94	-	-	39	1	11596	39952	1154	38798
		1994-95	2	-	26	26	15177	40216	1341	38875

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराड्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिर-वी पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागव-डी सा-लील एकूण क्षेत्र	एकापे-क्षा अधि-क वेळा लागव-डीखाली-ल क्षेत्र	लाग-वडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
11	हिंगणा	1991-92	4	10	-	876	19648	41366	5432	35934
		1992-93	54	56	-	182	19451	42723	7557	35166
		1993-94	1	-	252	104	16525	38447	2990	35457
		1994-95	6	-	482	-	13943	38460	2949	35511
12	काटोल	1991-92	-	25	-	27	21972	60611	4202	56405
		1992-93	-	126	45	-	23092	55029	1999	53030
		1993-94	-	15	21	25	20540	55193	2962	52231
		1994-95	-	25	20	10	21669	55230	2920	52310
13	नरखेड	1991-92	-	11	-	2	20664	50772	4724	46048
		1992-93	-	65	-	10	21478	53237	4799	48437
		1993-94	-	37	4	33	20317	54361	5077	49284
		1994-95	-	25	4	25	13146	54390	5040	49350
14	कळमेश्वर	1991-92	-	21	-	24	12094	37323	5842	31480
		1992-93	1	5	-	19	12314	43347	8122	35225
		1993-94	1	3	22	2	10169	35919	3635	32284
		1994-95	-	1	23	10	10571	36113	3763	32350
जिल्हा एकूण		1991-92	25	177	-	1140	225359	583968	63815	520153
		1992-93	111	623	-	499	235368	598517	69459	529058
		1993-94	43	225	451	365	199528	584343	46816	537527
		1994-95	27	143	217	246	170035	589031	50917	538114

टीप :- 1991-92 व 1992-93 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1993-94 व 1994-95 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) जिल्हा क्रुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 1995-96

1) दर हेक्टरी उत्पादन - किलोमध्ये, 2) एकूण उत्पादन - "00"मे. टनात.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	1329	513	17	जवस	262	60
2	गहू	1210	610	18	भुईमूग	1245	198
3	ज्वारी	1164	1049	19	मोहरी	500	4
4	बाजरी	-	-	20	तीळ	192	5
5	बाली	-	-	21	एंडी	-	-
6	मका	1000	2	22	ऊस	60250	723
7	नाचणी	-	-	23	नारळ	-	-
8	इतर धान्ये	-	-	24	कापूस (सरकी विरहित)	125	720
9	एकूण धान्ये	1212	2174	25	ताग	143	1
10	हरभरा	483	175	26	मेस्टर(अंबाडी)	-	-
11	तूर	622	340	27	तंबाखू	1000	1
12	उडीद	269	7	28	एकूण औषधी व अमली पदार्थ	-	-
13	मुग	275	11	29	सुंठ (आले)	1000	0.30
14	मसूर	500	5	30	मिरची (लाल)	224	30
15	इतर कडधान्ये	192	38	31	हळद	952	0.95
16	एकूण कडधान्ये	532	576	32	बटाटा	3003	37

टिप :- ऊसाचे उत्पादन डेस्ड केनच्या स्वरूपात आहे.

आधार:- कृषी आयुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्र. 3.4

विविध साधनांचे ओलिता सालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलितासालील क्षेत्र पृष्ठ भागीय	विहिरी	ओलिता- सालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता- सालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी सालील क्षेत्र	ओलितासालील एकूण क्षेत्राची लागव- डीसालील क्षे- त्राशी टक्के- वारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर [श]	1991-92	406	300	706	1073	3126	34.32
		1992-93	407	173	580	947	4279	22.13
		1993-94	0	913	913	1090	3285	33.18
		1994-95	0	504	504	1500	3310	45.31
2	सावनेर	1991-92	394	3422	3816	5986	46431	12.89
		1992-93	1595	3071	4666	7120	41773	17.04
		1993-94	0	2669	2669	10193	43308	23.53
		1994-95	0	2669	2669	11235	43313	25.93
3	पारशिवनी	1991-92	4635	1404	6039	6727	36441	0.18
		1992-93	6481	169	6650	9001	42036	21.41
		1993-94	6262	1757	8019	10990	36403	30.18
		1994-95	6167	1344	7511	11036	36450	30.27
4	रामटेक	1991-92	3631	1918	5549	6042	30987	19.49
		1992-93	4658	1138	5796	6291	34268	18.35
		1993-94	4650	1055	5007	6136	30750	19.95
		1994-95	5108	1123	6231	6632	30827	21.51
5	मौदा	1991-92	12990	2275	15265	16773	43333	38.70
		1992-93	0	3444	9950	12181	44271	27.51
		1993-94	22266	3362	25628	22637	54230	41.74
		1994-95	19471	4459	23930	22960	56605	40.56

तक्ता क्र. 3.4 पुढे चालू

विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र पृष्ठ भागीय	ओलिता- खालील विहिरी	ओलिता- खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता- खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागव- डीखालील क्षे- त्राशी टक्के- वारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	कामठी	1991-92	6300	12700	19000	21080	32158	65.55
		1992-93	2235	6069	8304	10155	37407	27.14
		1993-94	3512	5159	8671	8213	35570	23.08
		1994-95	0	2588	2588	8292	35590	23.29
7	कुही	1991-92	5706	5054	10760	12835	67678	18.96
		1992-93	0	5005	60237	17556	55319	21.73
		1993-94	3301	2872	6173	48970	60400	81.07
		1994-95	3220	2955	6175	48990	60585	80.86
8	भिवापूर	1991-92	869	3613	4482	5513	46973	11.73
		1992-93	0	3443	5210	5921	50084	11.82
		1993-94	1283	1691	2974	3549	45725	7.76
		1994-95	1429	1459	2888	3820	46258	8.58
9	उमरुड	1991-92	589	782	1371	2624	50664	5.17
		1992-93	0	229	3940	6239	59444	10.49
		1993-94	1054	686	1740	7433	50800	14.63
		1994-95	2437	14029	16466	7470	51684	14.45
10	नागपूर (ग्राम)	1991-92	0	5061	5061	6451	36079	17.80
		1992-93	77	2794	2871	3761	35300	10.65
		1993-94	0	2598	2598	2712	39952	6.78
		1994-95	190	1472	1662	2755	40216	6.85

तक्ता क्र. 3.4 पुढे चालू

विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता-खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता-खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी
---------	-------	------	--------------------	--	----------------------------	--------------------------	--------------------------	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	हिंगणा	1991-92	215	1651	1866	4155	41366	10.04
		1992-93	817	2370	3187	5811	42723	13.60
		1993-94	478	2108	2586	4355	38447	11.32
		1994-95	180	1612	1792	4395	38460	11.42
12	काटोल	1991-92	68	4475	4543	7477	60611	12.33
		1992-93	237	4590	4827	8078	55029	14.67
		1993-94	56	4696	4752	8356	55193	15.13
		1994-95	102	5135	5237	8863	55230	16.04
13	नरखेड	1991-92	14	3768	3782	7286	50772	14.35
		1992-93	671	3084	3755	7736	53237	14.53
		1993-94	0	5623	5623	9384	54361	17.17
		1994-95	0	510	510	9362	54390	17.21
14	कळमेश्वर	1991-92	573	4940	5513	7918	37322	21.21
		1992-93	751	4105	4856	6997	43347	16.14
		1993-94	588	2795	3383	8192	35919	22.80
		1994-95	232	3204	3436	8197	36113	22.69
जिल्हा एकूण		1991-92	36390	51363	87753	111940	583968	19.16
		1992-93	17956	39784	80829	107794	598518	18.01
		1993-94	43450	37984	81434	152160	584343	26.03
		1994-95	38536	43063	81599	155507	589031	26.40

टीप :- 1991-92 व 1992-93 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. 1993-94 व 1994-95 ची आकडेवारी जिल्हा क्रुतू व पिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे

2) जिल्हा क्रुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....58.....

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. तहसील वर्ष तांदूळ गहू खरीप रब्बी एकूण बाजरी मका नाचणी इतर
क्र. ज्वारी ज्वारी ज्वारी तृण
धान्ये

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 नागपूर (श)	1991-92	190	444	0	0	0	0	22	0	0	
	1992-93	206	393	0	0	0	0	22	0	0	
	1993-94	119	475	0	0	0	0	27	0	0	
	1994-95	111	487	0	0	0	0	24	0	0	
2 सावनेर	1991-92	2	2011	0	0	0	0	0	0	0	
	1992-93	131	470	637	0	637	0	1	0	0	
	1993-94	131	2957	0	0	0	0	2	0	0	
	1994-95	131	2792	0	0	0	0	1	0	0	
3 पारशिवनी	1991-92	2469	2212	0	0	0	0	0	0	0	
	1992-93	2665	3083	0	0	0	0	0	0	0	
	1993-94	2984	2984	4243	0	0	0	0	0	0	
	1994-95	4763	3907	0	0	0	0	0	0	0	
4 रामटेक	1991-92	4005	898	0	0	0	0	0	0	0	
	1992-93	3953	1097	0	0	0	0	0	0	0	
	1993-94	3974	1131	0	0	0	0	0	0	0	
	1994-95	3917	1443	0	0	0	0	0	0	0	
5 मौदा	1991-92	10474	4340	0	0	0	0	0	0	0	
	1992-93	8379	1720	0	0	0	0	0	0	0	
	1993-94	6589	9131	0	0	0	0	0	0	0	
	1994-95	16390	780	0	0	0	0	0	0	0	

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

.....59.....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांसाठीील आलिताये क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीस ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	कामठी	1991-92	997	2130	2877	0	2877	0	279	0	0
		1992-93	781	4450	0	0	0	0	0	0	0
		1993-94	847	4580	0	2	2	0	29	0	0
		1994-95	903	3922	0	4	4	0	30	0	0
7	कुही	1991-92	3579	2024	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	3691	6909	1003	6	1009	0	0	0	0
		1993-94	9094	7591	708	6281	6989	0	0	0	0
		1994-95	9045	7441	246	5797	6043	0	0	0	0
8	भिवापूर	1991-92	473	1415	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	530	1788	0	15	15	0	0	0	0
		1993-94	620	2158	0	34	34	0	0	0	0
		1994-95	629	2391	0	24	24	0	0	0	0
9	उमरुह	1991-92	601	1503	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	973	2425	0	3	3	0	0	0	0
		1993-94	956	3123	0	3	3	0	0	0	0
		1994-95	972	3433	0	4	4	0	0	0	0
10	नागपूर(गा)	1991-92	58	2722	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	87	0	0	0	0	0	7	0	0
		1993-94	48	0	848	0	848	0	1	0	0
		1994-95	41	0	848	1	849	0	1	0	0

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरू....

.... 60.

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांसाठी ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीसोप ज्वारी	रूबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंगणा	1991-92	31	425	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	0	1815	0	0	0	0	0	0	0
		1993-94	0	1982	0	0	0	0	2	0	0
		1994-95	0	1983	2	0	2	0	0	0	0
12	काटोल	1991-92	0	1892	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	0	2075	0	0	0	0	0	0	0
		1993-94	0	2220	0	0	0	0	0	0	0
		1994-95	0	2479	0	0	0	0	0	0	0
13	नरखेड	1991-92	0	1333	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	8	2192	0	0	0	0	0	0	0
		1993-94	0	2283	0	0	0	0	0	0	0
		1994-95	0	2437	0	0	0	0	0	0	0
14	कळमेश्वर	1991-92	0	2195	0	0	0	0	0	0	0
		1992-93	58	180	570	0	570	3	2	0	0
		1993-94	41	370	594	0	594	0	1	0	0
		1994-95	42	362	590	0	590	0	2	0	0
जिल्हा एकूण	1991-92	22879	25544	2677	0	2677	0	301	0	0	
	1992-93	21462	28597	2210	26	2236	3	32	0	0	
	1993-94	25403	42226	2150	6320	8470	0	62	0	0	
	1994-95	36944	33859	1686	5830	7516	0	58	0	0	

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

तकता क्र. 3.5 पुढे चालु

निरनिराळ्या पिकांसाठीील ओलिताये क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृणधान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाऱ्याचे पदाऱ्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	नागपूरशा	1991-92	656	3	0	0	3	6	662	1	29
		1992-93	621	1	0	0	4	5	626	1	11
		1993-94	603	5	0	6	15	26	629	1	30
		1994-95	622	5	0	7	16	28	650	1	10
2	सावनेर	1991-92	2013	934	0	0	66	1000	3013	49	356
		1992-93	1239	975	132	0	5	1112	2351	32	435
		1993-94	3090	1087	1667	5	342	3101	6191	32	439
		1994-95	2924	1290	1763	5	745	3803	6727	31	442
3	पारशिवनी	1991-92	4681	269	0	0	104	373	5054	184	290
		1992-93	5748	463	0	0	11	474	6222	120	348
		1993-94	7227	521	0	2	0	523	7750	125	458
		1994-95	8670	157	12	0	390	559	9229	126	20
4	रामटेक	1991-92	4903	31	0	0	77	108	5011	135	241
		1992-93	5050	28	0	0	0	28	5078	122	257
		1993-94	5105	29	0	0	0	29	5134	101	137
		1994-95	5360	30	0	1	0	31	5391	90	142
5	मौदा	1991-92	14814	36	0	0	231	267	15081	147	1193
		1992-93	10099	37	0	0	1	38	10187	166	1161
		1993-94	15720	116	0	0	0	116	15836	223	1528
		1994-95	17170	116	2	0	2	120	17290	220	1093

तकता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तकता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : भागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृणधान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाऱ्याचे पदार्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
6	कामठी	1991-92	6083	1190	0	0	259	1449	7532	218	2560
		1992-93	5233	1135	0	1	10	1146	6379	0	2433
		1993-94	5458	690	0	71	8	769	6227	0	586
		1994-95	4859	714	0	55	9	778	5637	0	654
7	कुही	1991-92	5603	31	0	0	355	386	5989	75	6151
		1992-93	11609	62	0	0	39	101	11710	57	4832
		1993-94	23674	1825	2033	26	1528	5412	29086	50	8570
		1994-95	22529	1826	1531	26	1529	4912	24441	55	8177
8	भिवापूर	1991-92	1818	82	0	0	107	189	2077	3	3277
		1992-93	2333	89	0	0	6	95	2428	2	3332
		1993-94	2812	150	0	2	3	155	2967	0	232
		1994-95	3044	177	0	4	2	183	3227	0	232
9	उमरुड	1991-92	2104	11	0	0	63	74	2178	8	109
		1992-93	3401	163	0	0	0	163	3564	10	120
		1993-94	4082	262	0	14	0	276	4358	3	99
		1994-95	4409	271	50	0	321	642	5051	4	104
10	नागपूरगा	1991-92	2780	687	0	0	32	719	3499	15	596
		1992-93	94	822	0	0	14	836	930	0	530
		1993-94	897	468	39	0	172	679	1576	0	73
		1994-95	891	450	41	2	152	645	1536	0	75

तकता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालु

निरनिराळ्या पिकांसाठीील औलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृण-धान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाल्याचे पदार्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
11	हिंमणा	1991-92	456	1000	0	0	25	1025	1481	13	55
		1992-93	1815	1000	0	0	0	1000	2815	6	151
		1993-94	1984	0	6	2	242	250	2234	4	141
		1994-95	1987	0	13	2	301	316	2303	0	76
12	काटोल	1991-92	1892	955	0	0	93	1048	2940	19	340
		1992-93	2075	1078	0	0	29	1107	3182	9	334
		1993-94	2220	1208	0	30	5	1243	3463	9	315
		1994-95	2479	1208	0	31	5	1244	3723	10	333
13	नरसेड	1991-92	1333	1356	0	0	79	1435	2768	0	57
		1992-93	2200	1201	1	0	11	1213	3413	0	32
		1993-94	2283	1275	1	33	31	1340	3623	9	354
		1994-95	3437	1276	1	32	31	1340	3777	8	318
14	कळमेडवर	1991-92	2195	634	0	0	32	666	2861	16	457
		1992-93	813	241	148	0	7	396	1209	16	225
		1993-94	1006	257	307	8	902	1474	2480	14	548
		1994-95	996	232	309	10	910	1461	2457	16	550
जिल्हा एकूण	1991-92	51401	7219	0	0	1526	3745	60146	883	15711	
	1992-93	52330	7295	281	1	137	7714	60044	541	14251	
	1993-94	76161	7893	4053	199	3248	15393	91554	571	13510	
	1994-95	78377	7752	3722	175	4413	16062	94439	561	12223	

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांसाठीील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्यफल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपूरशा	1991-92	79	215	0	988	5	0	5	0	0
		1992-93	78	205	0	921	5	0	5	0	0
		1993-94	181	30	0	871	7	0	7	0	145
		1994-95	171	33	0	865	17	0	17	1	112
2	सावनेर	1991-92	1634	831	0	5883	21	0	21	50	0
		1992-93	1581	924	0	5323	829	10	839	450	102
		1993-94	1105	573	0	8340	824	10	834	210	103
		1994-95	1297	827	0	9324	828	10	838	219	103
3	पारशिवनी	1991-92	830	312	0	6670	36	0	36	21	0
		1992-93	840	476	0	8006	362	0	362	9	0
		1993-94	1245	461	70	10109	370	0	370	130	70
		1994-95	914	0	50	10366	150	15	162	17	67
4	रामटेक	1991-92	598	54	0	6037	0	0	0	5	0
		1992-93	588	233	0	6276	0	0	0	8	0
		1993-94	533	215	0	6120	0	0	0	5	0
		1994-95	598	201	171	6593	0	0	0	14	0
5	मौदा	1991-92	178	174	0	16773	0	0	0	0	0
		1992-93	179	538	0	12181	0	0	0	0	0
		1993-94	183	759	2632	21161	0	0	0	3	162
		1994-95	235	853	1487	21178	0	0	0	3	253

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्यफल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
6	कामठी	1991-92	468	199	0	10977	764	0	0	4	2780
		1992-93	478	647	0	9987	20	0	20	0	148
		1993-94	599	25	0	7437	411	1	412	34	109
		1994-95	917	27	69	7304	439	1	440	27	272
7	कुही	1991-92	179	167	0	12561	0	0	0	0	0
		1992-93	184	302	0	17095	0	0	0	4	0
		1993-94	180	1143	47	39076	0	50	50	1	6329
		1994-95	196	641	90	36600	0	40	40	0	6028
8	भिवापूर	1991-92	87	68	0	5512	0	0	0	1	0
		1992-93	84	50	0	5896	0	0	0	0	0
		1993-94	110	138	0	3447	0	0	0	0	0
		1994-95	107	154	0	3720	0	0	0	0	0
9	उमरुड	1991-92	184	137	0	2616	0	0	0	0	0
		1992-93	210	213	0	4117	602	0	602	0	0
		1993-94	234	251	0	4945	485	0	485	703	299
		1994-95	289	790	0	6238	553	0	553	0	19
10	नागपूरगावा	1991-92	1064	1228	0	6403	0	0	0	47	0
		1992-93	1093	1085	0	3638	123	0	123	0	0
		1993-94	12	273	0	1934	124	20	144	19	316
		1994-95	12	275	91	1989	125	0	125	41	309

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

.... 66...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस-सूर्य-फूल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	हिंगणा	1991-92	999	72	0	2620	13	0	13	60	0
		1992-93	1088	242	0	4302	502	30	532	128	0
		1993-94	346	719	0	3444	634	0	634	0	21
		1994-95	346	720	0	3445	679	0	679	0	27
12	काटोल	1991-92	3462	610	0	7371	8	0	8	1	3
		1992-93	3765	733	0	8023	20	0	20	2	5
		1993-94	3747	703	0	8237	7	0	7	4	62
		1994-95	3573	1006	123	8768	0	4	4	0	55
13	नरखेड	1991-92	4105	181	0	7111	134	0	134	0	3
		1992-93	4096	65	0	7606	112	0	112	0	8
		1993-94	4246	922	29	9183	94	2	96	1	4
		1994-95	3870	789	272	9034	171	0	171	11	6
14	कळमेश्वर	1991-92	2391	1192	0	6917	0	0	0	1000	0
		1992-93	2415	1289	0	5154	618	6	624	948	201
		1993-94	2352	214	83	5681	625	0	625	978	41
		1994-95	2384	217	82	5706	620	0	620	979	42
जिल्हा एकूण	1991-92	16256	5440	0	98436	981	0	981	1189	2786	
	1992-93	16677	7002	0	98515	3193	46	3239	1549	464	
	1993-94	15073	6426	2861	129995	3581	83	3664	2088	7661	
	1994-95	14936	6533	2435	131130	3582	70	3652	1312	7293	

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र : हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-सू	इतर औष-धी व माद-क प-दार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-दार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नागपूरशा	1991-92	0	0	19	0	0	0	3	60	87	1073
		1992-93	0	21	21	0	0	0	0	0	26	947
		1993-94	0	0	145	0	0	0	13	54	219	1090
		1994-95	0	451	564	0	0	0	0	44	625	1500
2	सावनेर	1991-92	0	3	53	15	0	15	10	4	103	5986
		1992-93	0	388	940	16	0	16	2	0	1797	7120
		1993-94	0	630	943	16	0	16	58	2	1853	10193
		1994-95	0	648	970	16	0	16	88	0	1912	11235
3	पारशिवनी	1991-92	0	0	21	0	0	0	0	0	57	6727
		1992-93	0	624	633	0	0	0	0	0	995	9001
		1993-94	0	311	511	0	0	0	0	0	881	10990
		1994-95	0	237	321	0	0	0	0	184	670	11036
4	रामटेक	1991-92	0	0	5	0	0	0	0	0	5	6042
		1992-93	0	6	14	0	1	1	0	0	15	6291
		1993-94	0	0	5	0	1	1	0	10	16	6136
		1994-95	0	9	23	0	0	0	0	16	39	6632
5	मौदा	1991-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16773
		1992-93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1218
		1993-94	0	1311	1476	0	0	0	0	0	1476	22637
		1994-95	0	1524	1730	0	0	0	0	2	1782	22960

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-खू	इतर औष-धी व माद-क प-दार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-दार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण साद्य पिके	एकूण असा-घ पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
6	कामठी	1991-92	0	6480	9264	0	0	0	0	75	10103	21080
		1992-93	0	0	148	0	0	0	0	0	168	10155
		1993-94	27	190	360	0	0	0	4	0	776	8213
		1994-95	46	197	542	0	0	0	5	0	987	8292
7	कुही	1991-92	0	274	274	0	0	0	0	0	274	12835
		1992-93	0	467	471	0	0	0	0	0	471	17556
		1993-94	2	3498	9830	0	0	0	0	14	9894	48970
		1994-95	4	6283	12315	0	0	0	0	35	12390	48990
8	भिवापूर	1991-92	0	0	1	0	0	0	0	0	1	5513
		1992-93	0	25	25	0	0	0	0	0	25	5921
		1993-94	0	99	99	0	0	0	0	3	102	3549
		1994-95	5	95	100	0	0	0	0	0	100	3820
9	उमरेड	1991-92	0	5	5	0	0	0	3	0	8	2624
		1992-93	0	1518	1518	0	0	0	2	0	2122	6239
		1993-94	2	999	2003	0	0	0	0	0	2488	7433
		1994-95	14	646	679	0	0	0	0	0	1232	7470
10	नागपूरगा	1991-92	0	0	47	2	0	0	0	0	49	6451
		1992-93	0	0	0	0	0	0	0	0	123	3761
		1993-94	2	297	634	0	0	0	0	0	778	2712
		1994-95	3	288	641	0	0	0	0	0	766	2755

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

....00....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-सू	इतर औष-धी व माद-क प-दार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-दार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण अखा-द्य पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
11	हिंमणा	1991-92	0	580	640	0	0	0	6	876	1535	4155
		1992-93	0	849	977	0	0	0	0	0	1509	5811
		1993-94	0	256	277	0	0	0	0	0	911	4355
		1994-95	0	244	271	0	0	0	0	0	950	4395
12	काटोल	1991-92	0	47	51	0	0	0	25	22	106	7477
		1992-93	0	27	34	0	0	0	1	0	55	8078
		1993-94	0	0	66	0	0	0	1	45	151	9334
		1994-95	0	26	81	0	0	0	3	27	115	8863
13	नरसेड	1991-92	0	27	30	0	0	0	11	0	175	7286
		1992-93	0	1	9	0	0	0	9	0	130	7736
		1993-94	0	4	9	0	0	0	11	35	151	9334
		1994-95	2	10	29	0	0	0	128	0	328	9362
14	कळमेश्वर	1991-92	0	1	1001	0	0	0	0	0	1001	7918
		1992-93	0	70	1219	0	0	0	0	0	1843	6997
		1993-94	0	830	1849	0	0	0	2	25	2501	8192
		1994-95	0	822	1843	0	0	0	1	17	2481	8197
जिल्हा एकूण	1991-92	0	7436	11411	17	0	17	58	1037	13504	111940	
	1992-93	0	3996	6009	16	1	17	14	0	9279	107794	
	1993-94	33	8425	18207	16	1	17	89	188	22165	152160	
	1994-95	74	11480	20159	16	0	16	225	325	24377	155507	

टिप : 1) 1991-92 व 1992-93 चे आकडे सुधारित आहेत. व 1993-94 व 1994-95 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) फुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	1991-92	349	2	288	0	0
		1992-93	349	2	288	0	0
		1993-94	1449	4	288	75	0
		1994-95	1449	4	255	75	0
2	सावनेर	1991-92	3840	0	3840	516	516
		1992-93	3846	0	3848	518	518
		1993-94	3870	0	3846	514	521
		1994-95	3870	0	3846	514	525
3	पारशिवनी	1991-92	857	0	705	0	310
		1992-93	872	102	718	314	310
		1993-94	900	107	715	314	305
		1994-95	900	107	715	314	311
4	रामटेक	1991-92	1210	150	360	333	782
		1992-93	1155	350	610	264	392
		1993-94	1347	177	610	157	295
		1994-95	1347	180	595	169	310
5	मौदा	1991-92	1223	0	400	273	0
		1992-93	1223	400	0	273	0
		1993-94	1423	0	0	0	0
		1994-95	1423	0	0	0	0
6	कामठी	1991-92	1069	45	1235	85	380
		1992-93	1069	11	273	85	0
		1993-94	1469	0	345	399	1917
		1994-95	1525	30	465	426	1935
7	कुही	1991-92	1537	20	445	140	733
		1992-93	1537	0	201	253	425
		1993-94	1560	120	370	525	430
		1994-95	1596	275	455	546	431
8	भिवापूर	1991-92	602	0	411	264	579
		1992-93	608	0	332	266	628
		1993-94	609	0	278	205	630
		1994-95	679	246	333	191	631

तक्का क्रमांक : 3.6 (अ) पुढे सुरु ..
तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
9	उमरुड	1991-92	1528	310	1069	528	562
		1992-93	2111	310	1125	558	562
		1993-94	2317	310	1225	558	542
		1994-95	2317	335	1245	558	545
10	नागपूरगा	1991-92	1373	30	815	239	10
		1992-93	1373	30	815	239	10
		1993-94	1373	30	815	239	79
		1994-95	1373	30	815	239	79
11	हिंमणा	1991-92	2091	0	1815	1163	391
		1992-93	2040	12	2290	1163	400
		1993-94	2091	0	2290	803	415
		1994-95	2120	5	2771	856	426
12	काटोल	1991-92	10125	42	4945	2473	622
		1992-93	10167	0	5957	1665	622
		1993-94	10167	0	5957	1665	625
		1994-95	10167	0	5957	1037	655
13	नरसेड	1991-92	8672	10	6499	8601	1096
		1992-93	8674	23	6487	8969	2111
		1993-94	9672	64	6485	5257	2015
		1994-95	9672	0	6485	5257	2031
14	कळमेश्वर	1991-92	6685	0	4905	1903	659
		1992-93	7830	9	5430	385	595
		1993-94	7830	22	5490	2381	515
		1994-95	7830	0	5406	2360	447
जिल्हा		1991-92	41161	629	27732	16518	6640
एकूण		1992-93	42854	1249	28374	14952	6573
		1993-94	46077	834	28714	13092	8289
		1994-95	40268	1212	29343	12542	8326

टीप :- 1991-92 व 1992-93 चे आकडे सुधारित आहेत. 1993-94 व 1994-95 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) जिल्हा क्रतु पीके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....72.....
 तदता क्र. 3. 6(ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या
 जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ. क्र.	तहसील	यशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर (शा)	310	310	10	310	10
2	सावनेर	12	9	-	9	-
3	पारशिवनी	10	10	-	10	-
4	रामटेक	20	20	-	20	-
5	मौदा	5	5	-	5	-
6	कामठी	11	11	-	11	-
7	कुही	6	6	-	6	-
8	भिवापूर	13	11	-	11	-
9	उमरेड	10	9	-	9	-
10	नागपूर (गा)	46	44	-	44	-
11	हिंगणा	14	13	-	13	-
12	काटोल	12	11	-	11	-
13	नरखेड	29	27	-	27	-
14	कळमेश्वर	13	10	-	10	-
जिल्हा एकूण		511	496	10	496	10

आधार : 1) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर.

2) उप अभियंता, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

3) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा विभाग, महानगरपालिका, नागपूर.

....73....

तक्ता क्र. 3.7

विहिरी खेरीज लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ. क्र.	तहसील	उपयोगात नसलेली कामे (संख्या)				उपयोगात असलेली कामे (संख्या)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/ सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/ सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	92	4	-	96
3	पारशिवनी	-	-	-	-	9	3	-	12
4	रामटेक	-	2	-	2	109	6	-	115
5	मौदा	-	-	-	-	13	1	-	14
6	कामठी	-	-	-	-	51	-	-	51
7	कुही	-	-	1	1	66	3	2	71
8	भिवापूर	-	3	-	3	62	7	-	69
9	उमरेड	-	5	-	5	46	7	3	56
10	नागपूर (गा.)	-	-	-	-	82	3	-	85
11	हिंगण	-	-	2	2	128	5	-	133
12	काटोल	-	1	-	1	285	4	-	289
13	नरसेड	-	-	-	-	198	3	-	201
14	कळमेश्वर	-	2	-	2	88	2	-	90
जिल्हा एकूण		-	13	3	16	1229	48	5	1282

तक्ता क्र. 3.7 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.7 पुढे चालू
विहिरी खेरीज लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1995-96

अ. क्र.	तहसील	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नागपूर (श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	545	1503	-	2048	545	280	-	825
3	पारशिवनी	252	1008	-	1260	166	404	-	570
4	रामटेक	3968	1628	-	5596	1870	392	-	2262
5	मौदा	494	194	-	688	458	167	-	625
6	कामठी	571	-	-	571	571	-	-	571
7	कुही	2488	1613	290	4391	1360	763	240	2363
8	भिवापूर	2419	3063	-	5482	1724	2271	-	3995
9	उमरेड	2163	3229	800	6192	1120	1396	800	3316
10	नागपूर (गा.)	956	639	540	2135	956	301	405	1662
11	हिंगणा	1000	1867	-	2867	1000	388	335	1723
12	काटोल	2318	1419	-	3737	2318	423	-	2741
13	नरखेड	504	934	-	1438	504	194	-	698
14	कळमेश्वर	790	1558	-	2348	790	468	-	1258
जिल्हा एकूण		18468	18655	1630	38753	13382	7447	1780	22609

- आधार :
- 1) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.
 - 2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर.
 - 3) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद १ व २ नागपूर.
 - 4) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1996 अखेरची.

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प		
1	2	1)	1)	2)	3)	
1	प्रकल्पाचे नांव	पेंच प्रकल्प	1) रामटेक	2) वेणा	3) कान्होलीबारा	
2	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगांवसैरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे स्वर्च लाखांत	29419	29.12	97.66	288.09	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	44.50	22.19	18.18	21.10	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	44.50	22.19	18.18	21.10	
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	उजवा	
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	48.46	32.85	40.00	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी	48.46	32.85	40.00	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	-	-	-	21.520	23.567
7	30.6.96 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	88.71	-	-	5.61	1.34
8	एकूण लाभक्षेत्र	188150	उ. ना.	2500	9424	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	126913	उ. ना.	2000	6025	
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली घेणारे क्षेत्र (हेक्टर)	101200	उ. ना.	1214	3369	
11	सध्या 95-96 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	940	उ. ना.	-	-	
	ब) हंगामी	70780	उ. ना.	985	225	

तक्ता क्र. 3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1996 अखेरची

अ. क्र.	जाब	मध्यम प्रकल्प				
1	2	4)	5)	6)	7)	
1	प्रकल्पाचे नांव	4) पांढराबोडी	5) मकरधोकडा	6) चंद्रभागा	5) उमरीनाला	
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमना	मकरधोकडा	डोरली	उमरी	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1985	1971	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	42.46	169.45	118.37	41.66	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	15.24	19.01	20.13	20.51	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	15.24	19.01	20.13	20.51	
5	कालवा	उजवा	डावा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	19.30	25.38	9.00	8.00	6.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	25.38	9.00	8.00	6.00
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	13.865	21.359	8.885	5.70	
7	30.6.96 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	1.39	उ. ना.	उ. ना.	0.14	
8	एकूण लाभक्षेत्र	1361	5182	3974	2469	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	1030	3256	3181	1902	
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	862	2695	2226	963	
11	सध्या 95-96 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	2	1	136	100	
	ब) हंगामी	1082	2622	483	404	

तक्ता क्र. 3.8 पुढे सुरु...

.....77.....
तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे मिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1996 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	8)	9)	10)	11)
1	प्रकल्पाचे नांव	8) केसरनाला	9) मोरधाम	10) कोलारनदी	11) खेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	66.08	74.05	1481.43	1034.62
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	4.30	4.44	35.380	26.134
7	30.6.96 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	ल. पा. साली	0.38	3.84	0.22
8	एकूण लाभक्षेत्र	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	937	1413	8080	3028
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	607	960	5944	2610
11	सध्या 95-96 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	7	86	186	15
	ब) हंगामी	151	169	1443	659

तक्ता क्र. 3.8 पुढे सुरु....

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे मिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1996 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	12)	13)	14)	15)
1	प्रकल्पाचे नांव	12) पेंढरीनाला	13) जामनदी	14) हिवरानाला	15) सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	1996-97	अनु. अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	450.00	4174.41	-	1788.788
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	20.89	23.95	-	14.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	-	माती काम पूर्ण	-	14.245
5	कालवा				
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	2.32	39.00	-	22.20
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	18.00	-	22.20
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	7.62	34.297	-	14.74
7	30.6.96 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	-	-	-	-
8	एकूण लाभक्षेत्र	1836	9292	-	2323
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	1450	6760	-	2112
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	1450	6760	-	2112
11	सध्या 95-96 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरंक	निरंक	-	निरंक
	ब) हंगामी	निरंक	निरंक	-	निरंक

टीप :- रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पेंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार : 1) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर.

3) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन, पथदर्शी प्रकल्प, नागपूर.

....79....
तक्ता क्रमांक -3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण		पूर्णपणे ओलिताखालील	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	0.02 हेक्टरखालील	237	1	1	0	0	0	238	1	22	0
2	0.02 - 0.5 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623	2697	876
3	0.5 - 1.0 -- "	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666	4869	3459
4	1.0 - 2.0 -- "	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769	5984	7976
5	2.0 - 3.0 -- "	36736	88704	1488	3624	58	141	38282	92469	1904	4208
6	3.0 - 4.0 -- "	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979	1463	4491
7	4.0 - 5.0 -- "	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786	420	1673
8	5.0 - 7.5 -- "	15888	95344	804	4848	57	364	16749	101056	333	1672
9	7.5 - 10.0 -- "	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351	106	705
10	10.0 - 20.0 -- "	3801	48362	264	3430	37	531	4102	52323	48	396
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505	17846	25456

तक्ता क्र. 3.9 पुढे सुरु....

.....१०.....
तक्ता क्रमांक ३.९ पुढे सुरु ..

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित

धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे जिरा-ईत धारण संख्या	अंशतः ओलिताखालील धारण संख्या	ओलिताखालील एकूण क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्र संख्या	ओलिताखालील क्षेत्र निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र	संपूर्ण मालकीचे व कसलेले संख्या	क्षेत्रफळ		
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	0.02 हेक्टरखालील	19	0	0	0	0	22	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	8054	2275	445	168	109	3142	985	11441	3623
3	0.05 - 1.0 -- "	22197	16370	2871	2200	1213	7740	4692	30215	23663
4	1.0 - 2.0 -- "	53082	71858	12382	17670	8021	18366	15997	72066	105715
5	2.0 - 3.0 -- "	27384	58833	8646	19753	7901	10550	12109	38244	92371
6	3.0 - 4.0 -- "	14359	43537	5786	18579	6471	7249	10965	21637	74763
7	4.0 - 5.0 -- "	9124	34552	4732	19077	7253	5152	8926	14293	63588
8	5.0 - 7.5 -- "	10327	52234	6026	32766	10329	6359	12001	16715	100860
9	7.5 - 10.0 -- "	3384	23578	2408	18308	5874	2514	6579	5892	50190
10	10.0 - 20.0 -- "	2226	21800	1796	19034	5401	1844	5797	4084	52062
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	142	2555	227	4785	1441	227	1441	359	10308
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		150298	327592	45319	152340	54013	63165	79469	215184	577144

तक्ता क्र. 3.9 पुढे सुरु

..... 1.....

तक्ता क्रमांक 1-3.9 पुढे सुरु ..

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण		संपूर्ण इतरांमार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे, अंशतः भाडेपट्टीचे व इतरांमार्फत कसलेले धारण				
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरांमार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 -- " --	4	3	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 -- " --	17	28	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 -- " --	0	0	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 -- " --	15	56	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 -- " --	10	46	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 -- " --	0	0	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 -- " --	0	0	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 -- " --	5	94	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		51	222	31	123	187	518	289	209	1016

आधार : महा. शासनाच्या कृषि विभागांने 1990-91 मध्ये घेतलेल्या कृषि गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

कृषिविषयक अवजारे - कृषि गणना

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1992

अ. क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बैलगा-इयां संख्या	ऊसाचे चरक		ओलीतासाठी		ट्रक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाक-डी	लोख-डी		शक्ति-चालणारे	बैल-म-दतीने चालणारे	तेला-चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ति-चालणारी	इतर शक्ति-चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरशा	191	120	113	-	-	13	109	12	-	-
2	सावनेर	5003	1102	3711	-	-	116	2995	19	1	-
3	पारशिवनी	5628	601	1882	-	-	137	541	22	-	-
4	रामटेक	8109	1190	3561	-	-	353	1017	76	-	-
5	मौदा	8411	1859	4389	-	-	464	1393	321	12	4
6	कांमठी	4181	570	3014	4	-	75	1592	34	8	-
7	कुही	10284	476	5665	1	-	498	1451	17	1	-
8	भिवापूर	4791	9215	3370	-	41	289	867	21	6	15
9	उमरेड	6503	2130	4513	27	21	631	1092	29	9	-
10	नागपूरगा	2942	1033	3514	-	-	167	2255	49	1	-
11	हिंमणा	2654	1482	3303	-	1	99	2329	22	-	-
12	काटोल	10337	2424	8752	3	-	-	6693	26	-	-
13	नरसेड	4124	1371	4951	7	-	26	11655	61	7	-
14	कळमेश्वर	2092	767	3487	-	-	82	4753	40	39	-
जिल्हा एकूण		75350	24340	54225	42	63	2960	38742	749	84	19

आधार : पशुगणना, 1992 ची (अस्थायी) आकडेवारी.

..... 88
 तत्का क्रमांक : 3.11

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ. क्र.	तहसील	बा						ब			
		(अ) एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण वा निलंबन दिलेले गावे संख्या	अंदाजित हानी पिक न घेणे मत्ता हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियम खाली दिलेली तगाई रुपये	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1953	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तत्का क्र. 3.11 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक : 3.11 पुढे सुरु...

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ.	तहसील	ब				ब							
		(ब)		अ	व	ष	ण	स	दृ	श	प	रि	स्थि
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोक संख्या	जमिन महसुल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ. ची हानी	मदतीची घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला स्वर्च्य रुपये	शेत जमिन अधिनियमाखाली दिलेली तगाई रुपये		
1	नागपूर [श]	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	उमरुड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	नागपूरगा	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	हिंमणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	जिल्हा एकूण	1958	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

तक्ता क्रं. 3.7 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक : 3.11 पुढे सुरु ..

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ.	तहसील	बा					ब				
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोकसंख्या	जमिन महसूल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक पशुधन मालमत्ता इ.	मदतीची घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेतजमिन अधिनियमाखाली दिलेली तगाई रुपये	
1	2	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर [श]	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवांपूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमसेड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंभणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1953	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार : मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर

तकता क्र. 3.12

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
1	नागपूर [श]	१) नागपूर [शहर	29	निरंक
		२) पारडी	25	---
2	सावनेर	१) सावनेर	45	---
		२) स्यापा	47	---
		३) केळवद	45	---
3	पारशिवनी	१) पारशिवनी	27	---
		२) नवेगांव	62	---
		३) कन्हान	31	---
4	रामटेक	१) रामटेक	59	---
		२) नगरधन	33	---
		३) देवलापार	65	---
5	मौदा	१) मौदा	41	---
		२) निमसडा	33	---
		३) सात	50	---
6	कामठी	१) कामठी	39	---
		२) बडोदा	39	---
7	कुही	१) कुही	50	---
		२) तितूर	38	---
		३) मांढळ	43	---
		४) वेलतूर	55	---
8	भिवापूर	१) भिवापूर	54	---
		२) नांद	38	---
		३) कारगांव	45	---

तकता क्र. 3.12 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.12 पुढे चालू

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1995-96

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
9 उमरेड		१) उमरेड	45	निष्क
		२) सिरसी	40	---
		३) बेला	55	---
		४) पाचगांव	52	---
10 नागपूर (गा)		१) नागपूर (ग्रामीण)	48	---
		२) बोरी	61	---
		३) वार्डी	52	---
11 हिंगणा		१) हिंगणा	42	---
		२) कान्होलीबारा	59	---
		३) गुमगांव	55	---
12 कांटोल		१) कांटोल	48	---
		२) येनवा	42	---
		३) कोंढाळी	54	---
		४) मेटपांजरा	45	---
13 नरसेड		१) नरसेड	31	---
		२) सावरगांव	30	---
		३) जलालसेडा	51	---
		४) पारडसिंगा	42	---
14 कळमेश्वर		१) कळमेश्वर	39	---
		२) धापेवाडा	33	---
		३) मोहपा	36	---
जिल्हा एकूण		44	1953	-

टीप : राजस्व निरीक्षक मंडळ निहाय माहिती उपलब्ध नाही. म्हणून तहसीलनिहाय माहिती देण्यात आली आहे.

आधार : मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 4.1

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा: नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उप-योगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयो-गात न आणलेले बैल	एकूण (3 ते 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर (शहर)	4	25	38	6	73
2	सावनेर	12	18	330	15	425
3	पारशिवनी	18	16	296	23	353
4	रामटेक	18	25	335	14	392
5	मौदा	29	18	330	47	424
6	कामठी	20	29	137	28	214
7	कुही	12	24	223	2	261
8	भिवांपूर	5	7	350	28	390
9	उमरेड	63	77	397	51	588
10	नागपूर(गा)	12	33	240	7	292
11	हिंमणा	48	33	413	64	558
12	काटोल	42	27	1248	2	1319
13	नरखेड	12	6	236	15	269
14	कळमेश्वर	16	14	263	14	370
जिल्हा एकूण		311	352	4886	316	5865

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गाई व बैल					
		दुभत्या	अडीच वर्षावरील गाई एकदाही न व्यायलेल्या च आटलेल्या	इतर	एकूण गाई	विदेशी/संक- रित अडीच वर्षापर्यंत	एकूण विदे- शी संकरित गाई व बैल
1	2	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (श.)	451	195	-	646	532	1251
2	सावनेर	1600	1854	41	3495	3005	6925
3	पारशिवनी	611	647	23	1281	1322	2956
4	रामटेक	739	625	36	1400	1630	3422
5	मौदा	940	849	59	1848	1729	3999
6	कामठी	531	331	25	887	1079	2180
7	कुही	444	376	7	827	966	2054
8	भिवापूर	265	261	28	554	539	1533
9	उमरुड	375	449	28	852	767	2207
10	नागपूर(गा)	737	616	20	1373	1452	3117
11	हिंगणा	1040	891	123	2054	1959	4571
12	काटोल	2006	1644	30	3680	4032	9031
13	नरसेड	705	735	28	1468	1331	3068
14	कळमेश्वर	849	978	28	1855	1665	3827
जिल्हा एकूण		11293	10451	476	22220	22058	50143

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षांवरील बैल			तीन वर्षांवरील गाई			
		केवळ पैदाशीसाठी वापरलेले वळ	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले	केवळ कामाकरिता वापरलेले	इतर बैल	एकूण 3 वर्षांवरील बैल (14+15+16+17)	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यापलेल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर (श)	36	19	1293	61	1414	4048	2800
2	सावनेर	89	100	15625	301	16115	4061	13285
3	पारशिवर्मी	502	311	14345	378	15536	3966	10538
4	रामटेक	193	298	10396	443	17030	5729	10145
5	मौदा	168	363	13180	711	19422	3739	6134
6	कामठी	302	452	10334	382	11970	3961	5369
7	कुही	99	283	22331	426	23139	4657	9340
8	भिवापूर	272	654	16365	1091	18382	2342	9166
9	उमरुड	247	665	17458	829	19199	4214	11146
10	नागपूर(गा)	206	46	13549	178	13979	5473	10878
11	हिंमणा	150	77	12213	313	12753	3680	9687
12	काटोल	102	29	17931	26	18138	7317	15449
13	नरखेड	65	108	16140	229	16542	5022	13338
14	कळमेश्वर	59	138	11873	332	12402	3227	8855
जिल्हा एकूण		2490	3543	205088	5700	216821	61435	136130

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल				
		३ वर्षावरील गाई इतर	एकूण गाई	तीन वर्ष व त्याखालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी / संकरीत व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
1	2	21	22	23	24	25
1	नागपूर [शा]	41	6889	4664	12967	14218
2	सावनेर	345	17691	13082	46888	53813
3	पारशिवनी	192	14696	12350	42582	45588
4	रामटेक	110	15984	15781	49595	53017
5	मौदा	112	9985	10640	40047	44046
6	कामठी	410	9740	8636	30346	32526
7	कुही	182	14179	13496	50814	52868
8	भिवापूर	417	11925	11114	41421	42954
9	उमरेड	229	15589	13372	48160	50367
10	नागपूरसागा	294	16645	12334	42958	46075
11	हिंमणा	94	13461	11495	37709	42280
12	काटोल	79	22845	14566	56549	65580
13	नरसेड	545	18905	15765	51212	54280
14	कळमेश्वर	107	12188	8601	33191	37018
जिल्हा एकूण		3157	200722	166896	584439	634580

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेंडे						
		तीन वर्षांवरील रेंडे				३ वर्षांवरील म्हशी		
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	केवळ कामा- साठी ठेवलेले	इतर	एकूण रेंडे	दुभत्या	आटलेल्या व न व्याय- लेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर [श]	74	5	1	6	86	4779	1479
2	सावनेर	95	10	84	15	204	1107	1412
3	पारशिवनी	132	61	5	18	216	1429	1378
4	रामटेक	145	13	195	16	269	1837	1909
5	मौदा	80	23	20	65	188	2542	2165
6	कामठी	166	56	61	52	335	2164	1069
7	कुही	59	10	-	16	85	1187	1503
8	भिवापूर	89	26	21	31	167	645	1164
9	उमरेंड	139	26	21	33	219	1434	2004
10	नागपूरगा	234	19	89	4	296	4232	3042
11	हिंमणा	173	25	18	28	244	1752	1867
12	काटोल	155	2	-	2	159	2539	3461
13	नरखेड	78	7	2	25	112	1824	2353
14	कळमेश्वर	66	11	3	18	98	1025	1395
जिल्हा एकूण		1685	294	470	329	2778	28556	26202

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

.....93....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे			एकूण गोजातीय	
		३ वर्षावरील म्हशी इतर	एकूण म्हशी	रेडेके ३ वर्षे व त्याखालील		एकूण म्हशी व रेडेके
1	2	33	34	35	36	37
1	नागपूर (श)	35	6293	2167	8546	22764
2	सावनेर	18	2537	1361	4102	57915
3	पारशिवनी	33	2840	1385	4441	49971
4	रामटेक	79	3825	2449	6643	59660
5	मौदा	68	4775	3050	8013	52059
6	कामठी	48	3281	2146	5762	38288
7	कुही	10	2700	1620	4405	57273
8	भिवापूर	39	1848	1222	3237	46191
9	उमरेड	30	3468	2264	5951	56318
10	नागपूरगा	57	7391	3621	11308	57383
11	हिंगणा	46	3665	1577	5436	47766
12	काटोल	13	6013	3128	9300	74880
13	नरसेड	77	4254	2671	7037	61317
14	कळमेश्वर	18	2438	1069	3605	40623
जिल्हा एकूण		571	55328	29730	87836	722408

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मेंढ्या	बक-या	घोंडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंबड्या	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नागपूर (शहर)	2	19254	65	2656	44741	75174	75284
2	सावनेर	1368	27987	13	1033	88316	34380	34432
3	पारशिवनी	421	28115	2	1083	74600	19482	19502
4	रामटेक	1	22535	14	819	83029	40217	40722
5	मौदा	7	21679	14	126	73885	59170	59180
6	कामठी	403	19166	1	1922	59780	21973	22031
7	कुही	1001	30953	149	894	90270	55108	55177
8	भिवापूर	1332	17356	23	378	65280	29887	29904
9	उमरेड	1963	20310	1	956	79548	54195	54195
10	नागपूर(गा)	12	21988	10	290	79683	49174	49174
11	हिंगणा	3128	20000	49	875	71818	35440	35440
12	काटोल	1635	24158	70	901	101644	48360	48741
13	नरखेड	2511	20316	43	440	84627	23960	23972
14	कळमेश्वर	3357	18915	12	706	63613	51206	51224
जिल्हा एकूण		17141	307732	466	13089	1060836	597726	598978

आधार : पशुगणना 1992

तक्ता क्रमांक : 4.2

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1995 - 96

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालये	पशुवैद्यकीय दवाखाने	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे	पशुरोग अन्वेषण केंद्रे/प्रयोगशाळा	फिरते पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर(श)	1	1	1	1	-	1	1	-	-
2	सावनेर	-	-	3	3	-	-	-	-	1
3	पारशिवनी	-	-	2	3	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	4	3	-	-	-	1	-
5	मौदा	-	-	2	2	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	3	1	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	2	3	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	1	2	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	4	2	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	1	3	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	3	3	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	3	5	-	-	-	1	-
13	नरसेड	-	-	3	5	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	3	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	1	35	36	-	1	1	2	1

....००....

तक्का क्रमांक : 4.2 पुढे चालू

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1995 - 96

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम रेतन प्रशि- क्षण केंद्रे	विभा- गीय कृत्रि- म रेतन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे	आधार भूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम रेतन केंद्रे	जिल्हा परिष- दा क- डील	आधार भूत ग्राम केंद्रा- खाली	विभा- गीय केंद्रा खा- लील	पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुक्कु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नागपूरशा	-	1	1	1	1	1	3	1	1	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	6	1	8	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	7	-	3	-	-	-	-
4	रामटेक	-	1	-	-	10	-	5	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	5	-	6	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	7	-	4	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	6	-	5	-	-	-	-
9	उमरेड	-	1	-	-	7	2	5	-	-	-	-
10	नागपूरगा	-	-	-	-	5	10	3	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	1	-	-	5	-	6	-	-	-	-
12	काटोल	-	2	-	-	8	-	12	-	-	-	-
13	नरसेड	-	-	-	-	9	-	7	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	3	2	6	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	6	1	1	83	18	73	1	1	-	-

आधार : पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

....97....

तक्ता क्रमांक 4.3

रोगांच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1995-96)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
1	<u>एकूण पशूधनाची मृत्यू संख्या</u> गाई, म्हशी व बैल अ) घटसर्प ब) लाळ्या (पायलाग) क) फ-या ड) फासी हो सरा फ) देवी ग) इतर <u>एकूण :-</u>	19 - - 5 - - - - 5	6 - - 1 - - - - 1
2	<u>मेंढ्या व बक-या</u> अ) फ-या ब) न्युमोनिया क) लाळ्या (पायलाग) ड) देवी हो इतर <u>एकूण :-</u>	- - - - - 14 14	- - - - - 5 5
3	<u>कोंबड्या</u> अ) राणीसेत (मानमोडी) ब) देवी क) बुळकांडी ड) इतर <u>एकूण :-</u>	- - - - -	- - - - -

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि. प. नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.3 (अ)

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष (1995-96)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खुच्यीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	5050	889	1596	328	267	83351
2	सावनेर	39511	3170	5401	1810	1720	183739
3	पारशिवनी	29058	2022	2273	687	597	60709
4	रामटेक	51078	4102	2889	881	791	112501
5	मौदा	2733	2371	3329	1065	975	67310
6	कामठी	30723	1778	1936	376	336	58264
7	कूही	29796	2035	1870	545	455	231472
8	भिवाघूर	24264	1681	1935	524	434	134224
9	उमरेड	34523	2459	2080	560	490	137596
10	नागपुरागा	34050	2749	2963	810	729	140743
11	हिंगणा	30543	2374	2673	917	857	140301
12	काटोल	41080	2918	3402	1243	1153	144226
13	नरसेड	39628	2952	4177	1148	1105	135968
14	कळमेश्वर	38549	3510	3655	1177	930	152181
	जिल्हा एकूण	455191	35010	40179	12066	10839	1782585

- आधार - 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नागपूर
2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि. प. नागपूर

..... 99.....
 तबता क्रमांक 4.4

मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या(1995-96)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढ्या	शेळ्या/ बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूरशा	2	-	-	9320	41782	-	-	51102
2	सावनेर	4	733	20	-	2733	-	-	3486
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1	-	-	-	3344	9	-	3353
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	-	-	-	4083	-	-	4083
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापुर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	2	-	-	-	1509	9	-	1518
10	नागपूर (गा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हििंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	2	-	-	20	2790	173	-	2983
13	नरसेड	3	-	-	-	764	175	-	939
14	कळमेश्वर	2	-	-	3	1496	-	-	1499
	जिल्हा एकूण	17	733	20	9343	58501	366	-	68963

आधार - 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

.....100.....
तक्ता क्रमांक 4.5

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष (1995-96)

जिल्हा :- नागपूर

(वनक्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ. क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	-	-	517	517
2	वन विभाग	1594	836	-	2430
	जिल्हा-एकूण	1594	836	517	2947

टीप :- स्तंभ क्र. ३ मधील वनविभागाखालील "राखीव" क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत केलेल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

आधार :- मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 4.6

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1995-96)

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारांत)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	124.10	71.38	39079
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	6302.07	6262.67	6273
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	-	-	-
3A	फाटे (नग)	266118	89979	7731
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	312055	312055	1823
	ब) गवत इत्यादि (क्विंटल)	-	-	-
	क) विडी पाने (स्टॅ. बॅग)	62436	62436	44943
	ड) डिक (क्विंटल)	40	40	118
5	इतर			
	1. आपटा पाने	-	-	-
	2. मोहाची फुले (क्विं.)	-	-	-
	3. साणी व सनिजे	-	-	1
	4. हिरडा (क्विंटल)	-	-	-
	5. आंबा	-	-	-
	6. सिताफळ	-	-	34
	7. लास (क्विंटल)	-	-	-
	8. इतर	-	-	94
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	-	-	47013
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	-	-	100096

आधार :- 1) उप वन संरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ,

नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1995-96)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातळी, सरोवरे व जलाशयांचे एकूण क्षेत्रा(हेक्टर)	मत्स्यव्यवसायासाठी आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूरश	-	864	864	193	46.72	15
2	सावनेर	-	819	819	400	80.00	5
3	पारशिवणी	-	1832	1832	550	110.00	15
4	रामटेक	-	1729	1729	617	207.10	15
5	मौदा	-	130	130	25	8.00	5
6	कामठी	-	156	156	50	13.00	5
7	कुही	-	550	550	155	30.00	5
8	भिवापूर	-	494	494	130	18.00	4
9	उमरेड	-	2539	2539	795	230.00	15
10	नागपूरग्रा	-	111	111	90	19.00	8
11	हिंमणा	-	495	495	50	14.00	4
12	काटोल	-	450	450	100	20.00	6
13	नरखेड	-	237	237	95	19.30	5
14	कळमेश्वर	-	363	363	20	6.00	5
	जिल्हा एकूण	650	10769	10769	3270	820.72	112

आधार - जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

.....03....
तक्ता क्रमांक 4.8

जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1995-96)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	किनाऱ्याची लांबी (कि. मी.)	सागरी मच्छिमार व्यवसाय करणाऱ्या गावांची/वाड्यांची संख्या	मासे उतरविण्यासाठी केंद्र (संख्या)	सागरी मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रु. लाख)	माशांचा वापर (मे. टन)	
							उन्हांत वाळवलेले	सारवलेले
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	-	-	-	-	-	-	-

टीप :- या जिल्हयात सागरी क्षेत्र नाही.

आधार :- 1) मत्स्य व्यवसाय आयुक्तालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	कृषी उत्पादने	009	1	0	1	112	46	66
2	शेती सेवा विषयक धान्याची मळणी करणे, साफ करणे, पाणी देणे इ. जमीन साफ करणे, शेतीला बांध घालणे वगैरे	039	1	1	0	0	0	0
3	दुग्ध निर्मित पदार्थ	201	10	1	7	1113	1084	29
4	फळे व पालेभाज्या साठविणे	202	8	0	8	398	199	199
5	धान्य-गिरणी उत्पादने	204	65	16	48	254	249	5
6	बेकरी उत्पादने	205	16	1	14	677	630	47
7	साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	206	1	0	1	325	325	0
8	घरगुती वापराचे मीठ तयार करणे	208	2	0	2	19	16	3
9	कोको, चॉकलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन	209	2	1	1	29	6	23
10	उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे	210	1	0	1	84	84	0
11	इतर खाद्य तेलाची उत्पादने व चरबी [उदा. तिळाचे, शेंगदाण्याचे, मोहरीचे तेल]	211	31	5	25	507	502	5
12	चहावरील प्रक्रिया इन्स्टंट चहासह	213	1	0	1	523	523	0
13	बर्फ तयार करणे	216	8	0	7	46	46	0
14	पशु पक्षांच्या खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	217	4	0	4	59	59	0
15	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही	219	8	1	6	169	117	52
16	स्पिरीट व मद्यार्कांचे शुध्दीकरण व प्रक्रिया	220	6	0	5	169	169	0
17	दारु कारखाने	221	3	0	3	200	199	1
18	मार्श्ट दारुचे उत्पादन	222	1	0	1	23	23	0
19	देशी दारुचे उत्पादन	223	5	0	5	198	177	21
20	सोडा लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	224	7	1	5	274	261	13
21	खाण्याचा तंबाखू, जर्दा, नस व तंबाखूची इतर उत्पादने	228	1	0	1	89	87	2
22	कापूस पिंजणे व साफ करणे	230	16	4	12	1212	900	312

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
1	कृषी उत्पादने	009	83	0	0
2	शेती सेवा विषयक धान्याची मळणी करणे, साफ करणे, पाणी देणे इ. जमीन साफ करणे, शेतीला बांध घालणे वगैरे	039	0	0	0
3	दुग्ध निर्मित पदार्थ	201	374	2	30
4	फळे व पालेभाज्या साठविणे	202	113	0	0
5	धान्य गिरणी उत्पादने	204	61	1	8
6	बेकरी उत्पादने	205	206	1	25
7	साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	206	61	0	0
8	घरगुती वापराचे मीठ तयार करणे	208	6	0	0
9	कोको, चॉकलेट व साखरुया पदार्थांचे उत्पादन	209	9	0	0
10	उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे	210	27	0	0
11	इतर साद्य तेलाची उत्पादने व चरबी [उदा. तिळाचे, शेंगदाण्याचे, मोहरीचे तेल]	211	108	1	6
12	चहावरील प्रक्रिया इन्स्टंट चहासह	213	156	0	0
13	बर्फ तयार करणे	216	14	1	5
14	पशु पक्षांच्या साद्य पदार्थांचे उत्पादन	217	18	0	0
15	साद्य पदार्थांचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही	219	51	1	8
16	स्पिरिट व मद्यार्कांचे शुध्दीकरण व प्रक्रिया	220	46	1	35
17	दारु कारखाने	221	59	0	0
18	माल्ट दारुचे उत्पादन	222	1	0	0
19	देशी दारुचे उत्पादन	223	59	0	0
20	सोडा लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	224	83	1	12
21	साण्याचा तंबासु, जर्दा, नस व तंबासुची इतर उत्पादने	228	27	0	0
22	कापूस पिंजणे व साफ करणे	230	257	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1 (पुढे चालू)

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोंद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	रि त्र या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	सूत कातणे (मिल व्यतिरिक्त)	231	2	1	1	1835	1769	66
24	हातमाग सुती कापडाचे उत्पादन	233	1	0	1	117	75	42
25	घंत्रमागावर सुती कापडाचे उत्पादन	234	1	1	0	0	0	0
26	मिल मध्ये सुती कापड तयार करणे व प्रक्रीया करणे	235	10	1	9	5399	5121	278
27	सुती कापडावर रंगाई, छपाई व प्रक्रीया करणे	236	7	1	6	148	148	0
28	रेशमी कापडाचे उत्पादन	245	3	0	3	45	6	39
29	कृत्रीम धाग्याचे विणकाम, सफाईकाम व प्रक्रीया	247	7	0	7	2697	2498	199
30	कृत्रीम धाग्यावर सफाई, रंगाई व छपाई करणे	248	1	0	1	171	171	0
31	विणकाम (मिलमध्ये)	260	1	0	1	35	34	1
32	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोरे व जाळे तयार करणे	261	4	1	3	61	55	6
33	बल्लकेट, शाल, सतंजी, दुसे प्रकारच्या कापडाचे उत्पादन	263	1	0	0	0	0	0
34	सर्व प्रकारचे तयार कपडे बनविणे	265	1	0	1	32	19	13
35	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या कापडाचे उत्पादन	269	2	0	2	51	30	21
36	लाकूड चिरणे व साफ करणे (प्लाचवूड व्यतिरिक्त)	270	589	204	371	1412	1412	0
37	लाकडाच्या फळ्या, प्लाचवूड व त्यापासून वस्तू बनविणे	271	11	1	9	505	504	1
38	हमारती बांधण्यासाठी लागणारे लाकडी सामान बनविणे (दरवाजे, सिडक्या इ.)	272	1	0	1	11	6	5
39	वेतकाम करणे	273	3	0	3	52	50	2
40	लाकडाची औद्योगिक उत्पादने	274	7	3	4	41	38	3
42	लाकडी फर्निचर/फळ्या तयार करणे	276	2	0	2	160	160	0
43	लाकूड, बांबू, केन व गवताची उत्पादने	279	2	1	1	73	73	0

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम.दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
23	सूत कातणे (मिल व्यतिरिक्त)	231	571	0	0
24	हातमाग सुती कापडाचे उत्पादन	233	35	0	0
25	यंत्रमागावर सुती कापडाचे उत्पादन	234	0	0	0
26	मिल मध्ये सुती कापड तयार करणे व प्रक्रीया करणे	235	1676	0	0
27	सुती कापडावर रंगाई, छपाई व प्रक्रीया करणे	236	44	0	0
28	रेशमी कापडाचे उत्पादन	245	11	0	0
29	कृत्रीम धाग्याचे विणकाम, सफाईकाम व प्रक्रीया	247	965	0	0
30	कृत्रीम धाग्यावर सफाई, रंगाई व छपाई करणे	248	61	0	0
31	विणकाम (मिलमध्ये)	260	10	0	0
32	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोरे व जाळे तयार करणे	261	18	0	0
33	बलकेट, शाल, सतंजी, दुसे प्रकारच्या कापडाचे उत्पादन	263	0	1	50
34	सर्व प्रकारचे तयार कपडे बनविणे	265	10	0	0
35	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या कापडाचे उत्पादन	269	16	0	0
36	लाकूड चिरणे व साफ करणे (प्लायवूड व्यतिरिक्त)	270	381	14	40
37	लाकडाच्या फळ्या, प्लायवूड व त्यापासून वस्तू बनविणे	271	149	1	3
38	इमारती बांधण्यासाठी लागणारे लाकडी सामान बनविणे (दरवाजे, सिडक्या इ.)	272	2	0	0
39	वैतकाम करणे	273	16	0	0
40	लाकडाची औद्योगिक उत्पादने	274	12	0	0
42	लाकडी फर्निचर/फळ्या तयार करणे	276	49	0	0
43	लाकूड, बांबू, केन व गवताची उत्पादने	279	21	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नौद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
44	फलक कागद आणि कागदी बोर्ड, वर्तमान- पत्रांच्या कागदासह तयार करणे	280	15	3	12	300	285	15
45	कागदापासून व पेपर बोर्डापासून पिशव्या व डबबे तयार करणे	281	18	1	17	231	228	3
46	कागद व पेपर बोर्डाच्या वस्तू व पल्प पासूनची उत्पादने	282	9	0	7	110	94	16
47	विशेष उद्योगावरील कागद तयार करणे	283	2	0	2	63	62	1
48	वृत्तपत्रे प्रकाशन व छपाई	284	5	0	5	239	232	7
49	नियतकालिके, पुस्तके, जनरल अँटलाँस, नकाशे इ. चे उत्पादन व छपाई	285	19	1	18	1471	1397	74
50	पुस्तके बांधणी [इतरांकरिता]	288	1	1	0	0	0	0
51	मुद्रण व प्रकाशनासंबंधी इतर कामे जी इतरत्र दर्शविली नाहीत	289	32	5	26	1041	1023	18
52	कातडीवर टॅनींग, क्युरींग, फिनीशिंग, एम्बॉसिंग, जॅपासिंग करणे (चामडे कमविणे)	290	1	0	1	8	8	0
53	औद्योगिक आरग्यात्मिक व इन आरग्यासिंग रसायने तयार करणे	300	15	2	13	217	209	8
54	रसायने स्वते, क्लिकनाशक औषधांचे उत्पादन	301	8	0	8	226	211	15
55	प्राथमिक अवस्थेत प्लाँस्टिक व सिंथेटिक रबराचे उत्पादन	302	4	0	3	116	115	1
56	पेंट, वारनिस व तत्संबंधी उत्पादने व व रंग, शाईचे उत्पादने	303	9	0	9	165	122	43
57	ड्रग व औषधी तयार करणे	304	21	3	18	1060	894	166
58	अततरे, सुवासिक लोशन, हेअर ड्रेसिंग लोशन, टुथपेस्ट, शॉप् व इतर सौंदर्यप्र साधने	305	14	3	11	170	87	83
59	आगपेट्या तयार करणे	307	1	0	1	2	2	0
60	स्फोटक तयार करणे	308	10	2	8	292	268	24
61	रासायनिक पदार्थ तयार करणे	309	9	1	8	97	96	1

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
44	फलक कागद आणि कागदी बोर्ड, वर्तमान- पत्राच्या कागदासह तयार करणे	280	87	0	0
45	कागदापासून व पेपर बोर्डापासून पिशाण्या व डबे तयार करणे	281	66	0	0
46	कागद व पेपर बोर्डाच्या वस्तू व पल्प पासूनची उत्पादने	282	33	2	21
47	विशेष उद्योगावरील कागद तयार करणे	283	19	0	0
48	वृत्तपत्रे प्रकाशन व छपाई	284	85	0	0
49	नियतकालिके, पुस्तके, जनरल अँटलाँस, नकाशे इ. चे उत्पादन व छपाई	285	443	0	0
50	पुस्तके बांधणी [इतरांकरीता]	288	0	0	0
51	मुद्रण व प्रकाशनासंबंधी इतर कामे जी इतरत्र दर्शविली नाहीत	289	309	1	5
52	कातडीवर टॅनींग, क्युरींग, फिनीशिंग, एम्बॉसिंग, जॅपासिंग करणे [चामडे कमविणे]	290	2	0	0
53	औद्योगिक ऑरग्यानिक व इन ऑरग्यासिंग रसायने तयार करणे	300	56	0	0
54	रसायने सते, किटकनाशक औषधांचे उत्पादन	301	67	0	0
55	प्राथमिक अवस्थेत प्लॉस्टिक व सिंथेटिक रबराचे उत्पादन	302	35	1	15
56	पेंट, वारनिस व तत्संबंधी उत्पादने व व रंग, शाईचे उत्पादने	303	49	0	0
57	ड्रग व औषधी तयार करणे	304	315	0	0
58	अतटरे सुवासिक लोशन, हेअर ड्रेसिंग लोशन, टुथपेस्ट, शॉपू व इतर सौंदर्यप्र- साधने	305	50	0	0
59	आगपेटया तयार करणे	307	1	0	0
60	स्फोटक तयार करणे	308	85	0	0
61	रासायनिक पदार्थ तयार करणे	309	26	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
62	टायर व टयुबज कारखाने	310	13	2	11	536	520	16
63	रबर प्लास्टीकची पादत्राणै तयार करणे	311	2	0	1	5	5	0
64	रबराची उत्पादने जे इतरत्र दिलेले नाहीत	312	11	5	6	609	584	25
65	प्लास्टीकची उत्पादने जे इतरत्र उपलब्ध नाहीत	313	42	4	36	2471	2414	57
66	ऑव्हन कोळशाचे उत्पादन	318	5	0	4	49	29	20
67	इतर कोळशाची उत्पादने	319	7	0	6	66	66	0
68	बांधकामासाठी चिकन माती व विटाचे उत्पादन	320	56	16	37	3364	3132	1232
69	कांच व काचेचे साहित्य तयार करणे	321	5	1	4	482	434	48
70	चिकण मातीची भांडी तयार करणे	323	3	0	3	67	47	20
71	सिमेंट व चूना प्लास्टरचे उत्पादन	324	2	1	1	100	60	40
72	दगडाला आकार देणे, बारीक करणे व दगडाच्या वस्तू तयार करणे	326	10	4	6	100	78	22
73	अॅस्बेस्टॉस सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	327	9	0	9	490	481	9
74	नॉन मेटॅलिक मिनेरलची इतर उत्पादने	329	35	5	29	452	345	107
75	प्राथमिक स्वरूपाच्या लोखंड व पोलादाचे उत्पादन	330	23	6	16	1190	1169	21
76	लोखंड व पोलादाची ओतकामे	331	43	3	39	2456	2437	19
77	फेरोअलाईची उत्पादने	332	4	0	4	702	691	11
78	तांब्याची उत्पादने	333	5	0	5	103	102	1
79	झासची उत्पादने	334	1	0	0	0	0	0
80	अॅल्युमिनिअमची उत्पादने	335	14	3	11	627	623	1
81	धातूचे कास्टिंग करणे	337	25	2	21	2806	2796	10
82	बांधकाम विषयक धातूचे उत्पादन	340	41	7	32	922	917	5
83	फेब्रीकेटेड धातूचे उत्पादन	341	33	1	32	985	971	14
84	धातूपासून फर्निचर व इतर वस्तू तयार करणे	342	11	0	11	126	126	0

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्या तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
62	टायर व टयूबज कारखाने	310	163	0	0
63	रबर प्लास्टीकची पादत्राणे तयार करणे	311	1	1	40
64	रबराची उत्पादने जे इतरत्र दिलेले नाहीत.	312	185	0	0
65	प्लास्टीकची उत्पादने जे इतरत्र उपलब्ध नाहीत	313	750	2	35
66	ओव्हन कोळशाचे उत्पादन	318	13	1	6
67	इतर कोळशाची उत्पादने	319	20	1	15
68	बांधकामासाठी चिकन माती व विटाचे उत्पादन	320	684	3	48
69	कांच व काचेचे साहित्य तयार करणे	321	145	0	0
70	चिकण मातीची भांडी तयार करणे	323	20	0	0
71	सिमेंट व चूना प्लास्टरचे उत्पादन	324	29	0	0
72	दगडाला आकार देणे, बारीक करणे व दगडांच्या वस्तू तयार करणे	326	28	0	0
73	अॅम्बेस्टॉस सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	327	133	0	0
74	नॉन मेटॅलिक मिनरलची इतर उत्पादने	329	125	1	12
75	प्राथमिक स्वरूपाच्या लोखंड व पोलादाचे उत्पादन	330	383	1	9
76	लोखंड व पोलादाची औत्कामे	331	733	1	25
77	फेरोअलाईची उत्पादने	332	229	0	0
78	तांब्याची उत्पादने	333	31	0	0
79	बासची उत्पादने	334	0	1	12
80	अॅल्युमिनिअमची उत्पादने	335	193	0	0
81	धातूचे कास्टिंग करणे	337	846	2	30
82	बांधकाम विषयक धातूचे उत्पादन	340	647	2	20
83	फेब्रीकेटेड धातूचे उत्पादन	341	294	0	0
84	धातूपासून फर्नियर व इतर वस्तू तयार करणे	342	37	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
85	सात अवजारे वजने व जनरल हार्डवेअर	343	19	0	19	651	646	5
86	एनामलिंग, जॅपानिंग, व धातुच्या वस्तूवर गॅलव्हनाईझिंग, प्रोटींग व पॉलिश करणे	344	3	0	3	55	54	1
87	धातुला गिलावा करणे [पॉलिश कलई] मेटल कोटींग ट्रीटमेंट	345	1	0	0	0	0	0
88	धातूची भांडी तयार करणे [कढई, सराता व भांडी]	346	3	1	2	15	15	0
89	धातूची इतर उत्पादने [यंत्र व यांत्रिक अवजारा व्यतिरिक्त]	349	2	0	2	31	28	3
90	शेतीची यंत्रसामुग्री व सुटेभाग तयार करणे	350	5	0	5	158	153	5
91	बांधकाम व खाणीसंबंधी यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	351	1	0	0	0	0	0
92	वायलर बाष्प तयार करणे/प्लँट तयार करणे	352	2	0	2	34	34	0
93	खाद्य पदार्थांचे व कोपडाची उत्पादन या व्यतिरिक्त यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	354	2	0	2	82	82	0
94	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन	355	1	0	1	12	12	0
95	गैरवीज सर्वसाधारण यंत्राची दुरुस्ती	356	2	0	2	65	61	4
96	यांत्रिक अवजारे व सुटेभाग तयार करणे	357	9	0	9	156	152	4
97	यंत्र व यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	359	1	0	1	10	10	0
98	विद्युत उपयोगाकरीता यंत्र सामुग्री	360	19	1	17	378	374	4
99	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	361	6	0	6	460	448	12
100	सुकी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे	362	2	0	2	20	20	0
101	विद्युत लॅम्पसत्रे उत्पादन	363	4	0	4	47	21	16
102	विद्युत पंपे व घरगुती वापरासाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे	364	2	0	2	35	35	0
103	रेडिओ ब्रॉडकास्टिंग, टेलिव्हिजन, ट्रान्स मिशन, रेडिओ, रिमोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे	365	2	1	1	187	130	57
104	विद्युत वॉल्व व टयुबची निर्मिती	368	1	0	1	82	42	40

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- पार चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
85	सात. अवजारे, वजने व जनरल हार्डवेअर	343	197	0	0
86	एनामलींग, जॅपानिंग, व धातुच्या वस्तूवर गॅलव्हनाईझिंग, प्रोटॅम व पॉलिश करणे	344	16	0	0
87	धातुला गिलावा करणे [पॉलिश कलई] मेटल कोटींग ट्रीटमेंट	345	0	1	20
88	धातूची भांडी तयार करणे [कढई, सरांता व भांडी]	346	4	0	0
89	धातूची इतर उत्पादने [यंत्र व यांत्रिक अवजारा व्यतिरिक्त]	349	9	0	0
90	शेतीची यंत्रसामुग्री व सुटेभाग तयार करणे	350	48	0	0
91	बांधकाम व खाणीसंबंधी यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	351	0	1	95
92	वायलर बाष्प तयार करणे/प्लॅन्ट तयार करणे	352	10	0	0
93	खाद्य पदार्थांचे व कापडाची उत्पादन या व्यतिरिक्त यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	354	25	0	0
94	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन	355	4	0	0
95	गैरवीज सर्वसाधारण यंत्राची दुरुस्ती	356	20	0	0
96	यांत्रिक अवजारे व सुटेभाग तयार करणे	357	47	0	0
97	यंत्र व यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	359	3	0	0
98	विद्युत उपयोगाकरीता यंत्र सामुग्री	360	114	1	12
99	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	361	140	0	0
100	सुकी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे	362	6	0	0
101	विद्युत लॅम्पसचे उत्पादन	363	15	0	0
102	विद्युत पंखे व घरगुती वापरासाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे	364	10	0	0
103	रेडिओ ब्रॉडकास्टिंग, टेलिव्हिजन, ट्रान्स मिशन, रेडिओ, रिमोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे	365	57	0	0
104	विद्युत वॉल्व व टयुबची निर्मिती	368	17	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके. तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार		
			नोद-णी झा-लेले	बंद	प्रयत्ने पाठ-विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
105	विहडीओग्राफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे	369	5	0	5	144	143	1
106	लोकोमोटीव्ह वाहन व सुटेभाग तयार करणे	371	1	0	1	25	25	0
107	मोटरकार व इतर वाहनांचे वाहतुकीच्या तुलनेचे किमान दहा व्यक्ती वाहन नेता येईल अशा वाहनांचे उत्पादन	374	2	1	1	33	33	0
108	परिवहन सामुग्री व सुटेभाग तयार करणे. जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	379	1	0	1	11	11	0
109	मेडिकल सर्जिकल व सायंटिफिक उपकरणे तयार करणे	380	3	1	1	7	7	0
110	मनगटी घड्याळे व भितीची घड्याळे तयार करणे	382	1	0	1	22	6	16
111	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	389	10	1	8	289	241	48
112	लोकोमोटीव्ह व रेल्वे सामुग्रीची दुरुस्ती	397	3	0	3	612	593	19
113	जड मोटार वाहनांची दुरुस्ती	398	34	0	33	1810	1770	40
114	यंत्राची, यंत्रसामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही	399	2	2	0	0	0	0
115	विद्युत निर्मिती, ट्रान्समिशन व वितरण	400	1	0	0	0	0	0
116	विद्युत शक्तीचे वितरण	401	7	0	6	2853	2808	45
117	गॅस निर्माण करणे व वितरण करणे	410	7	0	5	269	268	1
118	पाणीपुरवठा [उदा. संकलन, शुध्दीकरण व वितरण]	420	4	0	3	61	60	1
119	इमारतीचे बांधकाम व देखभालाठेकेदार, गवंडी वगैरे]	500	1	0	1	17	17	0
120	पेट्रोल व मोबाईल तेलाच्या उत्पादनाचा व्यापक व्यापार	614	3	0	2	36	34	2

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारांत)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
105	विहडीओगाफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे	369	41	0	0
106	लोकोमोटीव्ह वाहन व सुटेभाग तयार करणे	371	8	0	0
107	मोटारकार व इतर वाहनांचे वाहतुकीच्या तुलनेचे किमान दहा व्यक्ती वाहन नेता येईल अशा वाहनाचे उत्पादन	374	10	0	0
108	परिवहन सामुग्री व सुटेभाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	379	3	0	0
109	मेडिकल सर्जिकल व सायंटिफिक उपकरणे तयार करणे	380	2	1	4
110	मनगटी घड्याळे व भितीची घड्याळे तयार करणे	382	5	0	0
111	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	389	86	1	10
112	लोकोमोटीव्ह व रेल्वे सामुग्रीची दुरुस्ती	397	179	0	0
113	जड मोटार वाहनांची दुरुस्ती	398	553	1	45
114	यंत्राची, यंत्रसामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही	399	0	0	0
115	विद्युत निर्मिती, ट्रान्समिशन व वितरण	400	0	1	150
116	विद्युत शक्तीचे वितरण	401	1041	1	12
117	गॅस निर्माण करणे व वितरण करणे	410	85	2	25
118	पाणीपुरवठा [उदा. संकलन, शुध्दीकरण व वितरण]	420	22	1	40
119	इमारतीचे बांधकाम व देखभालां ठेकेदार, गवंडी वर्गरे]	500	5	0	0
120	पेट्रोल व मोबाईल तेलाच्या उत्पादनाचा घाऊक व्यापार	614	11	1	15

... 116 ...

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
121	लोखंडी भंगार, रूंदी वस्तुंचा घाऊक व्यापार	638	1	0	1	19	19	0
122	लाकूड, कागद, कातडी, चामडे, जळणू लाकूड, पेट्रोल रसायने, सुगंधीत वस्तू, काच, सनिजे व धातू	641	1	0	1	69	24	45
123	इलेक्ट्रीकचे सामान [घडयाळा सहीत]	675	1	0	1	14	12	2
124	इतर घरगुती वापराच्या वस्तू [टिकाऊ]	679	1	0	1	38	35	3
125	मोटारीच्या जळणाऱ्या किरकोळ व्यापार	682	82	1	77	421	420	1
126	इतरत्र वर्गीकृत न केलेली वस्तुंची गोदामे	749	1	0	1	29	29	0
127	मोटर सायकल, स्कुटर दुरुस्ती	974	2	0	2	21	20	1
128	दुरुस्ती करण्याचा उद्योग [अवर्गीकृत]	979	1	0	1	29	27	2
जिल्हा एकूण			1709	336	1312	53148	49150	3998

तक्ता क्र. 5.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न. पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
121	लोखंडी मंगार, रददी वस्तूचा घाऊक व्यापार	638	6	0	0
122	लाकूड, कागद, कातडी, चामडे, जळाऊ लाकूड, पेट्रोल रसायने, सुगंधीत वस्तू, काच, खनिजे व धातू	641	18	0	0
123	इलेक्ट्रीकचे सामान [घड्याळा सहीत]	675	4	0	0
124	इतर घरगुती वापराच्या वस्तू [टिकाऊ]	675	11	0	0
125	मोटारीच्या, जळणाच्या किरकोळ व्यापार	682	145	4	29
126	इतरत्र वर्गीकृत न केलेली वस्तूची गोदामे	749	9	0	0
127	मोटार सायकल, स्कुटर दुरुस्ती	974	5	0	0
128	दुरुस्ती करण्याचा उद्योग [अवर्गीकृत]	979	9	0	0
जिल्हा एकूण			16231	61	972

आधार :- संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	00 कृषि, वने, मत्स्य, खाण	0	0	0	0	0	0	0	0	1	112
2	15 इतर अधातू खाणी										
3	20 खाद्यपदार्थांचे उत्पादन	51	237	14	189	13	367	1	51	5	1505
4	21 वनस्पती तूप, तेल, उत्पा.	28	173	8	91	5	159	3	208	2	253
5	22 पेय, तंबाखू व तंबाखू-पासूनचे उत्पादन	1	7	3	41	12	435	5	357	1	160
6	23 सुती कापडाचे उत्पादन	2	13	3	45	6	165	9	669	4	710
7	24 लोकर, रेशीम, कृत्रिम तंतूचे कापडाचे उत्पा.	1	9	4	68	0	0	1	54	4	1117
8	25 ताग व मेस्ता कापडाचे उत्पादन										
9	26 कापडाच्या वस्तूचे उत्पा	1	8	2	27	4	144	1	50	0	0
10	27 तयार लाकूड व लाकूडाच्या वस्तूचे उत्पादन	390	1440	10	130	3	100	1	73	2	554
11	28 कागद व कागदाच्या वस्तूचे उत्पा., प्रकाशन व तत्संबंधीचे उत्पादन	18	128	34	464	28	861	3	211	6	1157
12	29 चामडी आणि केसाळ कातड्यांच्या वस्तूचे उत्पा.	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0
13	30 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पा.	27	128	22	326	22	666	5	387	4	853
14	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळता) उत्पा.	22	118	23	308	13	383	4	329	6	1653
15	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	17	123	27	350	26	826	8	510	15	3306
16	33 मूलभूत व मिश्र धातूचे उत्पादन	14	105	27	361	33	1045	8	577	16	3798
17	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागाचे (यंत्र परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पा.	39	284	40	520	15	416	2	142	8	1463

.....1.....
तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारकान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995

जिल्हा - नागपूर

क्र.	प्रमुख उद्योग व त्यांचे वर्गीकरण	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18	35 यंत्रसामुग्री, तंत्रिक अव- जारे आणि सुटे भाग (वि- द्युत यंत्रसामुग्री वगळून) उत्पादन	5	29	9	117	5	136	3	223	1	107
19	36 यंत्रसामुग्रीच्या सुटे भागाचे उत्पादन	6	37	15	185	10	288	5	369	3	486
20	37 पारचक्रन सामुग्री व सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	1	11	2	58	0	0	0	0
21	38 उत्पादन व साठवणुकी उद्योग	6	34	2	24	3	77	0	0	1	197
22	39 पारचक्रन	6	37	4	65	17	615	5	310	4	909
23	40 वॉल उतारा	0	0	2	27	1	20	1	58	2	275
24	41 रॉय व वाफ	1	6	3	38	0	0	2	129	1	121
25	42 भाषी पुस्तक	0	0	1	15	3	86	0	0	0	0
26	43 बंधलास	0	0	1	17	0	0	0	0	0	0
27	44 घाऊक व्यापार	1	9	1	15	1	27	0	0	0	0
28	45 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	1	19	0	0	0	0	0	0
29	46 दाला व कांदाशन एजंट	0	0	0	0	0	0	1	69	0	0
30	47 किरकोळ उद्योग आणि इतर जीवना साधोमी स्तूकें किरकोळ व्यापार	0	0	1	14	1	38	0	0	0	0
31	48 किरकोळ व्यापार	78	416	3	34	0	0	0	0	0	0
32	49 भांडार व झोडाम	0	0	0	0	1	29	0	0	0	0
33	50 सफाई सेवा										
34	51 वधवित्तगत सेवा व इतर सेवा										
35	52 दुस्तती सेवा (किरकोळ)	1	8	1	13	1	29	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		716	3357	262	3514	225	6070	68	4776	86	18736

तक्ता क्र. 5.2 पुढे सुरु....

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		ए कू ण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	00 कृषि, वने, मत्स्य, स्नाय	0	0	0	0	0	0	1	112
2	15 इतर अधातू खाणी								
3	20 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	1	529	0	0	0	0	85	2878
4	21 वनस्पती तूप, तेल उत्पा.	1	523	0	0	0	0	47	1407
5	22 पेय, तंबाखू व तंबाखूपा- सूनचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	22	1000
6	23 सुती कापडाचे उत्पादन	3	2129	2	4980	0	0	29	8711
7	24 लोकर, रेशीम, कृत्रिम तंतूचे कापडाचे उत्पादन	0	0	1	1665	0	0	11	2913
8	25 ताग व मेस्टा कापडाचे उत्पादन								
9	26 कापडाच्या वस्तूचे उत्पा.	0	0	0	0	0	0	8	229
10	27 तयार लाकूड व लाकडाच्या वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	406	2297
11	28 कागद व कागदाच्या वस्तूचे उत्पादन, प्रकाशन व तत्संबंधीचे उत्पादन	1	660	0	0	0	0	90	3481
12	29 चामडी आणि केसाळ कातड्याच्या वस्तूचे उत्पा.	0	0	0	0	0	0	1	8
13	30 रबर, प्लॅस्टिक पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	80	2360
14	31 रासायने व रासायनिक प- दार्थांचे उत्पादने (पेट्रोलि- यम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळता) उत्पादन	0	0	1	1041	0	0	69	3832
15	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	93	5115
16	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	3	2074	0	0	0	0	101	7960
17	34 धातूच्या वस्तू व सुटे भा- गाचे यंत्र, परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	104	2825

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व सकतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
18	35 यंत्रसामुग्री, तांत्रिकअवजारे आणि सुटे भांग(विद्युत यंत्र सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	23	612
19	38 विद्युत सामुग्रीच्या सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	39	1365
20	37 परिवहन सामुग्री व सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	3	69
21	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	0	0	0	0	0	0	12	332
22	39 जडयंत्र दुरुस्ती	1	531	0	0	0	0	37	2467
23	40 वीज उत्पादन	1	757	1	1878	0	0	8	3015
24	41 वायू व वाफ	0	0	0	0	0	0	7	294
25	42 पाणी पुरवठा	0	0	0	0	0	0	4	101
26	50 बांधकाम	0	0	0	0	0	0	1	17
27	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	3	51
28	63 इतर वर्गीकृत केलेले घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	1	19
29	64 दलाल व कमिशन एजंट	0	0	0	0	0	0	1	69
30	67 जळण आणि इतर जीवनी-पयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	2	52
31	68 किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	81	450
32	74 भांडार व गोदाम	0	0	0	0	0	0	1	29
33	91 साफसफाई सेवा								
34	96 व्यक्तीगत सेवा व इतर सेवा								
35	97 दुरुस्ती सेवा (किरकोळ)	0	0	0	0	0	0	3	50
जिल्हा एकूण		11	7203	5	9564	0	0	1373	54120

टिप : अ) कारखान्यांची संख्या,
ब) कामगारांची संख्या.

आधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कामांच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	00 कृषी, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0
2	20 साद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	1	8	4	12	12	47
3	21 वनस्पती तूप, तेल, साद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	3	72	1	150
4	22 तंबाखू/तंबाखूची उत्पादने	0	0	1	23	0	0	1	27
5	23 कापड उत्पादने	0	0	6	284	5	384	1	75
6	24 लोकरीपासून कापड उत्पा.	0	0	0	0	0	0	1	17
7	25 ताग व हतर धागे (कापूस सोडून)	0	0	0	0	0	0	0	0
8	26 तयार कपड्याचे उत्पादन (विणकाम कापडासह) प्रायमोजे वगैरे सोडून	0	0	0	0	0	0	0	0
9	27 लाकडी वस्तूंचे फर्निचर	0	0	3	7	8	27	6	16
10	28 कागद व कागदाच्या वस्तू मुद्रण प्रकाशन इ. उद्योग	0	0	0	0	1	12	0	0
11	29 कातड्यांच्या आणि केसाळ कातड्यांच्या सर्व वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
12	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम, कोळसा इ. उत्पादन	0	0	0	0	2	57	2	9
13	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळशाचे पदार्थ वगळून)	0	0	0	0	0	0	1	6
14	32 अधातू स्वनिज पदार्थ	0	0	0	0	1	160	5	555
15	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	0	0	0	0	1	109	2	34
16	34 धातूच्या वस्तू, सुटे भाग (यंत्र व परिवहन सामुग्री सोडून)	0	0	0	0	1	10	0	0
17	35 यंत्रसामुग्री/यांत्रिक अवजारे आणि सुटे भागाचे (विद्युत सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240		241 ते 300		300 हून अ-		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	00 कृषि, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	1	112	0	0	1	112
2	20 खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	15	459	23	144	26	2145	81	2815
3	21 वनस्पती तूप, तेल, खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	2	19	24	874	14	273	44	1388
4	22 पेये, तंबाखू आणि तंबाखूच्या पदार्थांचे उत्पादन	0	0	9	422	9	481	20	953
5	23 सूती कापडाचे उत्पादन	0	0	5	227	12	7741	29	8711
6	24 लोकर, रेशिम व कृत्रिम तंतूंच्या कापडाचे उत्पादन	0	0	3	41	7	2855	11	2913
7	25 ताग व इतर धागे (कापूस सोडून)	0	0	0	0	0	0	0	0
8	26 कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (पादत्राणाशिवाय परिधान करावयाच्या वस्तू)	0	0	2	27	5	152	7	179
9	27 लाकूड व लाकडाच्या वस्तूंचे उत्पादन	44	186	285	1191	45	827	391	2254
10	28 कागद, कागदाच्या प्रकाशन व संबंधित वस्तूंचे उत्पादन	2	49	45	2205	39	1189	87	5709
11	29 कातडी, कातड्यांच्या आणि केसाळ कातड्यांच्या वस्तूंचे (दुरुस्ती सोडून) उत्पादन	0	0	1	8	0	0	1	8
12	30 रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व को- ळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	2	15	30	1107	43	1157	79	2345
13	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळून)	3	59	19	260	41	3411	64	3736
14	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	21	2374	28	689	34	1277	89	5055
15	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	4	74	21	428	68	7239	96	7884
16	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागाचे (यंत्र व परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पादन	2	14	21	250	77	2511	101	2785
17	35 यंत्र सामुग्री, तांत्रिक अवजारे आणि सुटे भागाचे (विद्युत यंत्र सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	5	42	17	475	22	517

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे सुरु..

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1995)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	36 विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने, उपकरणे पुरवठा आणि सुटे भाग उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
19	37 परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	0	0	0	0	0	0	0	0
20	38 इतर उत्पादनांचे उद्योग	0	0	0	0	0	0	0	0
21	39 यंत्रसामुग्रीदुरुस्ती(अवजड)	0	0	0	0	0	0	0	0
22	40 वीज उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
23	41 घरगुती गॅस वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0
24	42 जलदाय व्यवस्था	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 बांधकामे	0	0	0	0	0	0	0	0
26	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0
27	63 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0
28	64 दलाल	0	0	0	0	0	0	0	0
29	67 किरकोळ जळण आणि इतर जीवनी-पयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0
30	68 किरकोळ व्यापार	0	0	1	8	0	0	0	0
31	74 कोठार व वस्त्र	0	0	0	0	0	0	0	0
32	97 दुरुस्ती सेवा	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	12	330	26	843	32	936

तक्ता क्रं. 5.3 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अ- धिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
18	36 विद्युत पंजरा सामुग्री व साधने उपकरणे पुरवठा आणि इतर भागाचे उत्पादन	2	86	5	129	31	1138	38	1353
19	37 परिवहनसामुग्री व सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	1	33	2	36	3	69
20	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	1	22	4	44	5	252	10	318
21	39 भांडवली वस्तुची दुरुस्ती	0	0	13	1032	23	1390	36	2422
22	40 वीज	0	0	0	0	6	2853	6	2853
23	41 वायू व वाफ	0	0	2	134	3	135	5	269
24	42 जलदाय व्यवस्था	0	0	0	0	3	61	3	61
25	50 बांधकामे	0	0	0	0	1	17	1	17
26	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	2	36	2	36
27	63 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	1	19	0	0	1	19
28	64 दलाल	0	0	1	69	0	0	1	69
29	67 किरकोळ जळण आणि इतर जीवो- पयोगी वस्तुचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	2	52	2	52
30	68 किरकोळ व्यापार	1	2	0	0	75	411	76	413
31	74 कोठार व वखार	0	0	0	0	1	29	1	29
32	97 दुरुस्ती सेवा	1	13	0	0	2	37	3	50
जिल्हा एकूण		100	3372	549	9487	593	33180	188	3030

आधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1994-95)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भांडवल रु.	सेवते भांडवल रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7
1	20 व 21. खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	449696	319836	2195	3076	65238
2	22 पेय, तंबासु पदार्थांचे उत्पादन	55795	90558	849	1218	9091
3	23 सुती कापडाचे उत्पादन	295885	-296873	5413	6164	159403
4	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	2794167	900100	729	1008	16164
5	26 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा-शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	30483	15670	187	240	2546
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	75929	11713	357	456	7699
7	28 कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग.	137362	37103	1627	2151	61651
8	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	90234	126596	1053	1437	24539
9	31 रसायने, रासा. पदार्थांचे उत्पा. (पेट्रोलियम, कोळशांचे पदार्थ वगळून)	602545	550730	2010	2533	54038
10	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	29912	116925	1596	1881	15904
11	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	4687911	2456848	4599	6343	169436
12	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागाचे उत्पा. (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	81467	94694	614	867	24667
13	35 यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे सुटेभागांचे उत्पा. (विद्युत यंत्रसामुग्री वग.)	57552	-23057	467	699	23325
14	36 विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे पुरवठा व सुटेभागांचे उत्पा.	17401	56455	134	198	1207
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	15940	25012	307	440	19677
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	15560	10705	107	171	2804
17	39 सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	9461	81763	760	951	30627
18	97 दुरुस्ती व सेवा	575	1423	60	76	1404
19	इतर	1891066	1123420	12841	17794	295656
जिल्हा एकूण		11339441	5699621	35905	47703	985016

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी	मूल्य वृद्धी
1	2	8	9	10	11
1	20 व 21 साद्य पदार्थांचे उत्पादन	111277	3550070	2843031	669594
2	22 पेय, तंबासु पदार्थांचे उत्पादन	16113	549892	488362	52132
3	23 सुती कापडांचे उत्पादन	210594	1138769	926118	187048
4	24 कृत्रिम कापडांचे उत्पादन	34464	2879862	2188546	562648
5	26 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	4112	29654	20201	8061
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	11828	132517	106615	24206
7	28 कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	91119	447361	337709	102926
8	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	43324	858483	662773	183733
9	31 रसायने, रासा. पदार्थांचे उत्पा. (पेट्रोलियम, कोळशांचे पदार्थ वगळून)	91137	1510154	1196678	248447
10	32 अधातू सनिज पदार्थांचे उत्पादन	22123	180381	128530	46191
11	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	323714	11397904	8358082	2615981
12	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागांचे उत्पा (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	40618	401738	295783	98934
13	35 यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे सुटेभागांचे उत्पा. (विद्युत यंत्रसामुग्री वग.)	39797	472841	401348	64342
14	36 विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे पुरवठा व सुटेभागांचे उत्पा.	2921	101651	77764	22426
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	29748	104175	70618	32537
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	7338	128014	108255	18265
17	39 सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	42516	73424	27965	43442
18	97 दुरुस्ती व सेवा	2003	5378	1853	3426
19	इतर	499248	8252692	6685351	1367536
जिल्हा एकूण		1623994	32214960	24925582	6351875

टिप :- उद्योगनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नमुना निवडीवर) माहिती 'इतर' समोर देण्यात आलेली आहे.
आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1995

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बा. ब.	वर्ष 1995
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	2894
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	465
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	46617
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	239987
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	-
	(अ) खाजगी क्षेत्र	72
	(ब) सार्वजनिक क्षेत्र	920
	(क) एकूण	992
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	-
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	625
	(ब) इतर	367
	(क) एकूण	992
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2021
	ब) नोकरी दिलेले	91
	2) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1938
	ब) नोकरी दिलेले	222
	3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1911
	ब) नोकरी दिलेले	61
	4) विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	-
	ब) नोकरी दिलेले	-
	5) शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	452
	ब) नोकरी दिलेले	13

.....128.....
तकता क्रमांक 5.5 पुढे चालु

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1995

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बा-ब	वर्ष 1995
1	2	3
7	6) खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	13 7
	7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	1327 32
	8) क्राफ्टस्मन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	231 27
	9) सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	19343 133
	10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	19381 376
	11) एकूण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	46617 992

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

.....180.....

तबता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1995-96

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष
			1995-96
1	2	3	4
	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र		
	(1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	2153
	(2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा	संख्या	9
	(3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	3628
2	विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन		
	(1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	825
	(2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा	संख्या	15
	(3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	560

आधार नं 1) उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

....131....
तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1995)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	वर्ग - 1	1020	18	1
2.	वर्ग - 2	1930	324	14
3.	वर्ग - 3	25916	8638	1082
4.	वर्ग - 4	10520	1234	964
5.	एकूण वर्ग - 1 ते 4	39386	10264	2061
6.	*इतर वर्ग 5 ते 9 व 0	3629	3109	453
7.	एकूण - 1 ते 9 व 0	43015	13373	2514

टिप - * इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 96 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	स्वाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषि	00	31	2646	382	-	3028
2	खाणकाम	10	10	-	13477	-	13477
3	वस्तू निर्माण	20 व 31	275	10491	8486	27479	46456
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 42	11	-	7651	-	7651
5	बांधकाम	50	51	6158	3651	95	9878
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	81	-	648	2106	2754
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	70 ते 75	22	41364	5348	33	46750
8	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	211	-	799	2613	11412
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	90 ते 96	744	39650	37162	17259	94071
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण		1436	100309	85578	49590	235477

आधार - उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

....133....

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च 1996 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31.3.61	1897	12	216	235631
		31.3.71	1897	12	655	380000
		31.3.81	1883	13	1309	793000
		31.3.91	1878	23	1878	1256225
		31.3.95	1878	23	1878	1256225
		31.3.96	1878	23	1878	1256225
2	साजंजी विद्युत कंपन्या	31.3.61	1897	12	-	-
	जिल्हा एकूण	31.3.61	1897	12	216	235631
		31.3.71	1897	12	655	380000
		31.3.81	1883	13	1309	793000
		31.3.91	1878	23	1878	1256225
		31.3.95	1878	23	1878	1256225
		31.3.96	1878	23	1878	1256225

तक्ता क्र. 5.9 पुढे चालू....

लेखा क्रमांक : 5.9 पुढे चालू ..

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

31 मार्च 96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे संख्या	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-61	11	144041	227	379672
		31-03-71	12	787700	667	1167700
		31-03-81	13	1081000	1322	1874000
		31-03-91	23	2030914	1901	3287139
		31-03-95	23	2030914	1901	3287139
		31-03-96	23	2030914	1901	3287139
2	खाजगी विद्युत कंपनी	31-03-81	1	643659	1	643659
जिल्हा एकूण		31-03-61	12	787700	228	1023331
		31-03-71	12	787700	667	1167700
		31-03-81	13	1081000	1322	1874000
		31-03-91	23	2030914	1901	3287139
		31-03-95	23	2030914	1901	3287139
		31-03-96	23	2030914	1901	3287139

टीप :- 1) 31 मार्च 1981 नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

2) 31 मार्च 1987 अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण करण्यात आले. यात प्रकल्पगतरत गावांचा समावेश नाही.

आधार :- अधीक्षक अभियंता, नागपूर [ग्रामीण] [प्र] विभाग, म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

.....185....

लक्षता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 1995-96 या वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

(हजार किलोवॅट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्सची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	313621 (26.59)	62724 (4.67)	705392 (60.00)	14927 (1.30)	32624 (5.23)	53780 (4.50)	1183068	472709
2	हायड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
3	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	313621 (26.59)	62724 (4.67)	705392 (60.00)	14927 (1.30)	32624 (5.23)	53780 (4.50)	1183068	472709

टिप : कॅसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

- आधार : 1) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ, म. रा. वि. म. मंडळ, नागपूर.
 2) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम नि संचालन व सुव्यवस्था विभाग क्र. 1 म. रा. वि. मं., नागपूर.
 3) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम नि संचालन व सुव्यवस्था विभाग क्र. 1 म. रा. वि. मं., नागपूर.
 4) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम नि संचालन व सुव्यवस्था विभाग क्र. 1 म. रा. वि. मं., काटोल.

....136....

तक्ता क्रमांक - 5.11

(आर्थिक गणना-1990)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	उद्योगाची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग **	5025	1087	6112	20943	50533	71476	25968	51620	77588
	ब. आस्थापना ***	1021	329	1350	7051	27888	34939	8072	28217	36289
	क. एकूण	6046	1416	7462	27994	78421	106415	34040	79837	113877
2.	मालकीच्या प्रकारा नुसार एकूण उद्योग [संख्या]									
	अ. सहकारी	40	6	46	620	1041	1661	660	1047	1707
	ब. सार्वजनिक	15	22	37	3443	3231	6674	3458	3253	6711
	क. खाजगी	5991	1388	7379	23931	74149	98080	29922	75537	105459
3.	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनु जाती	8.03	5.79	7.61	12.10	8.23	9.25	11.38	8.19	9.14
	ब. अनु जमाती	15.78	10.45	14.77	11.10	10.76	10.85	11.94	10.75	11.10
4.	जागेविरहित कार्यान्वीत असलेल्या उद्योगाची एकूणशी टक्केवारी	34.51	42.65	36.06	15.23	13.14	13.69	18.66	13.66	15.15
5.	शक्तीवर चालणा-या उद्योगाची एकूण संस्थेची टक्केवारी	5.17	3.38	4.83	23.17	18.10	19.44	19.97	17.84	18.48

तक्ता क्रं 5.11 पुढे सुरु....

.....137....

तक्ता क्रमांक - 5.11 पुढे चालू

(आर्थिक गणना-1990)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6.	सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या									
	अ) एकूण कामगार	9547	2993	12540	84642	308556	393198	94189	311549	405738
	ब) वेतनावर काम करणारे कामगार	1414	963	2377	53083	214424	267507	54497	215387	269884
	क) वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	14.91	32.17	18.95	62.73	69.49	68.03	57.85	69.13	66.51
	ड) कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	4	4	3	4	4

टीप :- * कृषि उत्पादन व मळे वगळून कृषि संबंधित उद्योग

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीत कमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)
(कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	6046	9547	1416	2993	7462	12540
2.	सनिज उत्पादन व खाणकाम	272	4886	22	1266	294	6152
3.	वस्तुनिर्माण	8505	39643	16699	67956	25204	107599
4.	वीज, गॅस आणि पाणी- पुरवठा	90	794	207	5130	297	5924
5.	बांधकाम	181	451	884	2819	1065	3270
6.	घाऊक व्यापार	132	598	1200	5373	1332	5971
7.	किरकोळ व्यापार	7264	10162	31247	66160	38511	76322
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1381	2858	3461	13025	4842	15833
9.	वाहतूक	182	577	2340	16084	2522	16661
10.	साठवण आणि गोदाम विषयक	122	488	1353	3694	1475	4182
11.	दळणवळण	140	330	133	4060	273	4440
12.	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	550	1293	2552	16496	3102	17789
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9168	21307	18221	105458	27389	126765
14.	इतर सेवा [इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या]	7	1205	102	1035	109	2240
15.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	34040	94189	79837	311549	113877	405738

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1990)

तक्ता क्रमांक - 5.13

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि अस्थापनांची संख्या(आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	अस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1.	कृषि	0	1021	329	1350
2.	साणकाम व दगडकाम	1	132	19	151
3.	वस्तुनिर्माण	2 व 3	1234	5055	6289
4.	वीज, गॅस व पाणीपुरवठा	4	89	203	292
5.	बांधकाम	5	17	206	223
6.	घाऊक व्यापार	6	28	633	711
7.	किरकोळ व्यापार	6	807	8779	9586
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	343	1733	2076
9.	वाहतूक	7	109	679	788
10.	साठवण व गोदामविषयक	7	103	870	973
11.	दळणवळण	7	139	125	264
12.	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदेविषयक	8	208	1234	1442
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	3835	8239	12074
14.	इतर	10	7	63	70
एकूण			8072	28217	36289

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तबला क्र. 5. 14

महत्वाच्या उद्योगानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनातील
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	0	2575	1328	3903
2	साणकाम व दगडकाम	1	4743	1261	6004
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	28502	47270	75772
4	बीज व गॅस पाणी	4	793	5126	5919
5	बांधकाम	5	253	1989	2242
6	घाऊक व्यापार	6	472	4645	5117
7	किरकोळ व्यापार	6	2130	37447	39577
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	6	1409	10407	11816
9	वाहतूक	7	485	14264	14749
10	साठवणूक व वस्त्र	7	466	3108	3574
11	दळणवळण	7	379	4050	4429
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	8	888	14799	15687
13	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	14946	92502	107448
14	इतर	10	1205	974	2179
एकूण			59246	239170	298416

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. (आर्थिक गणना - 1990)

.....141.....

तक्ता क्रमांक - 5.15

बिगस कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकात्र (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	620	1041	1661
2.	विजेवर चालणा-या आस्थापनांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	21.77	9.31	13.96
3.	सहकारी आद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
अ)	एकूण संख्या	8925	18970	27895
ब)	प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	14	18	17

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....142....
 तक्ता क्रमांक - 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या
 (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	40	131	6	83	46	214
2.	स्वार्णकाम व दगडकाम	-	-	3	962	3	962
3.	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	138	6340	79	5885	215	12225
4.	वीजबत्ती गॅस व पाणी	5	57	13	87	18	144
5.	बांधकाम	1	1	10	92	11	93
6.	घाऊक व्यापार	8	20	13	706	21	726
7.	किरकोळ व्यापार	86	182	159	647	245	829
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	9	45	25	380	34	425
9.	वाहतूक	2	21	5	1251	7	1272
10.	साठवणूक व वस्त्र	24	138	41	216	65	354
11.	दळणवळण	2	3	4	59	6	62
12.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता, धंदे	66	289	172	1938	238	2227
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	280	1407	517	6747	797	8154
14.	इतर सेवा	1	422	-	-	1	422
15.	प्रमुख - उद्योग गट एकूण	660	9056	1047	19053	1707	28109

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

....148....

तक्ता क्रमांक - 5.17 [अ]

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	6728	9135	9834	13750	16562	22885
2.	3	326	978	957	2871	1283	3849
3.	4	142	568	529	2116	671	2684
4.	5	38	190	166	830	204	1020
5.	6 ते 9	33	230	145	989	178	1219
6.	10 व अधिक	4	40	13	130	17	170
सर्व आकारमान गट		7271	11141	11644	20684	18915	31827

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	423	789	1535	2687	1958	3476
2.	3	101	303	984	2952	1085	3255
3.	4	77	308	719	2876	796	3184
4.	5	87	435	493	2465	580	2900
5.	6-9	157	1136	718	5013	875	6149
6.	10-19	169	2227	376	4736	545	7013
7.	20-49	118	3420	133	3795	251	7215
8.	50-199	75	7428	73	6892	148	14320
9.	200-399	11	2911	12	3375	23	6286
10.	400 व त्यापेक्षा जास्त	16	9545	12	12429	28	29974
सर्व आकारमान गट		1234	28502	5055	47270	6289	75772

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

प्राऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा & नामपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	6416	7625	22010	26049	28426	33674
2.	3	98	294	690	2070	788	2364
3.	4	23	92	188	752	211	844
4.	5	9	45	49	245	58	290
5.	6-9	14	92	46	305	60	397
6.	10 व अधिक	1	10	2	20	3	30
सर्व आकारमान गट		6561	8158	22985	29441	29546	37599

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....146.....
 तबता क्रमांक - 5.18 [ब]

घाऊक व किरकोळ वरगपार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	561	1016	4917	8926	5478	9942
2.	3	155	465	2090	6270	2245	6735
3.	4	35	140	978	3912	1013	4052
4.	5	32	160	457	2285	489	2445
5.	6-9	38	255	647	4508	685	4763
6.	10-19	9	112	202	2453	211	2565
7.	20-49	2	69	56	1472	58	1541
8.	50-199	3	385	113	11459	116	11844
9.	200-399	-	-	1	265	1	265
10.	400 आणि त्यापेक्षा जास्त	-	-	1	542	1	542
सर्व आकारमान गट		835	2602	9462	42092	10297	44694

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

....147....

तक्ता क्रमांक - 5.19 [अ]

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	5221	5878	9509	11209	14730	17087
2.	3	67	201	310	930	377	1131
3.	4	10	40	86	344	96	384
4.	5	10	50	41	205	51	255
5.	6 ते 9	18	122	29	198	47	320
6.	10 व अधिक	7	70	7	70	14	140
सर्व	आकारमान गट	5333	6361	9982	12956	15315	19317

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....143.....
 तक्ता क्रमांक - 5.19 [ब]

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	2505	3736	3739	6313	6244	10049
2.	3	326	978	1223	3669	1549	4647
3.	4	206	824	641	2564	847	3388
4.	5	164	820	395	1975	559	2795
5.	6-9	348	2468	677	4844	1025	7312
6.	10-19	186	2392	692	9343	878	11735
7.	20-49	82	2291	540	16256	622	18547
8.	50-199	18	1437	290	25924	308	27361
9.	200-399	-	-	29	7917	29	7917
10.	400 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	13	13697	13	13697
सर्व आकारमान गट		3835	14946	8239	92502	12074	107448

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

....149....

तक्ता क्रमांक - 5.20 [अ]

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	24766	30546	47911	58668	72677	89209
2.	3	784	2352	2233	6699	3017	9051
3.	4	254	1016	913	3652	1167	4668
4.	5	73	365	295	1475	368	1840
5.	6 ते 9	76	514	245	1660	321	2174
6.	10 व अधिक	15	150	23	230	38	380
सर्व आकारमान गट		25968	34943	51620	72379	77588	107322

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....15.....
 तक्ता क्रमांक - 5.20 (ब)

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		4735	7813	12214	21280	16949	29093
2. 3		943	2829	5278	15834	6221	18663
3. 4		462	1848	2952	11808	3414	13656
4. 5		379	1395	1747	8735	2126	10626
5. 6-9		676	4805	2663	18738	3339	23543
6. 10-19		489	6301	1688	22079	2177	28380
7. 20-49		239	6914	988	29214	1227	36128
8. 50-199		113	10582	593	54942	706	65524
9. 200-399		16	4300	53	14572	69	18872
10. 400 आणि त्यापेक्षा जास्त		20	11959	41	49968	61	53927
सर्व	आकारमान गट	8072	59246	28217	239170	36289	298416

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.... 101....

तत्का क्रमांक : 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31-3-96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1	2	3
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	
1.1	जिल्हामध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	583
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार ध्यावा)	-
2.0	बिगर कृषि पत संस्था (एकूण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	
	अ. नागरी बँका	12
	ब. कर्मचारी पत संस्था	352
2.2	इतर बिगर कृषि पत संस्था	
	अ. कर्मचारी पत संस्था	-
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिशी, श्रिष्ट आणि पतसंस्था वगैरे)	368
	क. इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकूण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब. विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ. सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	13
	ब. विशेष	-
3.3	इतर	3
4.0	उत्पादक संस्था(एकूण)(तपशील 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1510
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशील 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1648
	एकूण	4504

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

....159...

तत्का क्रमांक 6.2

जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती
(31-03-1996 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[रूपये व सभासद संख्या हजारात]

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	4504
2	एकूण सभासद	974
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1472573
4	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल ब. स्वतःचा निधी	1689 664124
5	ठेवी	3197053
6	सेवते भांडवल	8490693
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	3651691
8	खरेदीची किंमत	650386
9	विक्रीची किंमत	857270
10	नफा मिळालेल्याः अ. संस्था ब. रक्कम	2130 472
11	तोट्यातीलः अ. संस्था ब. रक्कम	1119 61
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	1255

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	लेखा परीक्षणानुसार वर्गवारी				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर [श]	-	-	-	-	-	-	2652
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	271
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	109
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	122
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	130
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	160
7	कुही	-	-	-	-	-	-	84
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	72
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	139
10	नागपूरगा	-	-	-	-	-	-	174
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	125
12	कांटोल	-	-	-	-	-	-	163
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	134
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	169
जिल्हा एकूण		144	394	1583	22	4	2357	4504

टीप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षा नुसार) होत असल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- 1) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, वर्ग - १, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था, (दुग्ध), नागपूर.

जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	सेवते भांडवल
			संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
2	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, लि.	86	2318	163	54247	130405	1300426	1688347
3	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक,	-	-	-	-	-	-	-
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा,	-	-	-	-	-	-	-
5	राज्य कृषि-व ग्रामीण विकास बँक	14	41	24335	22559	-	1652	-

तत्का क्रमांक : 6.4 पुढे सुरु

अ. क्र.	अल्प मुदतीचे कर्ज			मध्यम दीर्घ		येणे कर्ज			थकलेली कर्ज			
	रोख पंत	वटवि-लेली बिले	एकूण (10 + 11)	शेतीच्या कामा-साठी	मुदती-ची कर्जे	दीर्घ-ची कर्जे	अल्प मुदतीची	मध्यम मुदतीची	दीर्घ मुदतीची	अल्प मुदतीची	मध्यम मुदतीची	दीर्घ मुदतीची
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	476484	31417571	31894055	199770	24455	3390	567232	298757	27615	296641	81463	7973
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	40072	-	-	248542	-	-	39664

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

** स्तंभ क्र.18 मधील कर्जे स्तंभ क्र.12 पैकी आहेत.

.... 100....

तक्ता क्रमांक : 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदार संख्या	सभासद संख्या			भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल	
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	68	21056	19420	16550	2472	398	3765	51
3	पारशिवनी	46	15515	15515	5513	10002	-	4480	34
4	रामटेक	11	12589	7667	1870	4972	825	5575	40
5	मौदा	54	16240	15541	8130	7280	131	6955	492
6	कामठी	35	9318	9096	1421	7106	569	3521	12
7	कुही	46	22030	18407	7653	10754	-	5207	-
8	भिवापूर	29	11927	11652	4929	6584	139	3342	284
9	उमरेड	37	14028	13208	4052	7846	1310	4965	17
10	नागपूर(गा)	59	14593	14593	5122	9341	130	4010	-
11	हिंगणा	53	16096	14540	4523	9654	363	5647	61
12	काटोल	41	26900	22350	5611	9760	6979	5076	186
13	नरखेड	58	16922	16982	10513	6002	467	6968	30
14	कळमेश्वर	48	17670	16190	7570	6641	1979	3962	68
जिल्हा एकूण		583	215114	195161	83457	98414	13290	63473	1275

तक्ता क्र. 6.5 पुढे सुरु ...

.....156.....

तक्ता क्रमांक : 6.5 पुढे सुरु

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खेळने भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) कर्जेदार कर्जाची रक्कम (रु.)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद रक्कम (रु.)	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	710	21636	30076	1942	13587	5026	23268
3	पारशिवनी	690	41223	49286	5585	20794	5585	37907
4	रामटेक	202	25933	37082	330	11889	3380	37485
5	मौदा	765	59235	67828	1606	22237	6257	55818
6	कामठी	127	18949	21765	1791	11889	1795	20764
7	कुही	129	34291	51793	2335	21215	5230	47811
8	भिवापूर	474	16479	24901	1581	13739	4119	17963
9	उमखेड	670	15147	27329	2098	15617	2552	15849
10	नागपूरगा	602	14507	20494	1848	15792	3692	12324
11	हिंगणा	259	24771	34085	3931	23572	3485	13442
12	काटोल	295	39678	44887	2516	17765	6055	30735
13	नरखेड	333	58537	62636	2867	26029	8272	44859
14	कळमेश्वर	172	28155	36970	1528	13904	4349	19539
जिल्हा एकूण		5437	395541	509132	30008	228029	59797	377764

तक्ता क्र. 6.5 पुढे सुरु

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		२ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	2977	21685	1385	8234	1592	13451
3	पारशिवनी	3757	28915	1881	14041	1876	14874
4	रामटेक	1729	28616	1302	25307	427	3309
5	मौदा	2940	24266	1422	10556	1518	13710
6	कामठी	1926	13557	958	8171	968	5386
7	कुही	3456	22778	829	11635	2627	11143
8	भिवापूर	2455	14191	1299	7073	1156	7118
9	उमरेड	2270	11340	1227	7100	1043	4240
10	नागपूरगा	1263	6925	1133	6309	130	616
11	हिंगणा	2402	14809	1629	9814	773	4995
12	काटोल	4181	22313	1983	12574	2198	9739
13	नरखेड	4768	27576	1890	17121	2878	10455
14	कळमेश्वर	1872	19881	491	10342	1421	9539
जिल्हा एकूण		35996	252852	17429	148277	18607	108575

.....158....

तक्ता क्रमांक : 0.6

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य, 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल (रु.)	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल (रु.)
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-
12	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्र. 0.6 पुढे सुरु . . .

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम (रु.)	बाकी असलेले सदा	रक्कम (रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	-
13	नरसुड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	-	-	-	-	-	-

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

क. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		२ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		२ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर [श]	-	-	-	-	-	-
2	सावनेरे	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुर्ही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरगा	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	-	-	-	-	-

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

....161....

तक्ता क्रमांक : 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण स्वातेदारांची संख्या	सभासद संख्या			भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ 9 पैकी शासकीय भाग भांडवल	
				एकूण	लहान स्वातेदार	मोठे स्वातेदार			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	10	3954	3983	1666	1670	647	571	304
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरग्रा	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	3	4892	4917	2733	1644	540	266	110
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा	एकूण	13	8846	8900	4399	3314	1187	837	414

तक्ता क्र. 6.7 पुढे सुरु

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रुपये)	खेळते भांडवल (रुपये)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) कर्जदार कर्जाची रक्कम (रुपये)	येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद	रक्कम (रुपये)
---------	-------	----------------------------	-------------------------------------	----------------------	--	---	---------------

1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	5	10701	12495	64	1889	267	8091
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरगा	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	110	1	2448	3196	174	1467	488
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		115	10702	14948	3260	2063	1734	8579

....1003....

तत्ता क्रमांक : 6.7 पुढे सुरु . . .

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षापेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षापेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)
1.	2.	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	203	1799	131	1101	72	698
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	362	1194	260	836	102	358
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-
14	कलमेश्वर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		565	2993	391	1937	174	1056

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

....164....

तक्का क्रमांक : 6.8

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकमा ४ ते १३	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापू स	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताग व. मेष्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	12766	-	-	3749	392	2833	5792	-	-	-	-
3	पारशिवनी	8992	205	3603	401	-	-	4021	336	426	-	-
4	रामटेक	3187	214	2930	-	-	-	-	-	43	-	-
5	मौदा	11710	272	8067	-	-	-	-	-	164	-	3207
6	कामठी	10831	-	76	203	-	-	305	2959	411	-	6877
7	कुही	16737	-	1935	-	-	7080	60	5940	794	-	928
8	भिवापूर	12574	11	487	-	-	-	374	6459	-	-	5243
9	उमरेड	14443	950	512	201	-	-	5010	7770	-	-	-
10	नागपूर(गा)	12229	45	-	2253	17	-	4260	4923	-	-	731
11	हिंमणां	18283	5783	-	230	347	-	123	-	8173	-	3627
12	काटोल	17071	129	-	2530	-	-	2846	5531	-	-	6035
13	नरखेड	25798	-	-	199	2911	12854	9834	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	13904	-	-	3331	710	130	5200	-	-	-	4533
जिल्हा एकूण		178525	7609	17610	13097	4377	22397	37825	33918	10011	-	31181

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....165....

तत्का कर्मांक : 6.9

जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार	डाळी	इतर	कापूस	गळी-तांदूळ	ऊस	तांदूळ	इतर
		4 ते 13			वर्गीय धान्ये						व मेष्टा	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....100...

तक्ता क्रमांक : 6.10

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना 4.ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	ऊस	ताग व मेषटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	512	-	382	-	-	-	-	-	-	-	130
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	1178	40	-	173	-	-	195	483	-	-	287
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1690	40	382	173	-	-	195	483	-	-	417

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....167....

तक्ता क्रमांक : 6.11

जिल्ह्यातील बिगर कृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभा-सद संख्या	भाग-भांडवल (रु.)	राखीव व इतर निधी (रु.)	ठेवी (रु.)	सेवते भांडवल (रु.)	कर्जे			
								अग्रिम (रु.)	वसूल झालेले (रु.)	येणे (रु.)	थकी त (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 प्राथमिक सहकारी बँका											
1.	नागरी बँका	12	133919	92055	245467	1825443	2065189	1525987	1383333	1261803	122496
2.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	352	202168	290294	28611	44948	579666	224279	198088	391680	28765
2 इतर बिगरकृषि											
1.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	इतर (नागरी पतपेढी)	368	114709	631297	4576	24584	866688	602671	1093788	697335	14943

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

.....168.....

तक्ता क्रमांक : 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभास-दांची संख्या	खेळते भांड-वल (रु.)	खेदीची किंमत(रु.)			विक्रीची किंमत(रु.)		
					कृषि उत्पादन	शेती-च्या जेच्या वस्तू	उप-भोगा-च्या वस्तू	मालक म्हणून	अड-त्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर [श]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1	373	4513	29	6314	1977	-	-	-
3	पारशिवनी	2	1138	5487	6545	13773	3423	39287	-	39287
4	रामटेक	1	1778	2463	681	8431	7497	-	-	-
5	मौदा	1	690	4355	-	10731	2361	-	-	-
6	कामठी	2	804	796	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1	1698	951	723	683	4567	-	-	-
8	भिवापूर	1	999	2461	-	3353	3249	-	-	-
9	उमरेड	1	1692	4568	-	5186	3003	-	-	-
10	नागपूरगा	2	884	5865	-	78	163	-	80000	80000
11	हिंमणा	1	865	4162	74871	8204	2541	85417	74671	160088
12	काटोल	1	3055	3299	7094	11045	9189	27328	13	27341
13	नरसेड	1	1516	2192	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1	2072	2773	-	16236	5252	21488	5220	26708
जिल्हा एकूण		17	18801	392760	163231	436154	51001	697366	159904	857270
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		1	1237	348875	73288	352120	7779	523846	-	523846

तक्ता क्र. 6.12 पुढे सुरु...

.....139.....

तक्ता क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु...

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.96 अखेर

जिल्हा नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळी-ताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर शि	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	7537	672	-	-	116	8325
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1	1	4008	-	-	18	-	4028
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	429	-	-	-	-	429
10	नागपूरग्रा	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	74671	-	-	-	74671
12	काटोल	-	60	480	-	6974	202	-	7716
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	95906	-	-	-	95906
जिल्हा एकूण		1	61	12454	171249	6974	220	116	191075

जिल्हा पातळी-
वरील संस्था

तक्ता क्र. 6.12 पुढे सुरु...

.... 170....

तत्का क्रमांक : 6.12 पुढे सुद्ध

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तुंची विक्री (आडते व मालक म्हणून)				एकूण	उपभोग्य वस्तुंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषि अवजारे	इतर		
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	4069	1851	49	59	6028	2042
3	पारशिवनी	18642	2918	198	7537	29295	6336
4	रामटेक	8217	744	-	5	8966	8204
5	मौदा	10503	497	65	-	11065	2485
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	6278	838	706	630	8452	4028
8	भिवापूर	2818	837	150	-	3305	3411
9	उमरेड	3647	1154	290	-	5091	2577
10	नागपूर(गा)	-	79	-	-	79	134
11	हिंगणा	12781	3730	-	336	16847	2296
12	काटोल	8616	1856	465	8217	19154	918
13	नरसेड	264	-	-	-	264	2593
14	कळमेश्वर	12261	2297	20	-	14578	4832
जिल्हा एकूण		494723	17339	3372	34630	550064	39856
जिल्हा पातळी- वरील संस्था		406627	1038	1429	17846	426940	-

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल (रुपये)	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	सेवते भांडवल (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7
1	<u>उत्पादक संस्था</u>					
1.1	साखर कारखाने	3	15089	197866	125257	476164
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	17	13130	6612	10508	30809
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, यंत्रमाग)	481	42098	17422	6660	388955
1.4	सूत गिरण्या	9	7810	52489	75183	555761
1.5	औद्योगिक वसाहती/संस्था	-	-	-	-	-
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	476	15764	3929	569	31452
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	273	15671	511	3047	9821
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघटना	1	125	1258	7868	11252
1.9	मत्स्यव्यवसाय संस्था/संघ	88	8400	448	1177	10200
1.10	शेती संस्था	4	804	51	18	1347
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	42	3001	511	42	19761
1.12	वन कामगार संस्था	34	2355	282	4821	37955
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	82	5710	4569	257	9782
2	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
2.1	ग्राहक भांडारे	402	96572	8534	4102	89333
2.2	गृह निर्माण संस्था	1068	62410	18727	7260	1194123
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	118	6663	1273	436	6651
2.4	परिवहन संस्था	18	358	117	17	754
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	-	-	-	-	-
	क) इतर	42	4372	3232	2291	8471

आधार : 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर.

3) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

4) प्रादेशिक सहसंचालक, (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत क. उत्पादित साखरेचे वजन ड. उत्पादित साखरेची किंमत	हजार मे. टन लाख रुपये हजार मे. टन लाख रुपये	72 331 6 556
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू माम ब. सूत खरेदी क. उत्पादन ड. विक्री	संख्या लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	12813 1617 4749 4493
3	सूत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या ब. उत्पादित सूत	संख्या "00" हजार टन	1821 3803
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी ब. उत्पादन क. विक्री	लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	46 47 46
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुध खरेदीची किंमत ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	730 754
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	640 650
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	3107 3107
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1413 1570
9	कृषि संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन	"00" हेक्टर लाख रुपये	5 3
10	उपसा सिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	33
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कुपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	निरंक निरंक
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	378 391
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	1241 1298
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामांची अदा. किं. क. दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये -- " --	उ. ना. 205 79
15	गृह निर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची संख्या	संख्या	537

.....173.....

तक्ता क्रमांक : 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.96 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(परिमाण - टनामध्ये , मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात परिमाण	मूल्य (रुपये)	तांदूळ परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर	नागपूर(शा) हिंगणा 1 कामठी 1	प्राथमिक	10	-	-	40142	382203
2	सावनेर	सावनेर	-- " --	1	-	-	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- " --	1	-	-	[x]	3
4	रामटेक	रामटेक	-- " --	-	754	3602	10	65
5	मौदा	मौदा	-- " --	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	-- " --	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	-- " --	2	49	217	17	127
8	उमरुड	उमरुड	-- " --	3	-	-	896	7642
9	काटोल	काटोल	-- " --	1	-	-	-	-
10	नरखेड	नरखेड	-- " --	2	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- " --	3	-	-	-	-
एकूण				24	803	3819	41065	390040

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....174.....
 तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू परिमाण	मूल्य (रुपये)	ज्वारी परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	9511	55906	2311	8744
2	सावनेर	सावनेर	-- "	1	252	1184	1492	4951
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- "	1	5	21	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- "	-	5	20	-	-
5	मौदा	मौदा	-- "	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-- "	1	136	475	86	305
7	भिवापूर	भिवापूर	-- "	2	241	1123	32	109
8	उमरेड	उमरेड	-- "	3	852	4270	94	324
9	काटोल	काटोल	-- "	1	343	1552	269	896
10	नरखेड	नरखेड	-- "	2	-	3	-	2
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- "	3	-	-	-	-
एकूण				24	11345	64554	4284	15331

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....175....
 तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					कापूस परिमाण	मूल्य (रुपये)	तूर परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा काभठी	प्राथमिक	10	13224	187150	2927	48817
2	सावनेर	सावनेर	--	1	9471	120548	1619	26157
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	3527	67236	22	344
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	8	1031
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	-	-	8	114
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	-	-	34	535
8	उमरुड	उमरुड	--	3	5610	105006	345	5495
9	काटोल	काटोल	--	1	-	-	484	7558
10	नरसेड	नरसेड	--	2	1129	12970	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	4234	54399	-	-
एकूण				24	37195	547359	5447	90051

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू ...

.....176.....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					मूग परिमाण	मूल्य (रुपये)	उडीद परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	नागपूर	नागपूर(शाहिंगणा कामठी)	प्राथमिक	10	354	5240	71	1143
2	सावनेर	सावनेर	-- " --	1	1	18	5	49
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- " --	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- " --	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	-- " --	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-- " --	1	40	305	23	308
7	भिवापूर	भिवापूर	-- " --	2	2	23	2	24
8	उमरेड	उमरेड	-- " --	3	5	64	6	75
9	काटोल	काटोल	-- " --	1	4	52	47	648
10	नरखेड	नरखेड	-- " --	2	(x)	2	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- " --	3	-	-	-	-
एकूण				24	406	5704	154	2247

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....177.....
 तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा परिमाण	मूल्य (रुपये)	जवस परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नागपूर	नागपूरशाहिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	2170	22432	488	7774
2	सावनेर	सावनेर	--	1	669	5725	8	114
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	10	81	6	9
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	2	28
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	सांढळ	कुही	--	1	52	402	38	488
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	20	190	70	1098
8	उमरेड	उमरेड	--	3	411	8692	58	966
9	काटोल	काटोल	--	1	971	8790	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	2	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				24	4303	42312	670	10477

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

....178....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भुईमूग परिमाण	मूल्य (रुपये)	तीळ परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नागपूर	नागपूरशाहिगणाकामठी	प्राथमिक	10	51	601	3	80
2	सावनेर	सावनेर	--	1	1058	13041	1	26
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांदळ	कुही	--	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	-	-	-	-
8	उमरेड	उमरेड	--	3	-	-	-	2
9	काटोल	काटोल	--	1	1247	15122	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	2	446	5376	-	1
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				24	2802	34140	4	109

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....179.....
 तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन परिमाण	मूल्य (रुपये)	मिरची परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नागपूर	नागपूरशाहिगणा कामठी	प्राथमिक	10	56377	481506	18891	379541
2	सावनेर	सावनेर	--	1	5361	43398	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	597	5022	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	41	1242	102	922
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांदळ	कुही	--	1	1358	12002	1024	24136
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	4226	36427	3761	51704
8	उमरेड	उमरेड	--	3	13272	113092	913	5740
9	काटोल	काटोल	--	1	15734	139086	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	2	501	3858	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				24	97517	840633	23991	462043

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू ...

.....180....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					संत्रे परिमाण	मूल्य (रुपये)	एकूण परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नागपूर	नागपूरशाहिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	6710	23326	153230	1604463
2	सावनेर	सावनेर	-- "	1	873	1716	20810	221927
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- "	1	-	-	4167	72766
4	रामटेक	रामटेक	-- "	-	-	-	922	6910
5	मौदा	मौदा	-- "	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	-- "	1	-	-	2765	38535
7	भिवापूर	भिवापूर	-- "	2	45	180	8499	91757
8	उमरेड	उमरेड	-- "	3	-	-	21762	247368
9	काटोल	काटोल	-- "	1	8351	12345	27500	186049
10	नरसेड	नरसेड	-- "	2	41425	142522	43501	164734
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- "	3	36370	98010	40604	152409
एकूण				24	93774	278099	323760	2786918

टीप :- [x] परिमाण १ टनापेक्षा कमी.

आधार :- 1) नागपूर जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या.

2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

.....181.....

तक्ता क्रमांक : 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.7.96 अखेर
जिल्हा : नागपूर (रुपये - हजारात)

अ.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-याना दिलेली कर्जे	व्यापा-यां-व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (शहर)	582	-	323941	323941
2	सावनेर	33	-	7691	7691
3	पारशिवनी	16	-	11078	11078
4	रामटेक	17	-	4167	4167
5	मौदा	10	-	3449	3449
6	कामठी	32	-	8802	8802
7	कुही	31	-	1400	1400
8	भिवापूर	18	-	5388	5388
9	उमखेड	68	-	24194	24194
10	नागपूरगा	10	-	2959	2959
11	हिंमणा	4	-	497	497
12	काटोल	22	-	7088	7088
13	नरखेड	4	-	900	900
14	कळमेश्वर	5	-	1305	1305
जिल्हा एकूण		852	-	402859	402859

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 7.1

सार्वजनिक व अर्धसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती-1995

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	रुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	नागपूर (शहर)	11	67	10	5	404	1348
2.	सावनेर	2	3	2	5	11	44
3.	पारशिवनी	2	4	1	5	14	14
4.	रामटेक	4	3	2	4	17	22
5.	मौदा	1	5	-	3	10	6
6.	कामठी	3	4	3	2	18	25
7.	कुही	2	13	1	3	20	27
8.	भिवापूर	-	6	-	3	11	6
9.	उमरेड	2	3	1	4	12	9
10.	नागपूर (ग्रामीण)	-	6	1	2	8	26
11.	हिगणा	-	6	-	4	14	35
12.	काटोल	2	7	2	3	15	52
13.	नरसेड	2	9	2	4	18	38
14.	कळमेश्वर	-	4	1	3	8	32
जिल्हा एकूण		30	140	26	45	580	1684

तक्ता क्रं. 7.1 पुढे सुरु....

तक्ता क्रमांक - 7.1 पुढे चालू

अ. क्र.	तालुका	साटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(00)		
		एकूण	स्त्रियां- साठी	मुलां- साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1		9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	नागपूर (शहर)	4182	1772	503	1467	2332	208	14039	8923	10710
2.	सावनेर	49	20	29	30	90	65	512	561	554
3.	पारशिवनी	85	40	34	17	20	5	327	388	275
4.	रामटेक	113	51	28	40	32	12	565	462	500
5.	मौदा	34	12	-	2	3	-	120	110	120
6.	कामठी	75	53	25	14	21	3	302	461	363
7.	कुही	79	32	5	14	14	8	340	402	260
8.	भिवापूर	41	12	-	1	1	-	115	118	110
9.	उमोड	78	36	10	2	11	2	230	270	348
10.	नागपूर (ग्रामीण)	12	8	4	2	1	-	80	71	68
11.	हिंगणा	36	16	20	1	3	2	559	227	586
12.	काटोल	60	32	28	5	7	4	201	191	203
13.	नरखेड	119	16	73	5	6	5	216	207	105
14.	कळमेश्वर	48	12	36	15	2	1	90	90	126
एकूण जिल्हा बेरीज		5011	2112	795	1615	2543	315	17696	12481	14328

टीप :- साटांची संख्या, उपचार केलेले बाह्यरुग्ण, आंतररुग्ण यांची पुरुष, स्त्रिया, मुले अशी वेगवेगळी माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे 'एकूण' मध्ये पुरुष, स्त्रिया, मुले व मुली यांची संख्या समाविष्ट आहे.

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प., 3) आरोग्य अधिकारी महानगरपालिका 4) उपर्युक्त अधिकारी (नर्सरी)

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1995

जिल्हा बेरीज

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	नागपूरश	एकूण	18838	17513	36351	5204	2927	8131	195	130	325
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	सावनेर	एकूण	1954	1666	3620	568	336	904	25	16	41
		ग्रामीण	841	736	1577	368	228	596	16	10	26
3.	पारशे- वनी	एकूण	902	831	1733	312	202	514	20	20	40
		ग्रामीण	665	631	1296	246	171	417	20	20	40
4.	रामटेक	एकूण	1085	1025	2110	469	329	798	35	24	59
		ग्रामीण	775	701	1476	377	279	656	32	21	53
5.	मौदा	एकूण	963	832	1795	395	272	667	24	9	33
		ग्रामीण	963	832	1795	395	272	667	24	9	33
6.	कामठी	एकूण	2124	1964	4088	500	355	855	13	11	24
		ग्रामीण	520	438	958	230	164	394	13	10	23
7.	कुही	एकूण	919	891	1810	435	353	788	28	20	48
		ग्रामीण	919	891	1810	435	353	788	28	20	48
8.	भिवापूर	एकूण	714	635	1349	287	212	499	15	14	29
		ग्रामीण	714	635	1349	287	212	499	15	14	29
9.	उमडे	एकूण	1299	1122	2421	466	298	764	16	21	37
		ग्रामीण	599	524	1123	277	177	454	14	16	30
10.	नागपूर [गा]	एकूण	952	896	1848	320	206	526	11	7	18
		ग्रामीण	952	896	1848	320	206	526	11	7	18
11.	हिंमणा	एकूण	1051	846	1897	373	225	598	13	14	27
		ग्रामीण	1051	846	1897	373	225	598	13	14	27
12.	काटोल	एकूण	1451	1255	2706	496	280	776	13	14	27
		ग्रामीण	700	600	1300	374	236	610	12	13	25
13.	नरखेड	एकूण	1102	1042	2144	425	295	720	26	16	42
		ग्रामीण	750	691	1441	323	234	557	24	14	38
14.	कळमे- श्वर	एकूण	946	842	1788	329	231	560	17	12	29
		ग्रामीण	632	558	1190	251	184	435	17	10	27
जिल्हा बेरीज		एकूण	34300	31360	65660	10679	6521	17100	451	328	779
		ग्रामीण	10081	8979	19060	4256	2941	7197	239	178	417

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या-1995

जिल्हा - नागपूर

क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूंची संख्या
1	2	3
1.	हिवताप	3
2.	पटकी	-
3.	देवी	-
4.	क्षय	431
5.	न्युमोनिया	306
6.	अमांश, अतिसार, गैस्ट्रो	36
7.	हृदय विकार	1063
8.	विषमज्वर	23
9.	कर्करोग	319
10.	श्वसन क्रियेसंबंधी	415
11.	<u>अपघात</u>	
	अ) आत्महत्या	98
	ब) रहदारी वाहतूक	108
	क) इतर अपघात	936
12.	इतर कारणे	13362
13.	एकूण मृत्यू	17100

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ. क्र.	तहसील	बा-ब	त्रिगुणी लस ति. डो.	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डीटी)	विष-मज्जर	१० वर्षे	१६ वर्षे	ध. लस	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	नागपूर [शहर]	गा. ए.	45728	45728	61570	42230	39570	-	36591	30280	45100	
2.	सावनेर	गा. ए.	4307	4291	4193	4155	3940	-	3807	3378	4432	
		ए.	4874	4858	5197	4713	4417	-	4328	3861	5262	
3.	पारशि-वनी	गा. ए.	3405	3447	3448	3398	3690	-	3494	3072	3543	
		ए.	3405	3447	3448	3398	3690	-	3494	3072	3543	
4.	रामटेक	गा. ए.	2929	2771	2660	2711	2523	-	2997	2881	2728	
		ए.	3478	3320	3293	3115	3706	-	4127	3810	3169	
5.	मौदा	गा. ए.	2941	3111	3056	3106	2756	-	2517	2449	3069	
		ए.	2941	3111	3056	3106	2756	-	2517	2449	3069	
6.	कामठी	गा. ए.	2437	2445	1725	2485	3115	-	2214	1982	2363	
		ए.	4502	4551	4956	4193	4835	-	4532	4192	4050	
7.	कुही	गा. ए.	3051	3059	2827	2786	2930	-	3094	2543	2900	
		ए.	3051	3059	2827	2786	2930	-	3094	2543	2900	
8.	भिवा-पूर	गा. ए.	2059	2070	2114	2023	1922	-	1994	1723	2197	
		ए.	2059	2070	2114	2023	1922	-	1994	1723	2197	
9.	उमरेड	गा. ए.	2279	2284	2341	2340	2232	-	2290	2959	2390	
		ए.	3069	3071	3309	3100	3356	-	3417	3472	3111	
10.	नागपूर [गा]	गा. ए.	3497	3494	3321	3264	3082	-	3156	2574	3504	
		ए.	3497	3494	3321	3264	3082	-	3156	2574	3504	
11.	हिंमणा	गा. ए.	3331	3291	3170	3170	3106	-	3471	2805	3238	
		ए.	3331	3291	3170	3170	3106	-	3471	2805	3238	
12.	काटोल	गा. ए.	2896	2911	2927	2816	3193	-	2802	2662	2551	
		ए.	3440	3455	3629	3569	3722	-	3459	3229	2959	
13.	नरखेड	गा. ए.	3515	3505	3386	3480	3520	-	3167	2845	3730	
		ए.	3993	3983	3874	3978	3929	-	3569	3146	4243	
14.	कळमे-श्वर	गा. ए.	2375	2375	2339	2400	2301	-	2861	1826	2420	
		ए.	2735	2735	2689	2760	2511	-	3186	2151	2858	
जिल्हा एकूण	गा. ए.	39022	34054	37507	38134	38310	-	37864	33699	39065		
	ए.	90109	85173	105449	85405	83532	-	80935	69307	89203		

आधार- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1995-96

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण	१९९५-९६ रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्वीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लूपपध्दती I. U. C. D. संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूर [शहर]	एकूण	23	280	11760	12040	11528	49252
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-
2.	सावनेर	एकूण	6	14	1501	1515	1415	23921
		ग्रामीण	5	13	1367	1380	1305	23921
3.	पारशि-वनी	एकूण	5	89	968	1057	967	18452
		ग्रामीण	5	89	968	1057	967	18452
4.	रामटेक	एकूण	6	38	1010	1048	1075	15816
		ग्रामीण	4	33	755	788	933	15816
5.	मौदा	एकूण	3	17	825	842	1021	17622
		ग्रामीण	3	17	825	842	1021	17622
6.	कामठी	एकूण	3	23	1161	1184	997	12740
		ग्रामीण	2	17	705	722	769	12740
7.	कुही	एकूण	3	22	808	830	986	17825
		ग्रामीण	3	22	808	830	986	17825
8.	भिवापूर	एकूण	3	26	756	782	715	12172
		ग्रामीण	3	26	756	782	715	12172
9.	उमरेड	एकूण	5	55	997	1052	989	13101
		ग्रामीण	4	50	810	860	783	13101
10.	नागपूर [ग्रामीण]	एकूण	2	36	1125	1161	1071	20136
		ग्रामीण	2	36	1125	1161	1071	20136
11.	हिंणणा	एकूण	5	26	1191	1217	932	17630
		ग्रामीण	4	26	1061	1087	932	17630
12.	काटोल	एकूण	4	39	990	1029	1122	17958
		ग्रामीण	3	37	844	881	931	17958
13.	नरसेड	एकूण	4	30	964	994	1272	16474
		ग्रामीण	2	26	854	870	1119	14234
14.	कळमेश्वर	एकूण	3	23	810	833	897	13599
		ग्रामीण	1	18	560	558	607	2449
एकूण जिल्हा बेरीज		एकूण	75	718	24866	25584	24987	266698
		ग्रामीण	41	410	11438	11818	12139	204056

आधार - जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

तत्का क्रमांक : 8.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : नागपूर

क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर (श)	-	-	-	638	496	1134	638	496	1134
		[-]	[-]	[-]	[88.24]	[75.04]	[81.94]	[88.24]	[75.04]	[81.94]
2	सावनेर	36	22	59	26	18	44	62	40	103
		[72.00]	[48.89]	[62.10]	[83.87]	[64.29]	[74.58]	[76.54]	[54.79]	[66.23]
3	पारशिवनी	26	16	42	12	8	20	38	24	62
		[68.42]	[45.71]	[57.53]	[80.00]	[57.14]	[68.96]	[70.37]	[48.98]	[60.78]
4	रामटेक	28	16	45	11	8	19	40	24	64
		[68.29]	[42.11]	[56.25]	[84.62]	[61.54]	[73.08]	[72.73]	[47.06]	[60.95]
5	मौदा	33	21	54	-	-	-	33	21	54
		[-]	[-]	[-]	[73.36]	[38.89]	[60.67]	[73.33]	[38.89]	[60.67]
6	कामठी	22	14	36	42	31	72	64	45	109
		[73.33]	[48.28]	[61.02]	[85.72]	[70.45]	[78.26]	[81.01]	[62.50]	[72.19]
7	कुही	32	21	54	-	-	-	32	21	54
		[-]	[-]	[-]	[69.56]	[46.67]	[58.24]	[69.56]	[46.67]	[58.24]
8	भिवापूर	23	15	38	-	-	-	23	15	38
		[-]	[-]	[-]	[71.78]	[46.88]	[59.38]	[71.88]	[46.88]	[59.38]
9	उमरुड	27	17	45	17	12	28	44	29	73
		[71.05]	[48.57]	[61.64]	[85.00]	[66.67]	[73.68]	[77.19]	[54.72]	[66.36]
10	नागपूर (गा)	36	25	61	8	6	14	44	21	75
		[73.47]	[56.82]	[65.59]	[80.00]	[75.00]	[77.78]	[74.58]	[59.62]	[67.57]
11	हिंगण	32	20	52	7	4	11	39	24	63
		[74.42]	[52.63]	[65.00]	[87.50]	[66.67]	[78.57]	[76.47]	[55.81]	[67.02]
12	काटोल	36	24	60	11	8	19	47	32	79
		[73.47]	[53.33]	[63.83]	[91.67]	[72.73]	[82.61]	[77.05]	[57.14]	[67.52]
13	नरखेड	33	23	56	10	7	17	43	30	73
		[73.33]	[56.10]	[65.12]	[83.33]	[63.64]	[73.91]	[91.49]	[57.69]	[66.97]
14	कळमेश्वर	26	18	44	7	5	12	34	23	57
		[74.29]	[56.25]	[66.67]	[87.50]	[71.43]	[75.00]	[77.07]	[58.97]	[69.51]
जिल्हा एकूण		391	253	645	789	603	1392	1180	856	2037
		[72.15]	[50.39]	[61.68]	[87.60]	[73.55]	[80.91]	[81.79]	[64.74]	[73.64]

टिप : 1) आकडे पूर्णांकात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

3) आकडे केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1991 जनगणना प्रकाशन.

.....189.....
तत्ता क्रमांक : 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1994 - '95

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	1023	1207	1207	-	-	38816	32
2	प्राथमिक शाळा :							
	अ) एक शिक्षकी शाळा							
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	1660	6327	3574	6140	3400	218049	34
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	674	7054	4372	6810	4150	214714	30
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2334	13381	7946	12950	7550	432763	32
3	माध्यमिक शाळा	498	7507	3146	7156	3030	224679	30
4	उच्च माध्यमिक शाळा	146	4693	1760	4667	1754	155635	33
5	सामान्य शिक्षणाची महा-विद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	54	2100	773			70441	34
जिल्हा एकूण		4055	28888	14832	24773	12334	922134	32

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....190....

तक्ता क्रमांक : 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि
सागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1994 - 95

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		विद्यार्थ्यांची		संख्या	
		पूर्वप्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	11050	5592	27360	13449	206	94
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	365689	175111	320	125
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	67074	32374	166519	79180
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	183224	85483
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	30251	13382
6	उच्च माध्य. नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		11050	5592	460123	220984	380520	178264

पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		विद्यार्थ्यांची		संख्या	
		सा. शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		मुली	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	(3+5+7+9)	(4+6+8+10)
1	2	9	10	11	12		
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	38616	19135		
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	366009	175236		
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	233593	111554		
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	183224	85483		
5	इयत्ता 11 व 12	28129	12387	58380	25769		
6	उच्च माध्यमिक नंतर	42312	20857	42312	20857		
जिल्हा एकूण		70441	33244	922134	438034		

तक्ता क्र. 8.3 पुढे सुरु...

....181....

तक्का क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु . . .

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1994 - 95

जिल्हा : नागपूर

अ. क.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	84433	39883	68854	33729	173336	83038	326623	156660
3	इयत्ता 5 ते 7	51493	24599	35888	16792	100004	48033	187385	89424
4	इयत्ता 8 ते 10	40834	18787	24444	11420	78243	37573	143521	67780
5	इयत्ता 11 व 12	13993	5883	5821	2450	24199	10940	44013	19273
6	उच्च माध्य. नंतर	9741	4538	2873	1231	16349	7785	28963	13554
	एकूण	200494	93700	137880	65622	392131	187369	730505	346691

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या				संख्या			
			अनु. जाती		अनु. जमाती		इ. मा. व.		एकूण मा. व.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	17	414	100	192	30	1629	367	2235	497
2	विधी महाविद्यालये	1	175	47	44	17	161	50	370	114
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	241	89	78	24	217	80	536	193
4	आयुर्वे. महाविद्यालये	2	57	29	17	4	132	55	206	88
5	आभि. महाविद्यालये	7	748	137	103	17	1020	121	1871	275
6	इतर									
	अ. तंत्रनिकेतन	21	651	190	315	60	1635	361	2601	611
	ब. आय. टी. आय.	38	514	123	253	65	1051	170	1818	358
	क. डी. एड.	20	255	152	94	47	-	-	969	536
	ड. जी. सी. डी.	2	12	6	5	3	23	14	45	23

तक्का क्रमांक : 8.4 पुढे सुरु

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		शिक्षक	शिक्षिका
1	2	12	13	14	15	16	17
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	1596	371	3831	868	139	52
2	विधी महाविद्यालये	1478	483	1848	597	8	2
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	1452	663	1988	856	320	112
4	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	262	141	468	229	101	25
5	आभियांत्रिकी महाविद्यालये	7216	859	9087	1134	609	72
6	इतर : अ. तंत्रनिकेतन	2742	439	5343	1050	342	83
	ब. आय. टी. आय.	757	114	2575	472	349	25
	क. डी. एड.	777	382	1746	918	153	76
	ड. जी. सी. डी.	32	17	77	40	5	-

आधार : 1) उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे, 2) तंत्रशिक्षण संचालनालय, पुणे, 3) वयवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई.

....198....

तत्का क्रमांक : 8.5

आर्थिक दृष्ट्या मामासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1994-95

जिल्हा : नागपुर.

अ. क्र.	ला	भा.	ध्या	ची	सं	ह्या	एकूण	प्रत्यक्ष	
	माध्य- मिक	कनिष्ठ महावि- द्यालये 11 वी, 12 वी	उच्च शिक्षण	अभिया- त्रिकी महावि- द्यालये	वैद्यकीय महावि- द्यालये	इतर महावि- द्यालये	इतर संस्था	स्वर्य (रुपये हजारात)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	177498	4032	9955	-	-	-	5119	196604	5939

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....194....

तक्का क्रमांक : 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1995 - 96

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	योजनेतर				योजनांतर्गत			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	485346	-	-	485346	44554	-	3750	48304
2	नगरपरिषद	32052	-	-	32052	457	-	-	457
3	कटक मंडळ	713	-	-	713	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	49000	-	-	49000	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		567111	-	-	567111	45011	-	3750	48761

तक्का क्रमांक : 8.6 पुढे सुरु...

अ. क्र.	यंत्रणा	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हापरिषद	529900	-	3750	533650
2	नगरपरिषद	32509	-	-	32509
3	कटक मंडळ	713	-	-	713
4	महानगरपालिका	49000	-	-	49000
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		612122	-	3750	615872

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
2) उपसंचालक, शिक्षण विभाग, नागपूर.

.....195....
तत्का क्रमांक : 8.7

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन(कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा(आठवो ते बारावी)

जिल्हा : नागपूर

1995 - 96

अ.क.	बा	ब	प रि मा ण	माहिती
1			3	4
1	शाळांची संख्या		संख्या	78
2	पटावरील संख्या	अ. मुले	संख्या	8136
		ब. मुली	संख्या	1666
	एकूण (अ + ब)		संख्या	9802
	एकूण खर्च		रुपये हजारात	29629817

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर

....196....

तक्ता क्रमांक : 8.8

जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1995 - 96

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नवसाक्षरांसाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम		संपूर्ण साक्षरता मोहिम	
		जन शिक्षण निलयम केंद्राची संख्या	दाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या	साक्षरता केंद्राची संख्या	दाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर [श]	-	-	-	-
2	सावनेर	3	54	1674	14379
3	पारशिवनी	-	-	1431	10740
4	रामटेक	47	846	1709	15069
5	मौदा	43	774	1201	11787
6	कामठी	1	18	1005	10045
7	कुही	10	180	1417	12485
8	भिवापूर	-	-	887	8806
9	उमरेड	-	-	1161	11470
10	नागपूर [गा]	21	378	1105	8397
11	हििंगणा	7	126	992	9723
12	काटोल	2	36	2007	12135
13	नरखेड	-	-	1071	10824
14	कळमेश्वर	5	90	1005	7800
जिल्हा एकूण		139	2502	16665	143646

टीप :- नागपूर जिल्हा 100 % साक्षर करावयाचा असल्याने प्रौढ शिक्षण केंद्रे बंद करण्यात आले. आणि नवसाक्षरांसाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम यात जन शिक्षण निलयम केंद्रे या योजनेचा समावेश केलेला आहे.

आधार : जिल्हा प्रौढ शिक्षणाधिकारी, नागपूर.

....197....

तत्का क्रमांक : 8.9

शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था 1994-95

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा	ब	परिमाण	माहिती.
1	2	3	4	
1	<u>शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	संख्या	17
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	20
	क.	शाळास्तर	-- " --	-
2	<u>पटावरील संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	-- " --	4211
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	1746
	क.	शाळास्तर	-- " --	-
3	<u>एकूण खर्च (रुपये)</u>			
	अ.	पदवीस्तर	रुपये	उ. ना.
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	उ. ना.
	क.	शाळास्तर	-- " --	उ. ना.

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

.....198.....
तक्ता क्रमांक-9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी [31 मार्च 1996 या वर्षाअखेर]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1.	1) ब्राडगेज	146.88
	2) दुहेरी	175.54
	3) तिहेरी व अधिक	-
2.	मिटर गेज	-
3.	नेरो गेज	135.00
एकूण रेल्वे मार्ग		457.42

आधार :- 1) विभागीय व्यक्स्थापक, मध्यरेल्वे, नागपूर.

2) विभागीय व्यक्स्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

तक्ता क्रमांक-9.1(ब)

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [31 मार्च 1996' या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1.	नागपूरशा	1)इतवारी 2) कळमना 3)अजनी 4)नागपूर 5) भरतवाडा 6) भांडवाडी	ब्रॉड-गेज ब्रॉड-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे मध्य-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
2	सावनेर	1)पिंपळा 2)पाटणसाचंगी 3)टाकळी(भंसाळी) 4)मालेगाव 5)सावनेर 6)केळवद 7) सांपा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
3	पारशिवनी	1)कन्हान 2)हुंबरी सुर्द	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
4	रामटेक	1)रामटेक 2)मनसर	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
5	मौदा	1)सालवा 2)चाचेर 3)धारसा 4)खेराल 5)सात	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
6	कामठी	1)कामठी 2)दिघोरी 4)कोराडी	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
7	कुही	4)सापरखेडा 1)तितूर 2)भाळणी 3)कुही 4)मोहदरा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
8	भिवापूर	1)भिवापूर (कारगांव) 2)ठाणा	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
9	उमरखेड	1)उमरखेड 2)ब्राम्हणी	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
10	नागपूरशा	1)सापरी 2)गुमगांव 3)बोरखेडी 4)बुटीबोरी 5)गोधनी	ब्रॉड-गेज	मध्य-रेल्वे
11	हिंगणा	--	--	--
12	काटोल	1)काटोल 2)मेटपांजरा 3)कळंबा 4)सोनसांब	ब्रॉड-गेज	मध्य-रेल्वे
13	नरखेड	1)नरखेड 2)तीनखेडा	ब्रॉड-गेज	मध्य-रेल्वे
14	कळमेश्वर	1)कळमेश्वर 2)कोहळी	ब्रॉड-गेज	मध्य-रेल्वे

आधार : मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर.

अ. क्र.	बांध	रस्त्याचा प्रकार							एकूण रस्त्यांची लांबी
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	सेड्या-तील रस्ते	इतर योजने-तर	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट काँक्रीट अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	- - 16	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - 16
2	डांबरी अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	230 - 41	129 - 120	745 - 13	95 237 15	322 147 2	565 168 -	- 46 790	2136 598 981
3	खडीचे अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	- - -	- - -	86 - -	228 190 31	- 629 -	- 915 44	- 668 170	314 2402 245
4	इतर माल वापरून केलेले अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	- - -	- - -	15 - -	26 19 -	- 108 -	- 347 -	- 646 132	41 1120 132
5	इतर अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - 107	- - 107
एकूण लांबी									
	अ) सा. बां. वि. ब) जिल्हा परिषद क) न. पा. / म. न. पा.	230 - 57	129 - 120	846 - 13	349 146 46	322 884 2	565 1430 44	- 1360 1199	2441 4120 1481
जिल्हा एकूण		287	249	859	841	1208	2039	2559	8042

आधार : 1) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर. 2) महा. न. पा. नागपूर.

2) कटक मंडळ, कामठी. 4) जिल्हयातील सर्व न. पालिका.

.....201.....

तक्ता क्रमांक 9.3

वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या

131 मार्च 1996 वर्षाअखेरीस

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	मोटर सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	282084
2.	मोटारी/जीप्स/स्टेशन वॅग्स	22076
3.	टॅक्सी कॅब्स	1249
4.	स्वयंचालित रिक्शा	8116
5.	स्टेट कॅरिजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1348
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कंत्राटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	147
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6.	मालमोटारी-साजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1580
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	163
	मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	10873
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	2759
7.	रुग्णवाहिका	162
8.	शाळेच्या बसेस	27
9.	साजगी सेवा देणारी वाहने [अनुदान]	272
10.	जोड वाहने	2594
11.	ट्रॅक्टर्स	2671
12.	हतर	443
	जिल्हा एकूण	336514

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर.

... 202 ...
 तबिता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासीवाहतूक आकडेवारी [1995-96 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गाची संख्या	504
2	मार्गाची एकूण लांबी [कि. मी.]	28743
3	मार्गाची सरासरी लांबी [कि. मी.]	57.08
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	540
5	रस्त्यावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	480
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	2.11
7	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. लाखात]	403814
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये	195

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
 विभाग, नागपूर

जिल्हा - नागपूर

पृष्ठ भागाचा प्रकार	स्तंभ्या- ची रुंदी	जलदगती वाहने					मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
		कार, जीप्स ड्या	बस- गा- ड्या	माल- मोटा- र, ट्रक्स	मोटर साय- कल/ स्कुटर	एकूण 3 ते 6	जनाव- रांकडू- न ओढ- ली जा- णारी	साय- कल वाह- ने	इतर वाह- ने	एकूण 8 ते 10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 15/5/95 ते 22/5/95)

मार्गाचे नांव -	लांबी कि.मी.	जवळपासचे शहर/खेडे									
नागपूर-अमरावती रोड	60/00	खापरी									
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६											
डांबरी 7.00	1218	437	3274	834	5763	28	336	117	531	40158	
			20/00								
डांबरी 7.00	696	384	2404	253	3737	46	102	189	337	29721	
नागपूर-रायपूर रोड			540/00								
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६											
डांबरी 7.00	1320	266	3439	991	6016	6	370	2	378	37266	
नागपूर-जबलपूर रोड			710/00								
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७											
डांबरी 7.00	4233	352	3410	4242	12233	43	6443	117	6603	46416	
			652/00								
डांबरी 7.00	342	106	1443	107	1993	7	118	27	152	16389	
नागपूर-हैद्राबाद रोड			19/00								
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७											
डांबरी 7.00	2817	534	3771	2299	9421	19	808	-	837	48669	

राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 15/5/95 ते 22/5/95)

मार्गाचे नांव -	लांबी कि.मी.	जवळपासचे शहर/खेडे									
नागपूर-सावनेर-बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र. ९	5/0	मानकापूर									
डांबरी 23	4542	725	2335	7294	14896	476	5982	497	6885	34989	
			10/400								
डांबरी 5.50	8814	677	2407	4268	17166	-	1626	-	1626	42609	
			16/800								
डांबरी 5.50	2697	339	2999	2498	8533	188	1668	-	1874	33933	
			25/200								
डांबरी 5.50	4278	228	2630	6305	14091	1349	1204	-	2553	35620	

तक्ता क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
डांबरी	5.50	2045	221	36/00 1867	1632	सावनेर 5765	271	1742	-	2013	23968
जलालखेडा-मोवाड रोड क्र. २४५				11/800		मोवाड					
डांबरी	3.75	500	71	356	461	1388	416	520	-	936	5244
कारंजी-भारशिंंगी-जलालखेडा- मोवाड रोड क्र. २४५				3/00		जामगांव फाटा					
डांबरी	3.75	371	51	322	240	984	387	496	-	793	4377
सावरगांव-नरखेड रोड क्र. २४६				0/400		सावरगांव					
डांबरी	3.75	330	37	177	197	741	200	-	242	442	2638
नरखेड-मोवाड रोड क्र. २४६				0/200		नरखेड					
डांबरी	3.79	608	71	397	530	1599	484	558	-	1042	5757
खरांगणा-कोंढाळी-काटोल- सावरगांव-चिंचोली रोड क्र. २४७				35/800		कोंढाळी					
डांबरी	5.50	507	23	121	121	782	161	-	491	652	2613
				69/600		सावरगांव					
डांबरी	3.70	618	25	717	230	1590	286	755	-	1041	8097
				54/800		काटोल नाका					
डांबरी	3.70	1072	109	995	812	2988	308	1310	204	1822	12736
नागपूर-काटोल-जलालखेडा- वरुड जिल्हा सिमेंट रोड क्र. २४८				4/300		गिट्टीखदान-बोरगांव					
डांबरी	2.3	4534	715	2272	6583	14104	496	5862	644	7002	34090
				19/800		कळमेश्वर					
डांबरी	3.70	1121	333	1591	1501	4546	133	1300	909	1642	20444
				54/00		कोंढाळी फाटा					
डांबरी	5.50	952	210	1064	818	3044	240	998	-	1238	15111
				59/600		काटोल रूवे चौकी					
डांबरी	3.75	1006	180	1020	714	2920	281	722	-	1003	13906
				81/00		जलालखेडा					
डांबरी	3.75	951	186	900	650	2687	209	629	-	838	12890
घुबडमेट-झिलपा-सावनेर-सापा- पारशिवनी-रामटेक-तुमसर रोड क्र. २४९				0/400		सावनेर					
डांबरी	3.75	471	55	563	415	1504	938	444	-	1382	7176
				6/200		तेलकामठी					
डांबरी	5.50	645	27	263	605	1540	294	441	-	735	4293
				19/200		घुबडमेट					
डांबरी	5.50	208	22	291	218	619	184	235	-	419	2908

तबता क्रमांक 9.5पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
सापा-पारशिवनी रोड क्र. २४९				०/० ते २२/२००			सापा वन-नाका				
डांबरी	३.७५	३१३	३७	३०४	३१५	९६९	२४४	१९०	१२	४४६	३८१४
डांबरी	३.७५	२७४	२७	३४७	२६६	९१४	२१६	१८०	-	३९६	४००६
आमडी-पारशिवनी रोड क्र. २४९				००/४००			आमडी फाटा				
डांबरी	५.५०	३१०	५९	२३४	२८३	८८६	१५	३५९	-	३७४	२८९६
डांबरी	५.५०	४५४	७८	२४३	४४२	१२१७	४४	८६०	-	९०४	३८४२
मनसर-रामटेक-तुमसर रोड क्र. २४९				२८/३००			मंगळवारी नाका				
डांबरी	५.५०	३१३४	३५५	९९६	२९३८	७४२३	२८६	२८५९	१३५	३२३०	१९०९७
जिल्हा सिमेंटासून केळवद- सावनेर-मोहपा-डोरली- बाजारगांव-दाभा रोड क्र. २५०				०/००			सावनेर				
डांबरी	३.७५	११६२	११	८३०	११५६	३४५९	७७९	३६७	-	११४६	१०६९५
डांबरी	५.५०	२४१३	८८	२२२५	१६८९	६४१५	१५९९	११६१	-	२७६०	२५९८५
डांबरी/सडीचे	३.७५	५७	११	२७	५८	१५३	२७	८३	-	११०	
पवनी-हिवरा-सालई रोड क्र. २५१				१/०			पवनी फाटा				
डांबरी	३.७५	१५०	४	४३८	१३०	७२२	१४३	३५०	-	४९३	४४५४
रामटेक-सात-भंडारा रोड क्र. २५२				१/०			घोटी टोक				
डांबरी	३.७५	७८४	२८	१४७३	९९४	३२७९	३६४	३७१	-	१०९५	१६५५९
डांबरी	३.७५	१०९२	२१	१४२५	११९१	३७३०	७४५	८००	-	१५४५	१५२०५
रामटेक-मौदा रोड क्र. २५३				०/० ते २१/४००			तारसा फाटा				
डांबरी	५.५०	१०२९	२९	१३०५	९०१	३२६४	१५१	१२५५	१	१४०७	१३७९१
डांबरी	५.५०	१००१	३९	१२२४	९००	३१६४	१७७	१४३४	-	१६११	१३४६४
पाचगांव-कुही-मांडळ-आंभोरा रोड क्र. २५४				११/२००			तहसील कार्यालय कुही				
डांबरी	३.७५	२९८	५५	७१०	२९९	१३६२	२५३	३०७	-	५६०	९७३८

तक्ता क्रमांक 9.5पढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
डांबरी	3.70	304	49	958	384	1785	-	270	-	270	9613
				0/0		पाचगांव कुही फाटा					
डांबरी	3.75	785	70	549	424	1828	531	446	-	977	7806
				21/00		कुही					
डांबरी	3.75	763	63	653	666	2145	690	759	-	1449	8812
				33/500		माढळ					
डांबरी	3.75	187	28	307	220	742	393	545	-	938	2520
				38/20		पचसेडी					
डांबरी	3.75	191	26	270	227	714	380	537	-	917	3176
				46/500		वेलतूर					
नागपूर-हिंगणा- हिंगणी रोड क्र. २५५	3.75	1759	77	272	2065	4173	376	5891	-	6267	7926
				15/600		मोहगांव					
उमरेड-गिरड रोड क्र. २५८	3.75	248	84	435	542	1309	367	1833	80	2280	5939
				0/0		उमरेड					
आपतूर-गावसूर-गंगापूर रोड क्र. २६१	3.75	108	7	74	161	350	292	1136	-	1528	1407
				0/0		गावसूर					
मांगरूर-भिसी रोड क्र. २६२	3.75	190	-	504	740	1434	60	633	116	809	4912
				0/200		मांगरूर					
कुही-तिल्ली-आपतूर रोड क्र. २६२	3.70	353	2	370	228	953	228	519	-	747	4247
				0/200		कुही					
डांबरी	3.70	249	2	208	168	707	611	794	-	1405	3544
				10/00		आपतूर नाका					
कुही-भुगांव-वडोदा रोड क्र. २६२	3.70	390	2	530	211	1133	451	655	-	1066	5473
				0/100		कुही नाका					
डांबरी	3.70	326	2	439	197	967	425	490	-	915	4506
				5/00		आंबाडी नाका					
डांबरी	3.70	415	2	611	235	1263	258	504	-	762	6141
				14/900		वडोदा					
डांबरी	3.70	413	2	593	222	1230	299	417	-	716	6010
				8/400		भुगांव					

.....207.....
तबता क्रमांक 9.5पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
कामठी-अजनी-गुमथळा रोड क्र. २६१				0/200		रेल्वे क्रॉसिंग					
डांबरी	3.70	969	-	1277	2050	4296	577	2336	-	2963	12951
मंगरुळ-भिंसी रोड क्र. २६१				23/400		मकर धोकडा					
डांबरी	3.75	213	20	190	218	641	342	552	-	894	2752
भिवापूर-जावळा- नांद रोड क्र. २६२				0/200		भिवापूर					
खडीचे	3.75	200	7	100	195	502	264	1333	17	1664	1680
नांद-बेसूर रोड क्र. २६३				0/200		पांजरापार					
डांबरी	3.75	124	7	145	163	439	366	452	-	818	2005

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, विशेष प्रकल्प मंडळ, नागपूर.

2) सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच. यांची आकडेवारी [31.3.96 अखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोस्टांची संख्या	338
2	तारघरांची संख्या	175
3	पत्र पेट्यांची संख्या	1537
4	पोस्टमनांची संच संख्या	
	अ) नियमित आस्थापने वरिल	399
	ब) नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	318
5	दुरध्वनी संख्या	87194
6	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1701
7	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या	918

- आधार :
- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर, शहर विभाग, नागपूर.
 - 2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर.
 - 3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तारघर, नागपूर.
 - 4) महा प्रबंधक, नागपूर दुरसंचार विभाग, नागपूर.
 - 5) विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

.....209.....

तक्ता क्रमांक-10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1995-96 करिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजासत]

अ. क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
	<u>संख्या</u>	175	1	12
अ)	<u>प्राप्ती</u>			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	19928	40612	67365
	2) अनुदाने व वर्गणी	34117	892689	374264
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	38754	772398	1323255
	एकूण प्राप्ती	92799	1705699	1764884
ब)	<u>खर्च</u>			
	1) चालू वर्षातील खर्च	59422	1696646	1707663
	2) अखेरची शिल्लक	33377	9053	57221
	एकूण खर्च	92799	1705699	1764884

टीप:- स्काना क्र. 5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ प्रत्येकी 1-व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, नागपूर.

.....210.....
 तक्रता क्रमांक- 10.2

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (1995-96 या वर्षाकरीता)

जिल्हा - नागपूर

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न			अंशदान
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय	अनुदाने इतर	
1	2	3	4	5	6	7
1.	सावनेर	76	2086	215	1882	1946
2.	पारशिवनी	53	2976	227	1051	5
3.	रामटेक	45	435	1856	1011	61
4.	मौदा	63	983	927	983	48
5.	कामठी	48	607	1303	969	997
6.	कुही	60	1444	325	1214	56
7.	भिवापूर	56	2334	410	578	8
8.	उमोड	48	354	996	392	-
9.	नागपूर [गा]	69	2860	2335	2763	134
10.	हिंमणा	54	2269	1798	947	13
11.	काटोल	33	1566	435	2507	10
12.	नरसेड	69	1341	662	1388	79
13.	कळमेश्वर	51	673	257	1384	22
जिल्हा बेरीज		775	19928	11746	17069	3379

तक्रता क्रं. 10.2 पुढे सुरु.

... 21 ...
 तक्ता क्रमांक-10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न				एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
			देणगी	कर	शुल्क	इतर		
1	2	3	8	9	10	11	12	13
1.	सावनेर	76	174	2011	15	359	6602	8688
2.	पारशिवनी	53	63	6459	-	1905	9710	12686
3.	रामटेक	45	-	1188	103	365	4584	5019
4.	मौदा	63	126	2081	-	773	4938	5921
5.	कामठी	48	77	1948	-	296	5590	6197
6.	कुही	60	214	1396	-	686	3891	5335
7.	भिवापूर	56	125	808	215	149	2293	4627
8.	उमरुड	48	492	879	478	-	3237	3591
9.	नागपूर (बा)	69	254	3943	-	1757	11186	14046
10.	हिंगणा	54	49	4021	-	732	7560	9829
11.	कार्ताल	83	51	1452	2	350	4807	6373
12.	नरखेड	69	232	1419	49	344	4173	5514
13.	कळमेश्वर	51	67	842	1	1727	4300	4973
जिल्हा बेरीज		775	1924	28447	863	9443	72871	92799

तक्ता क्र. 10.2 पुढे सुरू...

... 212 ...

तबता क्रमांक- 10.2 पुढे सुरु,....

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1995-96 यावर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च										
		आरो-ग्य सेवा	सार्वजनिक बांध-काम	सामा-जिक नैतिक वृद्धी	प्रशा-सन	समा-ज कल्याण	पशुध-नाचे संव-र्धन	जमीन महसु-ल व सु-ली व देस-भाल	इतर	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेर-ची शिल्ल-क	एकूण 22+23
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	सावनेर	1368	2431	452	1165	84	4	123	272	5899	2789	8688
2	पारशिवनी	1276	1393	209	5234	128	-	16	9	8263	4423	12686
3	रामटेक	1404	753	279	1059	85	-	128	142	3850	1169	5019
4	मौदा	931	1547	374	865	13	-	67	31	3828	2093	5921
5	कामठी	779	1007	119	1449	1	-	108	77	3540	2857	6197
6	कुही	564	1913	138	803	27	-	35	24	3504	1331	5335
7	भिवापूर	891	678	145	457	6	-	5	25	2205	2422	4627
8	उमरेड	832	1230	7	650	287	-	-	29	3035	556	3591
9	नागपूरगंगा	1938	3500	1146	1416	8	3	56	10	8125	5921	14046
10	हिंगणा	1559	2181	976	1186	9	-	236	139	6286	3543	9829
11	काटोल	684	2577	617	653	168	-	87	41	4807	1566	6373
12	नरखेड	721	1576	447	584	15	-	59	41	3443	2071	5514
13	कळमेश्वर	549	1145	242	635	3	-	52	11	2637	2336	4973
जिल्हा एकूण		13524	21929	5151	18156	832	7	972	851	59422	33377	92799

आधार : उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर.

.... 218.
तक्ता क्रमांक-10.3

जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च [1995-96 या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1994-95	सुधारित 1995-96	अंदाज 1996-97
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ) स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	6595	12822	10800
	ब) शिक्षण	10314	612	285
	क) कृषि	286	449	50
	ड) इमारत व दळणवळण	9880	5987	2150
	इ) इतर	2286	3978	11110
	एकूण (1)	29361	23848	24395
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ) सहेतुक अनुदान	483844	591629	529898
	ब) आस्थापना अनुदान	93672	104087	104752
	क) योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	164988	196973	198046
	ड) इतर	43506	26393	26396
	एकूण (2)	786010	892689	859092
	3) कर्जे			
	अ) कर्जे व अग्रीम	8053	157418	-
	ब) ठेवी व अग्रीम	159277	42722	94550
	क) वित्त प्रेषण	446866	548410	550000
	ड) इतर	-	-	-
	एकूण (3)	614196	748550	644550
	4) आरंभीची शिल्लक	16433	40612	30617
	एकूण (1 ते 4)	1446000	1705699	1558654

तक्ता क्र. 10.3 पुढे सुरू.

तक्ता क्रमांक 10.3 [पुढे चालू]

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1994-95	सुधारित 1995-96	अंदाज 1996-97
1	2	3	4	5
दोन	स्वर्च			
	आ सामान्य प्रशासन	91323	106916	93852
	ब) शिक्षण	398959	492616	446243
	क) वैद्यकीय	3330	4625	49185
	ड) पशुसंवर्धन	3329	10057	10826
	इ) इमारती व दळणवळण	81970	69036	61458
	फ) समाज कल्याण	17541	20417	18574
	ग) सिंचन	69447	82042	128540
	ह) कृषि	6761	1507	-
	न) इतर	143021	167553	50414
	एकूण [अ ते न]	821181	954761	859092
	कर्ज			
	आ कर्ज व अग्रीम	-	-	-
	ब) ठेवी व अग्रीम	137354	193369	94550
	क) वित्त प्रेषण	446853	548508	550000
	इ) इतर	-	-	-
	एकूण (अ ते ड)	584207	741877	644550
	अखेरची शिल्लक	40612	9053	21612
	एकूण	1446000	1705699	1525254
	[स्वर्च + अखेरची शिल्लक]			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

.. 215...

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
[1995-96 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	उत्पन्न							नगरपालिकेच्या मालमते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
		सुरुवातीची शिल्लक	अनुदाने, वर्गणी शासकीय	इतर	जकात	घर व जमीन यावरील कर	इतर कर	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	म. न. पां. नागपूर	43239	269820	-	692477	220673	120876	1033971	17653	143067
2	छा. परिषद कामठी	6483	4441	4551	192	-	87	279	356	923
	नगरपरिषदा									
3	सावनेर	5665	5846	-	3971	1972	110	6008	1131	7205
4	सापा	1616	9080	-	1065	531	166	1762	255	15594
5	रामटेक	883	7299	-	2697	668	2	3367	528	1678
6	कामठी	2271	19086	-	10749	3104	1228	15081	2067	1632
7	उमरेड	2019	13278	63	7791	3040	10	10841	2021	9091
8	काटोल	1058	13361	-	9393	2701	128	12222	592	6257
9	नरखेड	468	11913	-	2842	1139	28	4009	679	13201
0	मोवाड	206	3990	-	536	468	5	1009	403	148
1	कळमेश्वर	1825	7993	-	2925	1111	422	4458	1963	1750
2	मोहपा	1632	3543	-	562	276	233	1071	284	699
	जिल्हा एकूण	67365	369650	4614	735145	235633	123295	1094078	27932	201245

तक्ता क्र. 10.4 पुढे सुरु....

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
[1995-96 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न [14 ते 23]	सामान्य प्रशासन	कर व सुली-चा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर	एकूण [13 ते 19]	अखेरची शिल्लक [3+12-20]
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	म. न. पा. नागपूर	1507750	138366	31863	79823	528617	277537	142701	285527	1484434	23316
2	छा. परिषद कामठी नगरपरिषदा	17033	586	137	273	3948	1280	849	1641	8714	8319
3	सावनेर	25855	1191	1552	510	3587	3916	4343	6700	21799	4056
4	खापा	28307	253	2865	1071	1191	-	1590	20134	27104	1003
5	रामटेक	13755	693	1177	204	2560	429	3754	4119	12939	816
6	कामठी	40137	5400	1525	1158	10237	5159	9817	2538	35834	4303
7	उमरखेड	37313	989	1186	259	6833	2388	5075	13222	30452	6861
8	काटोल	33490	2829	2439	636	7784	2485	7848	6936	30957	2533
9	नरखेड	30270	1494	1022	519	1992	5529	3742	14668	28966	1304
10	मोवाड	5756	819	460	152	748	824	2568	79	5650	106
11	कळमेडवर	17989	1036	2051	183	4162	3611	2952	1338	15333	2656
12	मोहपा	7229	371	641	89	1194	715	1499	972	5481	1748
जिल्हा एकूण		1764884	154030	46918	84877	572853	304373	186733	357874	1707663	57221

आधार : नागपूर जिल्ह्यातील सर्व महानगरपालिका, कटकमंडळे व नगरपालिका.

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील सर्व			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील योजना मिळून)	स्टेट-पूल	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
[एक]	कृषी संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	197.98	-	-	197.98
	2) फलोत्पादन	23.09	-	-	23.09
	3) मृद व जलसंधारण	210.49	-	-	210.49
	4) पशुसंवर्धन	28.60	-	-	28.60
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	1.18	-	-	1.18
	6) मत्स्य व्यवसाय	11.72	-	-	11.72
	7) वने	25.35	-	-	25.35
	8) पणन, कोठारे व वसारी	-	-	-	-
	9) सहकार	41.21	-	-	41.21
	एकूण [एक]	539.62	-	-	539.62
[दोन]	ग्रामीण विकास				
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	60.86	-	-	60.86
	2) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	2.72	-	-	2.72
	3) जवाहर रोजगार योजना	195.68	-	-	195.68
	4) रोजगार हमी योजना	194.36	-	-	194.36
	5) जमीन सुधारणा	0.63	-	-	0.63
	6) सामुहिक विकास	8.22	-	-	8.22
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	-	-	-	-
	एकूण [दोन]	462.47	-	-	462.47
[तीन]	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधारे	858.80	-	-	858.80
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	3) आयाकट विकास	24.28	-	-	24.28
	4) पूर नियंत्रण कामे	-	-	-	-
	एकूण [तीन]	883.08	-	-	883.08
[चार]	विद्युत विकास	165.05	-	-	165.05
[पाच]	उद्योग व स्थाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	114.97	-	-	114.97
	एकूण [पाच]	114.97	-	-	114.97

जिल्हा - नागपूर

[रुपये लाखात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना	स्टेट-पूल	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
[सहा]	वाहतूक व दळणवळण				
	1) मोठी व लहान बंदरे	-	-	-	-
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-	-
	3) रस्ते विकास	271.21	-	183.08	454.29
	एकूण [सहा]	271.21	-	183.08	454.29
[सात]	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	-	-	-	-
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	एकूण [सात]	-	-	-	-
[आठ]	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	392.00	-	-	392.00
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	2.47	-	-	2.47
	3) कला व संस्कृती	1.05	-	-	1.05
	4) तांत्रिक शिक्षण	10.44	-	5.08	15.52
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-	-
	6) आरोग्य सेवा	151.39	-	44.49	195.88
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	260.04	-	-	260.04
	8) गृहनिर्माण	22.00	-	-	22.00
	9) नगर विकास	60.00	-	-	60.00
	10) माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	99.67	-	-	99.67
	12) कामगार व कामगार कल्याण	207.49	-	0.37	207.86
	13) समाज कल्याण	56.95	-	-	56.95
	14) पोषण	22.17	-	-	22.17
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	714.00	-	-	714.00
	एकूण [आठ]	1999.67	-	49.94	2049.61
	एकूण [एक ते आठ]	4390.07	-	233.02	4669.09
[नऊ]	म्हाडा योजनेखालील तरतूद	408.02	-	-	402.02
[दहा]	न्युक्लीस बजेट	58.83	-	-	58.83

आधार: जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

योजनेसालील महत्वाची भौतिक साध्ये 1995 - 96 या वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साध्ये		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा	1) पीक संवर्धन			
		1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम ओतंतर झोन बियाणे वाटप	बिंवटल	83	10
		2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम ओसुधारित संच	संच	-	309
		3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम ओप्रशिक्षणोर्थी	संख्या	-	-
		4) मागासवर्गीय आणि नवबौध्दांना द्वारिद्वय स्खेवर आणण्यासाठी विशेष सहाय्य योजना (विशेष घटक योजना)	लाभार्थी संख्या	-	65
		5) विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात) ओप्रमाणित बिजोत्पादन कार्यक्रम	लाभार्थी	-	-
		6) तुषार ठिबक सिंचन ओसंच वाटप	संख्या	205	-
		2) फलोत्पादन			
		1) अल्प व सिमांतिक शेतकऱ्यांना फलोत्पादन विकासासाठी भांडवली अनुदान ओलाभार्थी बो क्षेत्र	संख्या हेक्टर	45 46.40	10 8.05
		2) बागायती रोपमऱ्याचे बळकटीकरण योजना ओकलमे/रोपे	संख्या	5.81	1.98
		3) गावठी बोरआंबा व काजू झाडाचे सुधारित जातीत रुपांतर करणे ओबोरझाडे	[लाखात] संख्या	-	4650
		3) मृदसंधारण			
		1) एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम ओजैविक बांध बोनाला बांध कोमजगी क्षेत्र ओजलसंधारण कामे	हेक्टर संख्या हेक्टर संख्या	- 30 58 35	- 64 52 44

तक्ता क्रमांक 11. 2 पुढे चालू
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1995 - 96 या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाज	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
	4) पशुसंवर्धन				
	1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोपचार केंद्र बांधणे	ओबांधकाम	संख्या	2	3
	2) पशु प्रथमोपचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र कृत्रीम रेतन केंद्राचा दर्जा वाढविणे	ओदर्जावाढ	संख्या	4	-
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास				
	1) दुग्ध उत्पादन, दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था		संख्या	-	-
	2) निविष्टा कार्यक्रम आदिवासी/अनुजाती, जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण		संख्या	-	126
	3) भाकड/गाभण म्हशींचा पुरवठा		लाभार्थी संख्या	-	5
	4) मुंबईच्या तबेल्यांतील १ वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्याचा पुरवठा		संख्या	-	20
	6) मत्स्य व्यवसाय				
	1) मत्स्य बीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना		संख्या		
	ओ मत्स्य बीज		(लाखात)	75.00	-
	2) अवरुंधित पाण्यातील मत्स्य संवर्धन				
	ओ संययन (लाखात)		संख्या	62	35
	ब) मत्स्योत्पादन		मे. टन	2400	770
	3) मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी महाराष्ट्र ओनायलॉन सूत		किलो	740	500
	ब) नौका		संख्या	22	2
	4) मत्स्य व्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा				
	ओ मत्स्योत्पादन		मे. टन	100	520
	ब) प्रशिक्षणार्थी		संख्या	12	-

.....
 तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साध्ये		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		71 वने			
		1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडाच्या जातीच्या लागवडीची योजना ओसागवान 4 थे वर्ष बोबांबू 4 थे वर्ष	हेक्टर हेक्टर	1852 -	998 162
		2) निकृष्ट वनाचे पुनर्वनीकरण ओरोपवन	हेक्टर	48	18
		3) किरकोळ जंगल उत्पन्नाच्या विक्रीसाठी ओचंदन व खैर लागवड	हेक्टर	-	36
		8) सहकार			
		1) आदिवासी/अनुसूचित जाती/जमिनबंदीद यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खेडीसाठी सहाय्य	लाभार्थी	-	200
		2) पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना ओसभासद	संख्या	17971	1169
दोन	ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास व संरक्षण सेवा ओलाभार्थी	संख्या	3873	915
		2) अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	हेक्टर	-	-
		1) गट वनीकरण	कि. मी.	-	-
		2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	हेक्टर	-	-
		3) अववन वनाचे पुनर्वनीकरण	संख्या	-	-
		4) नाला बंडींग	संख्या	-	-
		5) गाव तळी	कि. मी.	-	-
		6) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि. मी.	-	-
		3) जवाहर रोजगार योजना ओमनुष्य दिन	लाखात	15.89	5.70
		4) रोजगार हमी योजना ओमनुष्य दिन	लाखात	1.43	0.04
		5) जमीन सुधारणा ओअतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी	27	4
		6) सामुहीक विकास ओमहिला व बाल कल्याण समिती	लाभार्थी	-	-

..... १११
तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
		7) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम ओलाभार्थी	संख्या	1622	-
		ब) सार्वजनिक सौचालय	संख्या	-	271
तीन	पाटबंधारे व पुरनियंत्रण	1) लघुपाटबंधारे 1) लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र) ओसिंचन तलाव	संख्या	23	4
		2) लघुपाटबंधारे (राज्यक्षेत्र) ओनहर	संख्या	1	-
		3) अयशस्वी विहारीना अनुदान ओलाभार्थी	संख्या	-	4
		4) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	संख्या	28	10
		5) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे (राज्यक्षेत्र)	संख्या	32	-
		2) आयाकट विकास ओभूविकास वय	संख्या	287	-
चार	विद्युत विकास	1) विद्युत विकास (ग्रामीण) ओघरगुती दिवे	संख्या	1395	1063
		ब) औद्योगिक कोस्ते दिवे	संख्या	60	-
		डोलहान विद्युत वाहिनी	संख्या	66	-
		कि. मी.	कि. मी.	21.95	21.51
		2) विद्युत विकास (शहरी) ओघरगुती दिवे	संख्या	3649	-
		3) पध्दतीसुधार (ग्रामीण) ओट्रान्सफार्मर उद्योग	संख्या	900	-
		ब) मोठी विद्युत वाहिनी	कि. मी.	9.162	-
पाच	ग्रामीण लघु उद्योग	1) रेशिम उत्पादन ओउद्योग	संख्या	140	-
		2) सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य ओसुशिक्षित बेरोजगार	संख्या	194	8
		3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोद्या उद्योगा- करिता कर्ज योजना ओलघुउद्योग	संख्या	11	-
		4) औद्योगिक सहकारी संस्थांना अर्थ- सहाय्य भागभांडवल ओसंस्था	संख्या	-	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		5) प्राथमिक हातमाग विणकर संस्थांना काटकसर अंशदान निधी ओसंस्था	संख्या	-	-
सहा	वाहतुक व दळणवळण	1) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून) ओरस्ते	कि. मी.	-	-
		ब) मोरीकाम	संख्या	-	-
		2) किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा रस्ते ओरस्ते.	कि. मी.	6.00	-
		ब) पूल/मो-या	संख्या	5	-
		3) हरिजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि. घ. योजना) ओरस्ते	कि. मी.	46.00	-
सात	सामाजिक व सामुहिक सेवा	1) सामान्य शिक्षण			
		1) प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे			
		ओ बालवाड्या	संख्या	186	13
		2) प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेढ्या सुरु करणे			
		ओ विद्यार्थी	संख्या	45518	37138
		3) शैक्षणिक दृष्ट्या, मागासलेल्या भागांमधील प्राथमिक शाळेतील अनु-जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती ओ विद्यार्थी	संख्या	8289	2149
		4) माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेढ्या उघडणे ओ विद्यार्थी	संख्या	18250	9870
		5) नुतन महाविद्यालयांना अनुदान व विद्यमान अशासकीय महाविद्यालयांना त्यांच्या विस्तार कार्यक्रमासाठी परिक्षा अनुदान ओ महाविद्यालय	संख्या	-	-
		6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान ओ खोली	संख्या	21	-

..... 2014
 तदता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

अ.क्र.	विकास शीर्षक/उपशीर्षक	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
		7)खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान अ)शाळा	संख्या	-	-
		8)दुर्बल घटकातील मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता अ)विद्यार्थी	संख्या	6382	-
		9)प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारामुळे शिक्षकांच्या नियुक्तीकरीता नगरपरिषदांना अनुदान अ)शिक्षक	संख्या	32	-
		2)क्रिडा व युवक कल्याण			
		1)जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना अ)सैबाडू	संख्या	1151	-
		3)तांत्रिक शिक्षण			
		1)+2 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम अ)संस्था	संख्या	-	-
		4)आरोग्य सेवा			
		1)राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन अ)रुग्ण	संख्या	-	-
		बोरकतगट नमुने मोळा करणे	संख्या	315719	1624
		2)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/उपकेंद्रे/ग्रामिण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/शव-विच्छेदन केंद्रे अ)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	314	-
		3)ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	-	-
		4)ग्रामीण रुग्णालयाच्या औषध अनुदानात वाढ अ)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	7	-
		5)प्राथमिक आरोग्य उप केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ)उपआरोग्य केंद्रे	संख्या	289	-
		6)प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	42	3

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	निधमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		5) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता			
		1) नळाने पाणी पुरवठा (स्त्रास उपाय) अ) नळ योजना	संख्या	27	-
		2) जी. एस. डी. ए. चा नलीका खणण्याचा कार्यक्रम अ) विंथन विहीरी	संख्या	8	-
		3) विहीरी बांधणे (साधे उपाय)	संख्या	-	-
		6) गृहनिर्माण			
		1) भू-संपादन व भू-विकास अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-
		2) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद अ) गावे	संख्या	29	-
		7) नगर विकास			
		1) गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-
		8) मागासवर्गीयांचे कल्याण			
		1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे अ) विद्यार्थी	संख्या	7515	-
		2) विमुक्त व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	1137	-
		3) मुला-मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे अ) वसतीगृहे	संख्या	-	-
		4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-
		5) मागासवर्गीयांच्या सरकारी गृहनिर्माण मंडळाला वित्तीय सहाय्य अ) संस्था	संख्या	-	-
		6) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा अ) वस्त्या	संख्या	-	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		7) आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन अजोडपे	संख्या	-	-
		8) गलिच्छवस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती ओविद्यार्थी	संख्या	-	-
		9) मागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले, जी. आय. झीट्स बदलण्यासाठी, व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे ओलाभार्थी	संख्या	465	-
		9) समाजकल्याण			
		1) स्त्रियांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण ओलाभार्थी	संख्या	1988	-
		2) निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान ओसंस्था	संख्या	-	-
		3) 7वी व 8वी पर्यंतच्या शारिरीकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या ओलाभार्थी	संख्या	-	-
		4) अपंगांना लघु उद्योग सुरु करण्यासाठी अर्थसहाय्य ओलाभार्थी	संख्या	23	-
		5) स्वयंरोजगार योजनेसाली व्यक्तीगत अनुदान ओलाभार्थी	संख्या	1277	-
		10) पोषण			
		1) शालेय आहार कार्यक्रम ओविद्यार्थी	संख्या	15953	-

तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साध्ये		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिव-सी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		11] कामगार व कामगार कल्याण			
		1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची त्रुटी भरून काढणे			
		ओसंस्था	संख्या	4	-
		2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिलां साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना			
		ओसंस्था	संख्या	1	-
		3) संजय गांधी स्वावलंबन योजना			
		ओलाभार्थी	संख्या	-	-
		4) कामगार कंत्राट सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य/भागभांडवल संस्था			
		ओसंस्था	संख्या	-	-

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

..... 228
 तक्ता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना [1995-96 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक कामे(रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	नियोजित कामाची संख्या	1212	462	337	346	-	2357
2.	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	334	278	170	280	-	1062
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	264	66	27	18	-	375
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	334	45	99	-	-	478
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	-	-	-	-	-	-
6.	कामासाठी केलेली तरतूद	23703	20618	24934	7754	-	77009
7.	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	1728	22129	1822	7340	-	33519
8.	रोजगार निर्मिती(मनुष्य दिवस लाखात)	50561	414865	44923	276529	-	780878

टीप :- बाब क्र. 5 पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तांतपुरती बंद ठेवण्यात येतात. पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात. त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व स्वर्च

1995-96 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	महिना	स्वर्च [रुपये - लाखात]		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1.	एप्रिल 1995	3.46	3.46	0.09	283
2.	मे 1995	44.75	48.21	1.22	485
3.	जून 1995	44.07	92.28	1.17	495
4.	जुलै 1995	17.57	109.85	0.57	390
5.	ऑगस्ट 1995	19.81	129.66	0.49	407
6.	सप्टेंबर 1995	38.97	168.63	0.71	428
7.	ऑक्टोबर 1995	9.15	177.78	0.26	391
8.	नोव्हेंबर 1995	8.62	186.40	0.30	358
9.	डिसेंबर 1995	36.02	222.42	0.81	377
10.	जानेवारी 1996	4.60	227.02	0.15	216
11.	फेब्रुवारी 1996	23.44	250.46	0.68	431
12.	मार्च 1996	84.73	335.19	1.43	590

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

.....२१०.....
 तक्रता क्रमांक 11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना[1995-96]वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील				
		नागपूर(श)	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा
1.	2	3	4	5	6	7
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या[91 च्या जनगणनेनुसार	-	129	109	139	122
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	129	109	139	122
3	<u>बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या</u>					
	अ 1 गावांची संख्या	-	128	109	139	122
	ब 1 त्याखालील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	128	109	139	122
4	<u>पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना</u>					
	अ <u>टँकरने पुरवठा होणा-या</u>					
	1. गावांची संख्या	-	1	-	-	-
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. टँकरची संख्या	-	1	-	-	-
	ब <u>बैलगाडीने पुरवठा होणा-या</u>					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
	क <u>इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या</u>					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. साधने	-	-	-	-	-

तक्रता क्र. 11.5 पुढे चालू ...

..... 281.....
 तक्रता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील				
		कामठी	कुही	भिवापूर	उमरेड	नागपूर(गा)
1	2	8	9	10	11	12
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या(91 च्या जनगणनेनुसार	73	155	108	140	142
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	73	155	77	61	84
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ 1 गावांची संख्या	63	153	1	6	17
	ब 1 त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	63	153	1	6	17
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
	अ 1 टँकरने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	2	2	-	-	-
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	2	2	-	-	-
	3. टँकरची संख्या	2	2	-	-	-
	ब 1 बैलगाडीने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
	क 1 इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	8	-	30	73	41
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	8	-	30	73	41
	3. साधने					

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तात्पुरती नळयोजना, बुडक्या सोदणे, विहीरींचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

तक्ता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील				
		हिंमणा	काटोल	नरसेड	कळमेश्वर	जि. एकूण
1	2	13	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या 191 च्या जनगणनेनुसार	122	171	133	92	1635
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	122	171	133	92	1635
3	बारा महिने पुऱेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावांची संख्या	69	154	120	92	1371
	ब) त्याखालील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	69	154	120	92	1371
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
	अ) टँकरने पुरवठा होणाऱ्या					
	1. गावांची संख्या	1	2	1	-	33
	2. गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	1	2	1	-	33
	3. टँकरची संख्या	1	1	1	-	12
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणाऱ्या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणाऱ्या					
	1. गावांची संख्या	52	15	12	-	226
	2. गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	52	15	12	-	226
	3. साधने					

खाजगी विहीरीचे अधिग्रहण, बुडक्या खोदणे, पुरक योजना.

टिप : एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली आहे.
आधार : कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर.

.... २९९....

तक्ता क्र. 11. 6

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

[1995-96 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1 नागपूर [श]							
----- निरंक -----							
2	सावनेर	गहू हरभरा	3310 ज्वारी 2700 कापूस	ज्वारी कापूस	10965 10075	ज्वारी भात तूर मूग उडीद इतर दाळी भूईमूग तीळ सोयाबीन कापूस गहू हरभरा जवस करडई इतर गळीत धान्य	250 86 8850 915 565 860 1975 105 15535 1050 75 175 110 95 68
3	पारशिवनी	भात गहू हरभरा	2400 ज्वारी 4180 कापूस 2060	ज्वारी कापूस	5610 2100	तूर मूग इतर दाळी भूईमूग सोयाबीन कापूस गहू हरभरा जवस करडई इतर गळीत धान्य	6310 300 160 70 8896 500 660 950 880 60 1085

तक्ता क्र. 11. 6 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 11.6 [पुढे चालू]

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

[1995-96 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
4	रामटेक	भात	7050	ज्वारी	650	ज्वारी	1200
		गहू	3000			तूर	2520
		हरभरा	2850			मूग	100
						इतर दाळी	1150
						सोयाबीन	7870
						जवस	1600
						करडई	50
						इतर गळीत धान्ये	76
5	मौदा	भात	12735	ज्वारी	560	ज्वारी	560
		गहू	5010			तूर	1483
		हरभरा	2205			मूग	90
		सूर्यफूल	10			उडीद	56
						इतर दाळी	523
						सोयाबीन	11160
						गहू	1500
						जवस	1952
						करडई	110
						इतर गळीत धान्ये	4020
6	कामठी	भात	1810	ज्वारी	950	ज्वारी	925
		गहू	4510	कापूस	350	तूर	2000
		हरभरा	1409			मूग	126
						उडीद	40
						इतर दाळी	973
						तीळ	17
						सोयाबीन	12560
						कापूस	27
				गहू	253		

.... 285....

तक्ता क्र. 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(1995-96 वर्षाकरीता)

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
						हरभरा	310
						जवळ	3111
						करडई	50
						इतर गळीत धान्ये	72
7	कुही	भात	6812	ज्वारी	212	तूर	2912
		गहू	3782			मूग	205
		हरभरा	2100			उडीद	127
						तीळ	18
						सोयाबीन	18766
						गहू	450
						हरभरा	950
						जवस	4520
						ज्वारी	9060
						करडई	415
						इतर गळीत धान्ये	72
8	भिवापूर	भात	4754	ज्वारी	75	ज्वारी	7334
		गहू	1810	कापूस	720	तूर	1830
		हरभरा	1850			मूग	55
						उडीद	45
						इतर दाळी	1735
						सोयाबीन	16070
						कापूस	365
						गहू	650
						हरभरा	900
						जवस	4500

तक्ता क्र. 11.6 पुढे सुरु...

... 288 ...

तक्ता क्र. 11.6 [पुढे चालू]

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

[1995-96 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
						करडई	450
						इतर गळीत धान्ये	155
9	उमरुड	भात	1920	ज्वारी	1875	ज्वारी	4450
		गहू	3560	कापूस	5500	तूर	3830
		हरभरा	3350			मूग	134
		सूर्यफूल	45			उडीद	132
						इतर दाळी	390
						सोयाबीन	18270
						कापूस	1040
						गहू	590
						हरभरा	1160
						जवस	3500
						करडई	225
						इतर गळीत धान्ये	407
10	नागपूर [गा]	गहू	4840	ज्वारी	7150	भात	49
		हरभरा	1812	कापूस	5093	तूर	5615
						मूग	292
						उडीद	130
						इतर दाळी	127
						भूईमूग	47
						तीळ	192
						सोयाबीन	10930
						कापूस	267
						जवस	1460
						करडई	152
						इतर गळीत धान्ये	1004

तक्ता क्र. 11.6 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 11.6 (पुढे चालू)
संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
[1995-96 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
11	हिंमण	गहू	2240	ज्वारी	12435	भात	20
		हरभरा	1945	कापूस	12200	तूर	6650
						मूग	170
						उडीद	110
						इतर दाळी	196
						भूईमूग	105
						तीळ	90
						सोयाबीन	11340
						कापूस	50
						जवस	4
						करडई	40
						इतर गळीत धान्ये	10
12	काटोल	गहू	2665	ज्वारी	10400	भात	85
		हरभरा	2810	कापूस	3850	तूर	5900
						मूग	632
						उडीद	355
						इतर दाळी	304
						भूईमूग	5480
						तीळ	125
						सोयाबीन	24813
						कापूस	2250
						हरभरा	350
						जवस	71
						करडई	58
				इतर गळीत धान्ये	865		

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
13	नरखेड	गहू	2490	कापूस	7350	भात	75
		हरभरा	2530	कापूस	8200	तूर	5750
		सूर्यफूल	10			मूग	640
						उडीद	350
						इतर दाळी	440
						भूईमूग	4723
						तीळ	95
						सोयाबीन	22870
						हरभरा	100
						जवस	48
						करडई	55
						इतर गळीत धान्ये	75
14	कळमेश्वर	गहू	4610	ज्वारी	6360	ज्वारी	1590
		हरभरा	2900	कापूस	5989	भात	10
						तूर	4550
						मूग	325
						उडीद	180
						इतर दाळी	400
						भूईमूग	2800
						तीळ	166
						सोयाबीन	13720
						हरभरा	250
						जवस	125
						करडई	40
						इतर गळीत धान्ये	1575

जिल्हयांतील रासायनिक सतांचे वाटप [वर्ष 1995-96 या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	रासायनिक सतांचे वाटप [म. टनात]			
		नियंत्रित संस्थाकडून	स्वाजगी संस्थाकडून	एकूण	शेरा
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (शहर)	2469	3871	6340	
2	सावनेर	2197	3470	5667	
3	पारशिवनी	2365	3270	5635	
4	रामटेक	2458	3466	5924	
5	मौदा	3668	5994	9662	
6	कामठी	2681	3425	6106	
7	कुही	1970	3434	5404	
8	भिवापूर	2362	4420	6782	
9	उमरेड	4098	4369	8467	
10	नागपूर (ग्रामीण)	2501	3557	6058	
11	हिंगणा	3266	4473	7739	
12	काटोल	3478	4545	8023	
13	नरखेड	2427	4176	6603	
14	कळमेश्वर	2775	4378	7153	
जिल्हा एकूण		38715	56848	95563	

आधार : कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

... 240 ...
तत्का क्रमांक : 11. 8

- 240 -

जिल्ह्यातील साखर कारखाने : 1995 - 96 " गाळप हंगामासाठी "

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/साजगी	गळीत क्षमता [मै. टन]	प्रत्यक्ष गाळप [मै. टन]	साखरेचे उत्पादन [क्विंटल]
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, बाबदेव.	सहकारी	1250	71870	57100
2	हिंगणा	विदर्भ शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, मोहगांव.	सहकारी	2500	-	-
3	सावनेर	राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, सावनेर.	सहकारी	2500	-	-
जिल्हा एकूण				6250	71870	57100

टीप :- अनुक्रमांक 2 व 3 समोरील नवीन कारखाने उभारणीखाली असल्याने स्तंभ 6 व 7 साठी माहिती निरंक आहे.

आधार : प्रादेशिक सहसंचालक, [साखर], नागपूर.

..... 241

तक्ता क्र. 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष 1995-96]

जिल्हा - नागपूर

- 241 -

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुध एकूण प्रतिदिन [000 लिटर]	शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता [000 लिटर]	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर[शा]	1	25	73	-	-	-
2	सावनेर	35	3552	2285	6	1	20
3	पारशिवनी	12	567	762	2	-	-
4	रामटेक	25	1726	132	4	1	10
5	मौदा	17	1145	1029	3	-	-
6	कामठी	7	323	212	1	-	-
7	कुही	15	743	168	-	-	-
8	भिवापूर	16	790	146	-	-	-
9	उमरुड	14	728	292	1	-	-
10	नागपूर[गा]	13	472	146	-	1	100
11	हिंगणा	22	1361	730	2	-	-
12	काटोल	40	2282	2190	6	-	-
13	नरखेड	26	1414	949	3	-	-
14	कळमेश्वर	30	1543	1372	4	-	-
जिल्हा एकूण		273	15671	11679	32	3	130

आधार : जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर.

.... 242....

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष - 1995-96]

जिल्हा - नागपूर

जिल्हयांतील या कार्यक्रमांतर्गत	1] केंद्रीय पुरस्कृत	50 %
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या - १ कुही	2] राज्य पुरस्कृत	50 %
	3] एकूण	100 %

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद रुपये लाखात	झालेला खर्च रु. लाखात	खर्चाची टक्केवारी	बाब	भौतिक साध्याचा परिमाण	तपशील लक्ष्य साध्य	साध्यांची टक्केवारी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	18.00	5.38	30	-	-	8	8	100
	एकूण	18.00	5.38	30	-	-	8	8	100

टीप :- झालेला खर्च आस्थापना व प्रशिक्षणावर झालेला आहे.

आधार : प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

कार्यक्रमाखाली	1) तालुक्यांची संख्या-	1	4) 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे-	35923
असणा-या	2) गावांची संख्या-	98	अनुसूचित जमातींची	
	3) एकूण लोकसंख्या-	64435	लोकसंख्या	

[रुपये - हजाराने]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	1995-96 साठी झालेली तरतूद	1995-96 मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
1	2	3	4	5
[एक]	कृषी संलग्न सेवा			
	1) पीक संवर्धन	17.28	17.12	99.07
	2) फलोत्पादन	4.06	4.06	100.00
	3) मृद व जलसंधारण	40.80	40.80	100.00
	4) पशुसंवर्धन	2.25	2.11	93.77
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	0.83	0.83	100.00
	6) मत्स्य व्यवसाय	0.80	0.80	100.00
	7) वने	7.81	6.71	85.91
	8) पणन, कोठारे व वस्त्राऱी	-	-	-
	9) सहकार	5.03	3.04	60.43
	एकूण [एक]	78.86	75.47	95.70
[दोन]	ग्रामीण विकास			
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	5.17	2.84	54.93
	2) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-
	3) जवाहर रोजगार योजना	20.00	21.44	107.20
	4) रोजगार हमी योजना	30.52	13.26	43.44
	5) जमीन सुधारणा	31.10	31.10	100.00
	6) सामुहिक विकास	1.40	1.39	99.28
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	-	-	-
	एकूण [दोन]	88.19	70.03	79.40
[तीन]	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण			
	1) लघु पाटबंधारे	106.28	92.57	87.10
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-
	3) आयाकट विकास	-	-	-
	4) पूर नियंत्रण कामे	-	-	-
	एकूण [तीन]	106.28	92.57	87.10
[चार]	विद्युत विकास	16.00	16.05	100.31
[पाच]	उद्योग व खाणकाम			
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	0.25	0.25	100.00
	एकूण [पाच]	0.25	0.25	100.00

तक्ता क्रमांक - 11.11 [पूढे चालू]

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती

त्यावरील तरतूद व खर्च [वर्ष 1995-96]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये- हजारात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	1995-96 साठी झालेली तरतूद	1995-96 मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
1	2	3	4	5
[सहा]	<u>वाहतूक व दळणवळण</u>			
	1) मोठी व लहान बंदरे	-	-	-
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-
	3) रस्ते विकास	125.59	125.63	100.03
	एकूण [सहा]	125.59	125.63	100.03
[सात]	<u>सामान्य आर्थिक सेवा</u>			
	1) पर्यटन	-	-	-
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	-	-	-
	एकूण [सात]	-	-	-
[आठ]	<u>सामाजिक आणि सामुहिक सेवा</u>			
	1) सामान्य शिक्षण	14.24	11.08	77.80
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	0.68	0.68	100.00
	3) कला व संस्कृती	-	-	-
	4) तांत्रिक शिक्षण	-	-	-
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-
	6) आरोग्य सेवा	16.45	16.79	102.06
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	12.50	12.95	103.60
	8) गृहनिर्माण	-	-	-
	9) नगर विकास	-	-	-
	10) माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	30.49	27.99	91.80
	12) कामगार व कामगार कल्याण	20.02	20.00	99.90
	13) समाज कल्याण	7.00	6.99	99.85
	14) पोषण	10.00	10.00	100.00
	एकूण [आठ]	111.38	106.48	95.60
	एकूण [एक ते आठ]	526.55	487.28	92.39
[नऊ]	<u>म्हाडा योजनेखालील तरतूद</u>	408.02	374.99	91.90
[दहा]	<u>न्युक्लीस बजेट</u>	58.83	58.78	100.00

टिप : यात वार्षिक उपयोजना [टीएसपी] अनुशेष अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय योजना [टीएसपी] अंतर्भूत आहे.

आधार: जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

कलम	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1.	अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	4320	4473
	ब) जवाहर रोजगार योजना	लास मनुष्य दिवस	31.80	35.12
	क) लघु उद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	2500	2967
5.	अ) अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	309.99	-
	ब) लाभधारक	संख्या अनु जमाती	-	-
		अनु जमाती	-	-
		इतर	-	-
7.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	सेडी संख्या	96	88
8.	मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	1) डी. पी. टी.	मुले संख्या	88829	77738
	2) पोलिओ	मुले संख्या	88829	77914
	3) बी. सी. जी.	मुले संख्या	88829	99240
9.	अ) कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	26900	23943
	ब) समतुल्य शस्त्रक्रिया			
	1) आयुडी	लाभार्थी संख्या	23330	23731
	2) सी. सी. युझर्स	-----	74308	72518
	3) ओ. पी. वापरणारे	-----	24420	18400
11.	अ) अनुसूचित जातींच्या कुटुंबाना	लाभार्थी संख्या	6705	4613
	अर्थसहाय्य			
	ब) अनुसूचित जमातींच्या कुटुंबाना	लाभार्थी संख्या	7636	14286
	अर्थसहाय्य			
14.	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	2707	3250
	ड) आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी	लाभार्थी संख्या	-	-
	घर बांधणी			
	इ) कमी उत्पन्न घटकांसाठी घर बांधणी	लाभार्थी संख्या	254	260
15.	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	69375	27068
	वनीकरणांसाठी नवीन धोरण			
	अ) झाडे लावणे	संख्या लाखात	18.00	21.10
18.	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	30.00	-
19.	ब) पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंप संख्या	1145	3054
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	5500	5600
	ड) बायोगॅस संच बसविणे	संयंत्र संख्या	300	301

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

.... 248....

तक्ता क्रमांक-11.13

विशेष घटक योजना [1995-96 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रुपये लाखात]	झालेला खर्च [रुपये लाखात]	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1.	कृषि व संलग्न सेवा	414.50	414.31	100.00
2.	ग्रामीण विकास	137.16	150.62	109.81
3.	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	298.32	298.18	100.00
4.	विद्युत विकास	316.93	334.82	105.64
5.	उद्योग व स्थापकाम	13.72	13.72	100.00
6.	वाहतूक व दळणवळण	150.00	150.00	100.00
7.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	1390.62	953.74	69.00
8.	आरोग्य	-	-	-
9.	गृहनिर्माण	-	-	-
10.	पाणीपुरवठा	-	-	-
11.	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना	-	-	-
जिल्हा एकूण		2721.25	2315.58	85.09

आधार : जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, [वर्ग - 11, नागपूर.

... ४४७ ...
तक्ता क्रमांक 11.14
जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - 1995-96

जिल्हा - नागपूर

[रुपये -हजारात]

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या		मंजूर- कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व नागपूर	5000	56	69	125	4380	3995
2	पश्चिम नागपूर	5000	27	31	58	4492	2749
3	दक्षिण नागपूर	5000	22	46	68	5460	2978
4	उत्तर नागपूर	5000	22	27	49	5145	1456
5	मध्य नागपूर	5000	5	46	51	5710	1113
6	कामठी	5000	16	33	49	5968	2273
7	रामटेक	5000	36	19	55	4425	3610
8	उमरेड	5000	31	45	76	5182	2824
9	काटोल	5000	44	48	92	4526	2715
10	कळमेश्वर	5000	78	52	130	4513	2154
11	सावनेर	5000	60	25	85	5020	1707
<u>विधान परिषद सदस्य</u>							
12	नामदार गडकरी	3700	4	28	32	3700	959
13	श्री. देशमुख	5000	4	28	32	4702	1404
14	श्री. डायगव्हाणे	200	0	2	2	2000	0
15	श्री. किम्मतकर	5000	4	46	50	5000	2154
16	श्री. गुप्ता	5000	1	66	67	5000	1020
17	श्री. म. वासनिक	5000	9	31	40	5000	135
18	श्री. काशीकर	5000	7	33	40	5000	1697
एकूण		83900	426	675	1101	85223	34943

टिप :- आचारसंहितेमुळे अखर्चित राहिलेला निधी मार्च 97 पर्यंत अनुमती दिलेली आहे.

खर्च करण्यास शासनाने

आधार :- जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर.

.... 248....
तक्ता क्र. 12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती
एप्रिल-1995 ते मार्च-1996.

जिल्हा - नागपूर

[प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात]

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल 1995	मे 1995	जून 1995	जुलै 1995	ऑगस्ट 1995	सप्टेंबर 1995
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	तांदूळ	लुचई	375	600	600	625	787	714
2.	गहू	कल्याण	379	410	416	431	450	440
3.	ज्वारी	संकरित	362	373	380	386	375	365
4.	हरबरा	देशी	669	695	728	749	761	716
5.	तूर	गावरान	1388	1361	1299	1457	1423	1413
6.	मूग	गावरान	979	1053	1076	850	703	1055
7.	उडीद	काळा	1190	1204	1185	1288	1208	1215
8.	भूईमूग	अकोला	1404	1550	1604	1630	1564	1882
9.	तीळ	पांढरा	1280	1283	1063	1063	1088	1425
10.	जवस	गावरान	1288	1298	1306	1309	1323	1357
11.	कापूस	एच- ४	2100	2100	2100	2100	2100	2100
12.	कापूस	१००७	2000	2000	2000	2000	2000	2000
13.	मसूर	गावरान	955	802	875	1035	1035	1010
14.	मिरची	भिवापूर	2525	2546	2589	2622	2860	2967
15.	संत्रा	नागपूरी	900	900	925	925	925	975
16.	एंडी	स्थानिक	690	700	725	725	820	800
17.	कुलथा	स्थानिक	800	810	825	825	825	875
18.	सोयाबीन	स्थानिक	825	842	701	850	875	861

तक्ता क्र. 12.1 पुढे चालू

जिल्हा नागपूर

[प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात]

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	ऑक्टोबर 1995	नोव्हेंबर 1995	डिसेंबर 1995	जानेवारी 1996	फेब्रुवारी 1996	मार्च 1996	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	तांदूळ	लुचई	730	681	615	763	814	802	701	650
2.	गहू	कल्याण	429	440	454	475	475	503	442	467
3.	ज्वारी	संकरित	342	336	333	400	343	354	362	345
4.	हरबरा	देशी	932	738	646	903	968	885	730	1036
5.	तूर	गावरान	1267	1292	1448	1454	1436	1481	1393	1068
6.	मूग	गावरान	1092	1121	1121	1159	1191	1228	1052	1077
7.	उडीद	काळा	1230	1230	1230	1100	1220	1230	1211	937
8.	भूईमूग	अकोला	1499	1514	1300	1612	1645	1664	1556	1346
9.	तीळ	पांढरा	1237	1384	1983	2116	1851	1568	1445	1447
10.	जवस	गावरान	1362	1369	1371	1444	1519	1359	1359	1215
11.	कापूस	एच- ४	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100
12.	कापूस	१००७	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
13.	मसूर	गावरान	1021	928	940	957	1011	1107	973	893
14.	मिरची	भिवापूर	2960	3667	3412	3330	3040	2904	2952	3108
15.	संत्री	नागपूर	562	642	631	513	640	680	768	570
16.	एरंडी	स्थानिक	775	775	775	810	820	775	766	770
17.	कुलथा	स्थानिक	875	875	875	910	910	925	861	823
18.	सोया-बीन	स्थानिक	823	815	798	854	1019	905	847	890

टीप :- स्तंभ 17 मधील सरासरी 30 जून 1995 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी देण्यात आलेली आहे.

आधार :- 1) कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, नागपूर जिल्हा.

2) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित, नागपूर.

.... 250....
तक्ता क्र. 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रु. ता)

वर्ष- 1995.

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 1995	फेब्रु. 1995	मार्च 1995	एप्रिल 1995	मे 1995	जून 1995
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	14.00	13.25	13.20	14.00	14.50	14.50
2.	तांदुळ	मध्यम	"	10.00	9.60	9.50	10.00	10.00	10.00
3.	तांदुळ	हलका	"	8.80	7.80	7.50	8.25	8.50	8.50
4.	गहू	उत्तम	"	6.50	7.00	7.50	7.50	6.75	6.75
5.	गहू	मध्यम	"	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
6.	ज्वारी	रूबी	"	6.50	7.00	7.00	5.75	6.55	6.60
7.	ज्वारी	संकरित	"	5.00	5.00	6.00	5.00	6.00	6.00
8.	बाजरी	मध्यम	"	6.00	6.00	6.40	6.40	6.50	6.50

डाळी :-

9.	तूर डा.	मध्यम	किलो	20.25	22.25	22.20	23.30	25.50	25.50
10.	चना डा.	"	"	19.25	17.00	16.60	13.80	13.50	13.50
11.	मुग डा.	"	"	20.00	20.00	22.00	22.00	22.00	22.00
12.	उडीद डा.	"	"	28.00	28.50	30.00	32.00	37.00	37.00
13.	मसूर डा.	"	"	14.00	17.00	17.00	16.75	16.00	16.00

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु. बा.	किलो	13.50	13.37	13.50	13.00	13.20	13.00
15.	साखर	स्वधादु	"	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म. / पि.	"	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू.....

.....251.....
 तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक
 सरासरी किंमती, [किंमत "0.00" रु. ता
 वर्ष:- 1995.

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै 1995	ऑगस्ट 1995	सप्टें. 1995	ऑक्टो. 1995	नोव्हें. 1995	डिसे. 1995	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.90	14.24	12.19
2.	तांदुळ	मध्यम	--	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.93	10.00
3.	तांदुळ	हलका	--	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.80	8.34	7.73
4.	गहू	उत्तम	--	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.25	6.27
5.	गहू	मध्यम	--	5.00	5.50	5.00	5.00	5.00	5.00	5.04	4.94
6.	ज्वारी	रब्बी	--	6.30	7.00	7.50	7.00	7.00	7.70	6.82	6.04
7.	ज्वारी	संक्रिती	--	6.00	5.75	6.00	5.80	6.00	6.40	5.74	4.77
8.	बाजरी	मध्यम	--	6.50	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	6.60	6.04

डाळी :-

9.	तूर डा.	मध्यम	किलो	29.25	32.00	30.00	30.00	30.00	31.20	26.87	11.59
10.	चना डा.	--	--	13.25	13.00	13.00	13.00	13.00	11.80	14.22	17.44
11.	मुग डा.	--	--	23.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	22.58	18.72
12.	उडीद डा.	--	--	33.75	34.00	34.00	31.00	28.00	28.00	31.75	19.60
13.	मसूर डा.	--	--	16.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.20	16.91	13.40

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु.बा.	किलो	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	13.88	13.62	14.63
15.	साखर	स्वधादु	--	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म./पि.	--	15.50	16.00	16.00	16.00	16.00	15.40	15.41	15.80

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. [किंमत "0.00" रु. ता.

जिल्हा- नागपूर

वर्ष- 1995.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परि-माण	जाने. 1995	फेब्रु. 1995	मार्च 1995	एप्रिल 1995	मे 1995	जून 1995
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

तेल-

17.	गोडेतेल	भुईमूग	किलो	41.00	43.25	44.00	43.75	43.25	44.00
18.	खो. तेल	सुटे	"-	57.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00
19.	वन. तुप	डालंडा	"-	51.10	51.93	54.40	52.75	48.50	49.00

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ-

20.	सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
21.	शुद्ध तुप	"-	किलो	136.00	136.00	136.00	136.00	136.00	136.00

मांस व मासे-

22.	मांस (बोकडाचे)		किलो	52.00	52.00	55.20	60.00	60.00	60.00
23.	ताजे मासे स्था. म.		"-	48.00	48.00	48.00	50.00	50.00	50.00
24.	अंडी/कोबडीची		डझन	17.00	16.25	13.40	13.00	13.00	14.00

मसाल्याचे पदार्थ-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
26.	खोबरे	सु. वाटी	"-	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
27.	मिरची	सु. संके.	"-	42.00	40.00	40.00	40.00	36.00	36.00

फळे व भाजीपाला-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.40
29.	कांदे	मध्यम	किलो	4.50	4.00	4.00	4.00	4.00	5.20
30.	बटाटे	मध्यम	"-	4.50	4.00	4.00	4.25	5.00	6.20

पेये-

31.	चहा	CTC पत्ती	किलो	72.00	72.00	72.00	72.00	72.00	72.00
32.	काँफी	पावडर	100 g	11.20	11.20	11.20	11.50	12.50	12.00

.... ३६६....
 तक्ता क्र. १२.२ पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. [किंमत "०.००" रु. ता

जिल्हा- नागपूर

वर्ष- १९९५.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै १९९५	ऑगस्ट १९९५	सप्टें. १९९५	ऑक्टो. १९९५	नोव्हें. १९९५	डिसे. १९९५	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
१	२	३	४	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८

तेल:-

१७. गोडतेल	भूईमूळ	किलो	४४.५०	४५.२५	४५.००	४५.००	४५.००	४३.२०	४३.९३	३८.९०	
१८. सो. तेल	सुटे	-	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	५९.७५	५८.००
१९. वन. तुप	डालडा	-	४९.००	४९.००	४९.००	४९.२२	४८.२२	४७.७७	४९.९९	४६.४६	

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

२०. सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००
२१. शुद्ध तुप	-	किलो	१३६.००	१३६.००	१३६.००	१३६.००	१३६.००	१३६.००	१३६.००	१११.००

मांस व मांसे:-

२२. मांस (बोकडाचे)		किलो	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	५८.२६	५०.८३
२३. ताजे मासे स्था. म.		-	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.५०	६०.००
२४. अंडी/कोबडीची		डझन	१७.५०	१७.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.०९	१४.१०

मसाल्याचे पदार्थ:-

२५. शेंगदाणे	मध्यम	किलो	२५.००	२६.००	२५.००	२२.००	२२.००	२४.००	२४.००	२२.००
२६. सोबरे	सु. वाटी	-	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	४८.००	५०.००	५०.००
२७. मिरची	सु. संके.	-	४०.५०	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४१.६२	२९.५०

फळे व भाजीपाला:-

२८. केळी म.	जळगाव	डझन	८.००	८.००	७.४०	६.००	६.००	६.५०	६.५२	५.८५
२९. कांदे	मध्यम	किलो	५.७५	६.००	६.८०	८.००	८.००	६.८०	५.५८	५.०७
३०. बटाटे	मध्यम	-	७.००	७.००	७.२०	८.००	८.००	६.८०	६.००	५.०२

पेचे:-

३१. चहा	CTC	पत्ती	किलो	७२.००	७२.००	७२.००	७२.००	७२.००	७२.००	७२.००	८०.००
३२. कॉफी	पावडर	१००	g	१२.४०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.०४	५.५०

तक्ता क्र. १२.२ पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. [किंमत "0.00" रु. ता

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1995.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने 1995	फेब्रु 1995	मार्च 1995	एप्रिल 1995	मे 1995	जून 1995
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

जळण व दिवाबत्ती:-

33.	रॉकेल	--	लिटर	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80
34.	लाकूड	जळाऊ	40की.	56.00	56.00	56.00	60.00	60.00	60.00
35.	कोळसा	लाकडी	"-	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00

कपडे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	110.00	121.25	125.00	125.00	125.00	125.00
37.	शर्टिंग	टेरीकॉ.	मिटर	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00
38.	पोलका कापड	2 X 2	1 नग	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00

भांडी:-

39.	पातेले	स्टील	किलो	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00
40.	पातेले	पितळ	"-	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00

वापरातील संकीर्ण वस्तू:-

41.	प्रसाधन साबण	लक्स	100 ग्रॅम	6.25	6.30	6.30	6.30	6.30	6.30
42.	धुण्याचा साबण	501	250 ग्रॅम	11.10	11.10	11.10	11.33	12.00	12.00
43.	दुधपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	16.25	16.25	16.25	16.25	16.25	16.25
44.	केशतेल	टाटा हे. ऑ.	100 ग्रॅम	14.10	14.10	14.10	14.10	14.10	14.10
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
46.	विडी	--	25नग	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50
47.	सिगार	पनामा	10नग	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या सासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. [किंमत "0.00" रु. त]

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1995.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै 1995	ऑगस्ट 1995	सप्टें. 1995	ऑक्टो. 1995	नोव्हें. 1995	डिसे. 1995	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

जळन व दिवाबत्ती:-

33.	रोकेल	---	लिटर	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.79
34.	लाकूड	जळाऊ	40की.	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	55.58
35.	कोळसा	लाकडी	-"	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	196.54

कपडे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00	123.43	110.00
37.	शर्टिंग	टेरीको.	मिटर	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	45.00
38.	पोलका	2 X 2	1 नग	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	35.00

कापड

भांडी:-

39.	पातेले	स्टील	किलो	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	105.00
40.	पातेले	पितळ	-"	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00

वापरातील सर्कीण वस्तू:-

41.	प्रसाधन साबण	लक्स	100 ग्रॅम	6.30	6.50	6.50	6.50	6.50	6.75	6.42	5.88
42.	धुण्याचा साबण	501	250 ग्रॅम	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	12.72	10.80
43.	दुधपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	16.25	16.25	16.25	17.40	17.40	18.00	16.58	15.40
44.	केशतेल	टाटा हे. ऑ.	100 ग्रॅम	14.10	14.10	14.10	14.10	14.10	14.10	14.10	13.65
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	100.00
46.	विडी	--	25नग	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.25
47.	सिगार	पनामा	10नग	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.50

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

... 256 ...

तक्ता क्र. 12.3.

कामगारांचे ग्राहक किमतीचे निर्देशांक सन 1995-96.

[पायाभूत वर्ष :-1982 = 100]

जिल्हा :- नागपूर

केंद्र :- नागपूर

अ. क्र.	महिना	वर्ष	अन्न गट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व घादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1995	310	405	278	348	232	292	303
2.	मे	1995	315	422	278	348	232	294	307
3.	जून	1995	330	433	278	348	233	296	316
4.	जुलै	1995	337	423	278	361	234	295	320
5.	ऑगस्ट	1995	342	455	278	361	232	300	325
6.	सप्टेंबर	1995	343	455	278	361	232	303	326
7.	ऑक्टोबर	1995	343	462	278	361	233	306	327
8.	नोव्हेंबर	1995	340	468	278	361	233	310	326
9.	डिसेंबर	1995	329	450	279	361	233	312	320
10.	जानेवारी	1996	324	446	280	393	233	313	321
11.	फेब्रुवारी	1996	328	446	281	393	238	322	325
12.	मार्च	1996	329	447	281	393	240	322	326
वार्षिक सरासरी			331	443	279	366	234	305	320

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

संख्या	क्र. 267.	संवत्स. क्र. 13.1	दिनांक	1995
जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची एकूण संख्या,				
सन 1995-96.				
जिल्हा: नागपूर				

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3

1. पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची संख्या	
का) पोलीस उप महानिरीक्षक. [वर्ग-1]	1
ख) पोलीस आयुक्त.	1
गा) पोलीस उप आयुक्त.	6
घ) पोलीस सह आयुक्त.	11
चा) पोलीस अधिक्षक/समादेशक.	4
छा) पोलीस सहाय्यक अधिक्षक.	13
जा) पोलीस उप अधिक्षक.	2
झा) पोलीस निरीक्षक.	79
टा) पोलीस उप निरीक्षक.	453
ठा) पोलीस जमादार.	592
डा) पोलीस हवालदार.	1751
ढा) पोलीस शिपाई.	6201

एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची संख्या 9114

2. पोलीस ठाणे.	42
3. आऊट पोस्ट.	95
4. सब पोस्ट.	4
5. लोकअप्स.	63
6. पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिची सोघ असलेली गावे व शहरे	39
7. पोलीस दलांचा एकूण खर्च (लाखात).	4015

- आधार :-
- 1) पोलीस आयुक्त, नागपूर शहर, नागपूर.
 - 2) पोलीस अधिक्षक [ग्रामीण], नागपूर.
 - 3) पोलीस अधिक्षक, लोहमार्ग, नागपूर.
 - 4) समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बलगत
क्र. 4 व 13, नागपूर.

तक्ता क्र. 13.2

जिल्ह्यातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1995-96.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	दखलपात्र गुन्ह्यात मदत करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	दखलपात्र गुन्ह्याबाबत कट करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	415	110	1768	305	6	75	58	1934
4.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे.	2528	802	17051	1726	-	189	110	18478
5.	व्यक्ती व मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्तेविषयक गंभीर गुन्हे.	1074	579	3408	495	18	173	61	3651
6.	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे.	2934	303	4407	2631	358	646	262	5772
7.	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे.	2611	1299	8974	1312	94	540	334	9318
8.	चा न नोंदलेले इंडियन पिनलकोड खालिल इतर गुन्हे.	3987	1673	4728	2314	60	574	1325	5033
एकूण (1 ते 8)		13549	4766	40336	8783	536	2197	2150	44236

तक्ता क्र. 13.2 पुढे सुरु...

....259....

तक्ता क्र. 13.2 पुढे चालू.

जिल्ह्यातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1995-96.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9: वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे.

काविशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे.	12576	706	52107	9897	546	2394	9289	49795
सं. बी. एच. ओ. आर, 1947 या कायद्याखालील गुन्हे.	-	-	-	-	-	-	-	-

एकूण 19 (क+ख)	12576	706	52107	9897	546	2394	9289	49795
एकूण 1 ते 8 व 9 [क+ख]	26125	5472	92443	13680	1082	4591	11419	94031

• आधार:- 1] सहाय्यक पोलीस आयुक्त गुन्हे शाखा - 1, नागपूर.

2] पोलीस अधीक्षक, [नागपूर ग्रामीण], नागपूर.

राजधानी, नागपुर, 200.1.17

तबता क्र. 13.3

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार, सन 1995-96.

जिल्हा - नागपुर

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	रेल्वे अधिनियम.	2401	13	2414
2.	मुंबई पोल्स अधिनियम.	932	5	937
3.	मुंबई दारुबंदी अधिनियम.	170	2	172
4.	क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अधिनियम.	27	2	27
5.	घरफोडी आणि चोरी.	77	1	78
6.	खोटे दस्तऐवज व फसवणूक.	-	-	-
7.	खून.	44	-	44
8.	डाके आणि दरोडे.	5	-	5
9.	हल्ला व दुसापत करणे.	-	-	-
10.	फस लावून पळविणे व बलात्कार.	6	-	6
11.	लष्करी गुन्हे.	-	-	-
12.	इतर.	232	1	233

एकूण:- 3894 22 3916

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपुर.

....261....
तक्ता: क्र. 13.4

तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोमटानुसार व शैक्षणिक
पात्रतेनुसार वर्गीकरण, सन 1995-96.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	18 वर्षाखालील.			
	1.1) अशिक्षित.	24	-	24
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	332	-	332
2.	18 ते 21 वर्ष.			
	2.1) अशिक्षित.	77	1	78
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	312	3	315
3.	22 ते 30 वर्ष.			
	3.1) अशिक्षित.	229	-	229
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	917	14	931
4.	31 ते 40 वर्ष.			
	4.1) अशिक्षित.	444	-	444
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	1161	2	1163
5.	41 ते 60 वर्ष.			
	5.1) अशिक्षित.	191	1	192
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	202	1	203
6.	61 वर्षांवरील.			
	6.1) अशिक्षित.	2	-	2
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	3	-	3
7.	एकूण.			
	7.1) अशिक्षित.	967	2	969
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	2927	20	2947

आधार:- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

....202....

तक्रा क्र. 13.5

दिवानी व फौजदारी न्यायालयात बिकालात काढलेली कामे/प्रकरणे,

सन 1995-96.

जिल्हा:- नागपूर

दिवानी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
5132	4119	522	348	107716	2781	136	4062

टीप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणाचा यात समावेश नाही.

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, नागपूर.

तक्ता क्र. 14.1

जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्ज 1995-96 करीता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गांवे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा, कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [रु. लाखात]	वर्गीकृत बँकांच्या अगाऊ रकमा [रु. लाखात]	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूरशा	1	5679	33	152	उ. ना.	उ. ना.	39
2.	सावनेर	10	181	4	10	---	---	8
3.	पारशिवनी	6	91	4	6	---	---	4
4.	रामटेक	10	124	4	10	---	---	5
5.	मौदा	8	112	5	8	---	---	10
6.	कामठी	9	202	5	9	---	---	5
7.	कुही	9	73	4	9	---	---	5
8.	भिवापूर	5	58	4	5	---	---	5
9.	उमडे	12	160	6	12	---	---	10
10.	नागपूरगा	7	150	3	7	---	---	7
11.	हिंमणा	9	113	6	9	---	---	8
12.	काटोल	9	155	4	9	---	---	7
13.	नरसेड	10	143	4	10	---	---	10
14.	कळमेश्वर	5	90	3	5	---	---	5
जिल्हा बेरीज:-		110	7731	33	261	54778	35926	128

टीप :- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्ह्याची माहिती दर्शविलेली आहे.

2) उ. ना. = उपलब्ध नाही.

3) स्तंभ 4 ची माहिती सुधारित आहे.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

.... 204....

तक्ता क्र. 14.2

जिल्हयातील 31 मार्च 1996 रोजी चालू असलेल्या
संयुक्त भांडवली संस्था.

जिल्हा :- नागपूर

मर्यादित भागभांड- वल असलेल्या संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
202	1732	14	4	1952

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार,
नवी दिल्ली.

तक्ता क्र. 14.3

उत्तरविलेल्या विमापत्रांची संख्या व
विम्याची रक्कम, सन 1995-96.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण.	तपशिल 1995-96
1	2	3	4
1.	शाखा.	संख्या	13
2.	उत्तरविलेली विमापत्रे.	संख्या	74184
3.	व्यपगत विमापत्रे.	संख्या	उ. ना.
4.	विम्याची रक्कम.	रु. हजारात	3798400

आधार:- भारतीय जीवन बिमा निगम, नागपूर

.... 206.
तक्ता क्र. 15.1

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 1995-96.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	कायमस्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		विहडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर [रु. '000']
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूरशा	24	19995	-	-	-	-	33660
2.	सावनेर	-	-	1	460	6	-	10
3.	पारशिवनी	-	-	-	-	5	-	22
4.	रामटेक	1	440	-	-	8	-	98
5.	मौदा	-	-	-	-	5	-	74
6.	कामठी	2	1164	-	-	9	-	851
7.	कुही	-	-	-	-	5	-	33
8.	भिवापूर	-	-	1	405	1	-	80
9.	उमोडे	2	1283	-	-	7	-	692
10.	नागपूर(गा)	-	-	-	-	2	-	24
11.	हिंगणा	-	-	1	400	6	-	96
12.	काटोल	1	500	1	250	6	-	198
13.	नरखेड	-	-	-	-	12	-	73
14.	कळमेश्वर	-	-	1	400	3	-	116
जिल्हा बेरीज :-		30	23362	5	1915	75	-	36088

टीप :- 1) शासन अध्यादेश दि. 26/9/94 पासून करमणूक करात 50 % कपात केल्यामुळे करमणूक कर प्राप्तीत घट झाली.

2) शाम, भारत चित्रपटगृहे, नागपूर व कृष्णा, सुदामा कामठी पूर्णपणे बंद आहेत.

3) वसूल करमणूक कर प्राप्तीत स्तंभ 8 मध्ये डिश केबल आयोजकांकडील प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेचा समावेश आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, [करमणूक शाखा], नागपूर.

तक्ता क्र. 15. 2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या, सन 1995-96.

जिल्हा :- नागपूर

[रु. लाखात]

अ. क्र.	खाजनेचे नाव	सन 1995-96 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 1994-95 मधील गुंतवणूक		सन 1995-96 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त
1	2	3	4	5	6	7
1.	टपाल बचत खाते.	-	3930.39	49.44	4495.00	303.00
2.	संचित मुदत ठेव.	-	21.62	-90.19	10.00	88.00
3.	पुनरावर्ती ठेव.	444856	3092.05	1088.61	3734.00	1512.00
4.	समयबद्ध ठेव.	-	532.10	162.88	446.00	59.00
5.	सार्वजनिक भ. नि. निधि स्टेट बँक.	37858	2423.13	983.40	3169.58	1656.74
6.	सार्वजनिक भ. नि. निधि टपाल खाते.	-	113.94	65.07	163.97	148.12
7.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे [2 ते 7 मालिका]	-	-	-1950.38	-	-366.00
आ. 8	वी मालिका.	-	1825.30	1821.37	3149.00	2297.00
8.	इंदिरा विकास पत्रे.	-	924.69	291.86	966.00	378.00
9.	किसान विकास पत्रे.	-	4487.64	3057.68	4670.00	2822.00
10.	सांसिक प्राप्ती योजना.	-	2059.94	1620.18	1632.00	1070.00
11.	रा. ब. यो. -87.	-	-	1020.15	-	1366.00
12.	सामाजिक सुरक्षापत्रे.	-	-	-	-	-
13.	इतर सर्व योजना.	-	-	-24.30	-	-3.68
14.	राष्ट्रीय बचत योजना-1992.	1202	35.99	35.99	25.00	22.00

एकूण :- 483916 19456.79 8131.76 22460.55 11352.18

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 4920.00 लाख 1994-95 या वर्षाकरीता

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 6215.00 लाख 1995-96 या वर्षाकरीता

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

....207....
तक्ता क्र. 15.3

तहसीलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल, सन 1995-96.

जिल्हा :- नागपूर

[रु. हजारात]

अ. क्र.	तहसील	या लू वर्षाची जमीन महसूलीची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन महसूलाची थकबाकी [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	नागपूरश्री	44	53	97	-	-	97	49	34501
2.	सावनेर	155	92	247	-	-	247	169	23687
3.	पारशिवनी	111	56	167	-	-	167	119	16143
4.	रामटेक	60	19	79	-	-	79	96	17941
5.	मौदा	135	83	218	-	-	218	155	25564
6.	कामठी	117	33	150	-	-	150	146	14381
7.	कुही	157	75	232	-	5	227	167	28411
8.	भिवापूर	79	21	100	-	-	100	77	18375
9.	उमरुड	96	22	118	-	-	118	105	14346
10.	नागपूरगा	112	32	144	-	-	144	116	20487
11.	हिंमणा	75	23	98	-	-	98	83	48533
12.	काटोल	104	40	144	-	-	144	128	28314
13.	नरसेड	126	61	187	-	-	187	162	32201
14.	कळमेश्वर	134	136	270	-	-	270	165	24468
जिल्हा एकूण :-		1505	746	2251	-	5	2246	1735	347343

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर.

.....269.....
तक्रता क्र. 15.4

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके, 31.3.1996 या दिवशी.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके										
			दैनिक					साप्ताहिक					
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1.	नागपूरशा	628	18	14	5	-	37	82	27	-	-	-	109
2.	सावनेर	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	रामटेक	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
5.	मौदा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	कामठी	14	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
7.	कुही	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	उमरुड	9	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
10.	नागपूरगा	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
12.	काटोल	7	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
13.	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	कळमेश्वर	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		697	19	14	5	-	38	90	27	-	-	-	117

तक्रता क्र. 15.4 पुढे सुरु.....

.....209.....

तक्ता क्र. 15.4 पुढे चालू..

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे.

आणि नियतकालिके, 31.3.1996 या दिवशी.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मुद्र- णाल- यांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			पाक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1.	नागपूरशा	628	8	-	-	-	8	30	6	5	-	41
2.	सावनेरे	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	रामटेक	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	मौदा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	कामठी	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	कुही	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	उमरेड	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	नागपूरगा	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	काटोल	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	कळमेडवर	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण:-		697	8	-	-	-	8	30	6	5	-	41

आधार:- 1) जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा).

2) जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

... 270 ...

तक्ता क्र. 15.5

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर,

सन 1995-96.

जिल्हा - नागपूर

[आकडे "00" टनामध्ये]

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित स्वस्त धान्य वाटप दुकाने [संख्या]
जिल्हा मुख्यालय	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [1+2]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [4+5]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [7+8]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	261	268	84	393	477	88	787	875	1340

तक्ता क्र. 15.6

जिल्हयातील मागणी व वसुली केलेले धान्य,

सन 1995-96.

जिल्हा - नागपूर

[आकडे "00" मे. टनामध्ये]

मागणी	लेव्ही						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी
	सर्व एकूण धान्याची मागणी	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	
1	2	3	4	5	6	7	8

निरंक

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....271.....
तक्रा क्र. 15.7

जिल्हयातील 1996 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा. ज. पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

लोकसभा निवडणूक:-

1. रामटेक	1033	329	230	559	54.11	207	-	181
2. नागपूर	1514	442	343	785	51.84	232	354	-

लोकसभा एकूण :-

2547	771	573	1344	52.76	439	354	181
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	-----

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमठे	167	74	66	140	83.83	34	13	-
2. कामठी	202	81	70	150	74.25	37	-	8
3. नागपूर-उत्तर	245	83	75	158	64.48	-	63	-
4. नागपूर-पूर्व	312	118	96	214	68.58	69	-	48
5. नागपूर-दक्षिण	209	73	67	140	66.98	36	49	-
6. नागपूर-मध्य	156	53	47	100	64.10	35	27	-
7. नागपूर-पश्चिम	340	124	104	228	67.05	52	95	-
8. कळमेश्वर	194	79	66	145	77.74	24	-	24
9. काटोल	151	65	55	120	79.47	20	8	-
10. सावनेर	173	76	69	145	83.81	39	22	-
11. रामटेक	192	79	69	149	77.60	40	30	-

विधानसभा एकूण

2341	905	784	1689	72.14	386	307	80
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	----

तक्रा क्र. 15.7 पुढे चालू.....

जिल्हयातील 1996 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		दूरदर्शी	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	लोक दल	भारतीय समाजवादी काँग्रेस	महाराष्ट्र इंदिरा काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक	-	55	-	101	-	-	-	-	-
2. नागपूर	-	19	2	1	163	-	-	-	-

लोकसभा एकूण :-

	-	74	2	102	163	-	-	-	-
--	---	----	---	-----	-----	---	---	---	---

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरुड	-	64	0.9	-	23	-	-	-	-
2. कामठी	-	68	0.3	30	4	-	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	-	30	44	-	16	-	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	27	-	66	-	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	0.1	41	0.1	2	9	-	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	-	16	-	18	3	-	-	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	-	43	-	33	-	-	-	-	-
8. कळमेश्वर	-	86	-	7.1	-	-	-	-	-
9. काटोल	-	83	-	-	4	-	-	-	-
10. सावनेर	-	70	-	0.9	11	-	-	-	-
11. रामटेक	-	63	-	2	9	-	-	-	-

विधानसभा एकूण:-

	0.1	591	46	159	79	-	-	-	-
--	-----	-----	----	-----	----	---	---	---	---

.....273...

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील 1996 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

(आकडे हजाराने)

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता पार्टी	सोशिल समाज पार्टी	भारतीय मायना-रिटी सुरक्षा म. संघ	इंडियन काँग्रेस (एस)	समाजवादी पार्टी	सत्य मार्ग पार्टी	तिवारी ऑल इंडिया काँग्रेस	बोलेस-निक पार्टी ऑफ इंडिया
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	0.2	3.2
2. नागपूर	0.8	0.7	0.7	2	0.4	0.8	0.8	0.8	0.8

लोकसभा एकूण :-

0.8	0.7	0.7	2	0.4	0.8	1	4
-----	-----	-----	---	-----	-----	---	---

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमडे	-	-	-	1.6	-	-	-	-
2. कामठी	-	-	-	0.2	-	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	-	-	-	0.4	-	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	-	-	0.2	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	-	-	-	-	-	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	0.2	-	-	-	-	-	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	-	-	-	-	-	-	-	-
8. कळमेश्वर	-	-	-	0.6	-	-	-	-
9. काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-
10. सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
11. रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-

विधानसभा एकूण:-

0.2	-	-	3	-	-	-	-
-----	---	---	---	---	---	---	---

तक्ता क्र. 15.7 पुढे सुरु....

.... 274....

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू...

जिल्ह्यातील 1996 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा: नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या				
		विदर्भ प्रजा पार्टी	पिपल्स डेमोक्रेटिक मीग ऑफ इंडिया	ऑल इंडिया ट्राईब मायनाँ रिटी सुरक्षा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	27	28	29	30	31

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक	-	-	-	-	-
2. नागपूर	-	1	-	-	0.1

लोकसभा एकूण :-

1	-	-	0.1
---	---	---	-----

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरुड	-	-	-	-
2. कामठी	-	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	-	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	-	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	-	-	0.3	-
7. नागपूर-पश्चिम	0.4	-	1.2	-
8. कळमेश्वर	-	-	-	-
9. काटोल	-	-	-	2
10. सावनेर	-	-	-	-
11. रामटेक	-	-	-	-

विधानसभा एकूण:-	0.4	-	1.5	2
-----------------	-----	---	-----	---

आधार : जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

जिल्हातील 31.3.96 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या

विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी.

जिल्हा- नागपूर.

अ. क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4

1 नागपूर(श)	1) रविभवन नागपूर [सां. बा. विभाग]	45
	2) सर्किट हाऊस, नागभवन[-----]	7
	3) जुने आमदार निवास, नागपूर[-----]	44
	4) नवीन आमदार निवास [-----]	405
	5) स्टेट हाऊस, सेमिनरी हिल्स, [वन विभाग]	2
	6) स्टेट हाऊस, अंबाझरी, [म. न. पा. नागपूर]	2
	7) डाक बंगला, गोखेडा, [म. न. पा. नागपूर]	2
2 सावनेर	8) विश्रामगृह, सावनेर [सा. बां. विभाग]	4
	9) निरीक्षण बंगला, सापा [वन विभाग]	2
	10) डाक बंगला, पिंपळा [सा. बां. विभाग]	2
3 पारशिवनी	11) विश्रामगृह, पारशिवनी [जि. प. नागपूर]	2
	12) पेंच विश्रामगृह, नवेगांव-सैरी[पाटबंधारे]	5
	13) पर्यटक निवास, सिंडसी-रामटेक[म. रा. प. म.]	10
4 रामटेक	14) विश्रामगृह, चोरबाहुली[राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९]	2
	15) विश्रामगृह, देवलापार [-----]	2
	16) निरीक्षण बंगला, सिंडसी-रामटेक[पाटबंधारे]	4
	17) डाक बंगला, सालेघाट [वन विभाग]	2
	18) निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह [वन विभाग]	2
	19) विश्रामगृह, तोतलाडोह [पाटबंधारे विभाग]	6
	20) निरीक्षण बंगला, सिल्लोरी [वन विभाग]	2
	21) विश्रामगृह, राणी-डोह [वन विभाग]	2
	22) विश्रामगृह, मागरकसा [वन विभाग]	4
	23) डाक बंगला, मनसरा[राष्ट्रीय महामार्ग]	2
5 मौदा	-----	निरंक

....276....

तक्ता क्र. 15.8 पुढे चालू ..

अ. क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नाव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
6	कामठी	24] स्ट हाऊस, कामठी [सा. बां. विभाग.]	2
7	कुही	25] विश्रामगृह, कुही [जिल्हा परिषद] 26] विश्रामगृह, अंभोरा [जिल्हा परिषद]	2 2
8	भिवापूर	27] विश्रामगृह, भिवापूर [सा. बां. विभाग] 28] विश्रामगृह, बोटेदारी [वन विभाग] 29] विश्रामगृह, नवेगांव [वन विभाग]	2 2 2
9	उमरुडे	30] विश्रामगृह, उमरुडे [सा. बां. विभाग]	4
10	नागपूर[गा]	----- निरंक -----	
11	हिंगणा	31] स्ट हाऊस, हिंगणा [जि. प्र. नागपूर]	2
12	काटोल	32] विश्रामगृह, काटोल [सा. बां. विभाग] 33] विश्रामगृह, कौढाळी [राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५३] 34] विश्रामगृह, कोलाबडी [वन विभाग]	4 2 2
13	नरसेड	35] विश्रामगृह, चमेली [वन विभाग] 36] विश्रामगृह, नरसेड [जि. प्र. नागपूर]	2 2
14	कळमेश्वर	37] विश्रामगृह, कळमेश्वर [सा. बां. विभाग]	2

- आधार :- 1] कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर
2] कार्यकारी अभियंता [बांधकाम], जिल्हा परिषद, नागपूर
3] महानगरपालिका, नागपूर.
4] कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर
5] महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर
6] वन विभाग, नागपूर
7] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, 13, 49, 54 नागपूर
8] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, क्रं. 55, भंडारा

निवडक निर्देशांकाचे कल, 1995-96

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1993	1994	1995
			-61	-71	-81	-91	-94	-95	-96
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(1) क्षेत्रफळ व लोकसंख्या:- (1961, 1971, 1981 व 1991)

1. क्षेत्रफळ.	चौकिमी	9930	9928	9928	9931	9931	9931	9931
2. एकूण लोकसंख्या.	संख्या"000"	1512	1942	2589	3287	3464	3534	3604
3. लोकसंख्येची घनता.		152	196	261	331	331	331	363
[दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या]								
4. शेतकरी व एकूण शेतमजू	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.38	42.38	42.38
रांची एकूण काम करणा- -यांशी टक्केवारी								

(2) कृषी व सिंचन:-

1. जंगलाखालील क्षेत्र.	हेक्टर"00"	1840	1830	1830	1610	उ. ना	1402	उ. ना
2. लागवडीलायक क्षेत्र.	"-	7320	6220	6130	6590	6684	6894	"-
3. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	1.35	1.35	"-
मागे शेतमजू व शेतकरी लागवडी योग्य क्षेत्र.								
4. एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	हेक्टर"00"	5380	5570	5600	6590	5843	5890	उ. ना
क) अन्नधान्याखालील क्षेत्र.	"-	5310	5430	3620	3340	3190	3608	"-
ख) उसाखालील क्षेत्र.	"-	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	2	12	"-
ग) भुईमूगाखालील क्षेत्र.	"-	50	140	130	170	197	143	"-
घ) कापसाखालील क्षेत्र.	"-	700	930	800	640	528	412	"-
5. निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र.	"-	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना
6. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	0.76	1.60	1.20	1.04	1.22	1.17	"-
मागे शेतकरी व शेतमजूरा पेरलेले निव्वळ क्षेत्र.								
7. एकापेक्षा अधिकवेळा	टक्केवारी	1.60	2.53	11.08	9.29	10.29	10.23	"-
पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी.								
8. सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र.	हेक्टर"00"	270	390	580	1710	2853	3369	"-

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1993	1994	1995
			-61	-71	-81	-91	-94	-95	-96
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9.	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी.	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	47.16	58.30	उ. ना
10.	निवळ सिंचन क्षेत्र	हेक्टर '00"	270	370	430	490	814	816	-
11.	कालव्याद्वारे सिंचित क्षेत्र	"-	60	100	190	230	434	386	-
12.	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र	"-	140	190	250	260	380	431	-
13.	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र	"-	80	90	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	-
14.	सिंचनाखालील क्षेत्र								
	का अन्नधान्ये.	हेक्टर '00"	150	150	400	1010	1424	273	उ. ना
	सा उसा.	"-	-	-	2010	-	6	6	-
	गा भुईमुग.	"-	-	-	-	30	35	14	-
	घा कापूस.	"-	-	20	10	240	306	362	-
	चा फळे व भाजीपाला.	"-	-	10	140	170	259	283	-
(3) मृदसंधारणाची कामे-									
	का बांधबंधिस्त केलेली जमीन	हेक्टर '00"	-	220	70	-	*1.44	*2.34	4.08
	सा मजगीखालील क्षेत्र	"-	-	-	-	-	*9.09	*13.42	5.29
	गा पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र	"-	-	-	-	-	*18.51	*2.75	-
(4) कृषि अवजारे-									
1.	का लाकडी नांगर	संख्या '000	70	61	72	90	75	75	75
	सा लोखंडी नांगर	" '000	2	4	5	12	24	24	24
2.	सिंचनाकरीता तेलावर चालणारे पंप.	" '00"	10	20	30	30	30	30	30
3.	सिंचनाकरीता विद्युत पंप	"-	20	80	180	250	390	390	387
4.	उसाचे चरक.								
	का शक्तीवर चालणारे	संख्या	-	-	-	-	-	42	42
	सा बैलाच्या मदतीने चालणारे	"-	-	-	-	-	-	63	63

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1993-94	1994-95	1995-96
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

[5] पशुधन:-

1. एकूण पशुधन.	संख्या '000'	813	871	1070	1121	1048	1048	1061
2. प्रत्येक बैलजोडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	5.04	5.10	उ. ना.	उ. ना.	4.95	4.95	4.95
3. दुभत्या मायी.	संख्या '000'	64	67	75	91	73	73	73
4. दुभत्या म्हशी.	-	17	18	22	27	29	29	29
5. शेळ्या व मेंढ्या.	-	196	149	257	323	325	325	325
6. कोंबड्या व तत्सम पक्षी.	-	220	237	377	432	591	591	599

[6] मत्स्य व्यवसाय:-

1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन.	मे. ट. '000'	0	0	0	0	0	0	0
2. गांड्या पाण्यातील मत्स्य ऊ.	मे. टन	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	4617	6619	3710	3270
3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था.	संख्या							88

[7] नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी:-

1. चालू कारखाने.	संख्या	284	428	459	1279	1340	1343	1373
2. कामगारांची दे. स. उपस्थिती.	- '00'	320	350	360	490	540	540	540
3. दर लाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या.	संख्या	2586	1649	1836	1906	1634	1532	1646

[8] विद्युत:-

1. विद्युत निर्माती (दशलक्ष कि. वापरलेली वीज.	वॅ./तास) उ. ना.	544	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
2. विद्युतीकरण झालेली शहरे.	संख्या	79	12	13	23	23	23	23
3. विद्युतीकरण झालेली गावे.	-	78	655	1309	1878	1878	1878	1878

[9] सहकार:-

1. संस्था.								
का शेती पतसंस्था.	संख्या	829	643	611	597	597	597	597
खा बिगर शेती पतसंस्था.	-	521	113	204	541	623	692	732
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना.	1175	1300	2884	3114	3203	3175
2. सभासद.								
का शेती पतसंस्था.	संख्या '000'	उ. ना.	89	129	193	212	212	204
खा बिगर शेती पतसंस्था.	-	उ. ना.	13	30	348	409	413	451
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना.	111	352	290	321	317	319

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1993	1994	1995
			-61	-71	-81	-91	-94	-95	-96
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. सेवते भांडवल

को शेती पतसंस्था.	रु. लाखात उ. ना	1.13	1.25	11.48	17.82	19.09	17.03	
सा बिगर शेती पतसंस्था.	-	उ. ना	0.31	0.36	15.57	25.82	30.33	35.11
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना	1.30	4.41	12.76	16.23	31.40	32.75

4. दिलेली कर्जे

को शेती पतसंस्था.	रु. लाखात उ. ना	1.07	0.35	4.67	5.01	7.65	8.96	
सा बिगर शेती पतसंस्था.	-	उ. ना	उ. ना	उ. ना	8.48	13.35	19.72	23.53
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	4.58	5.60	4.02

(10) शिक्षण-

1. प्राथमिक.

को संस्था.	संख्या.	659	1718	1796	उ. ना	2325	2334	2334
सा विद्यार्थी.	संख्या '000'	73	216	328	उ. ना	425	433	433
गा शिक्षक.	संख्या '000'	2	7	8	उ. ना	13	13	13
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	37	31	41	-	33	33	32

2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक.

को संस्था.	संख्या.	83	289	303	उ. ना	584	623	644
सा विद्यार्थी.	संख्या '000'	43	128	205	उ. ना	352	378	380
गा शिक्षक.	संख्या '000'	2	7	7	उ. ना	11	12	12
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	22	18	29	-	32	32	32

3. महाविद्यालयीन.

को संस्था.	संख्या.	उ. ना	22	24	उ. ना	52	107	127
सा विद्यार्थी.	संख्या '000'	उ. ना	21	31	उ. ना	67	62	95
गा शिक्षक.	संख्या	उ. ना	2000	3000	उ. ना	2000	3000	3777
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	-	11	10	-	33	21	25

4. साक्षरतेची टक्केवारी.

को पुरुष.	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	81.79	81.79	81.79
सा स्त्रिया.	-	31.3	33.5	33.5	64.74	64.74	64.74	64.74
गा एकूण.	-	35.1	45.9	45.9	73.64	73.64	73.64	73.64

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 -61	1970 -71	1980 -81	1990 -91	1993 -94	1994 -95	1995 -96
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

[11] वैद्यकीय व आरोग्य सेवा:-

1. दवाखाने.	संख्या	67	125	140	135	140	140	140
2. रुग्णालये.	-:-	10	20	23	26	30	30	30
3. प्रा. आ. केंद्र.	-:-	उ. ना	13	13	45	45	45	45
4. खाटा.	-:-	1567	1846	4275	4938	5060	4672	5011
5. दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	-:-	103	95	220	191	146	132	152
6. उपचार केलेले रुग्ण.	-:-							
का बाह्य रुग्ण.	-:-"000"	1230	2939	4503	7682	4510	4938	4451
सा आंतर रुग्ण.	-:-"000"	30	69	532	426	441	491	447
7. जन्माचा दर.	दर हजार	उ. ना	20.8	25.79	18.58	15.43	18.22	
8. मृत्यू दर.	-:-	उ. ना	6.7	6.45	5.60	4.77	4.74	

[12] वाहतूक व दळणवळण:-

1. रस्ते लांबी (न. पा. वगळून)	कि. मी.	745	1159	3683	5792	6239	6471	6561
2. दर 100 चौ. कि. मी. क्षेत्रामागे रस्त्याची लांबी (न. पा. रस्ते वगळून)	-:-	8	12	37	58	63	65	66
3. रस्त्याची लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे.	-:-	49	60	142	224	190	183	245
4. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी.	कि. मी.	322	343	350	383	454	454	457
5. डोक कार्यालये.	संख्या	156	266	339	323	338	338	338
6. तार कार्यालये.	संख्या	33	47	71	84	115	134	175

[13] स्थानिक स्वराज्य संस्था:-

1. पंचायत समिती.	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2. ग्रामपंचायत.	-:-	196	659	699	765	770	775	775
3. नगरपालिका.	-:-							10
4. कटक मंडळे.	-:-	1	1	1	1	1	1	1
5. महानगरपालिका.	-:-							1

[14] संकीर्ण:-

बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	80	148	369	398	389	389
----------------------	--------	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

टीप :- 1) पशुधनाची आकडेवारी 1961, 1966, 1978, 1987 व 1992 च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

2)* हया चिन्हाने दर्शविलेली माहिती परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी. आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.